

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال اول
تاریخ چاپ ۱۳۹۵/۹/۲۷

جایگزین

شماره چاپ ۳۱۰
شماره چاپ سابقه ۱۱۵
شماره ثبت ۱۰۴

یک شوری

گزارش کمیسیون تلفیق

در مورد

لایحه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران

مواد (۱) تا (۱۴۴)

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

اداره کل کمیسیون‌ها، صحن و مشاورین

باسمه تعالی

گزارش کمیسیون تلفیق رسیدگی به لایحه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران به مجلس شورای اسلامی

لایحه برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶ لغایت ۱۴۰۰) به شماره چاپ ۱۱۵ که جهت رسیدگی به کمیسیون تلفیق لایحه برنامه ششم توسعه به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شده بود، طی ده‌ها جلسه مختلف در کمیته‌ها و کارگروه‌ها و چهل و پنج جلسه رسمی کمیسیون از تاریخ ۱۳۹۵/۵/۲۶ لغایت ۱۳۹۵/۹/۲۳ با حضور مدیران و کارشناسان دستگاه‌های مختلف اجرائی با محوریت سازمان برنامه و بودجه، کارشناسان مرکز پژوهش‌ها، دیوان محاسبات و اتاق‌های ایران، تعاون و اصناف و با أخذ نظر صاحب‌نظران مراکز علمی و پژوهشی کشور، مورد رسیدگی قرار گرفت و در ۱۴۴ ماده و ۱۷ جدول بدین شرح تدوین و تصویب گردید.

اینک گزارش آن در اجرای ماده (۱۸۴) قانون آیین‌نامه داخلی به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌گردد.

رئیس کمیسیون تلفیق لایحه برنامه ششم توسعه

حمیدرضا حاجی‌بابایی

فهرست مطالب

4	بخش ۱- اقتصاد کلان
۱۰	بخش ۲- بودجه و مالیه عمومی
۱۷	بخش ۳- نظام پولی و بانکی و تأمین منابع مالی
۲۷	بخش ۴- محیط کسب و کار، خصوصی سازی و مناطق آزاد
۳۱	بخش ۵- توازن منطقه‌ای، توسعه روستایی و توانمندسازی فقرا
۳۴	بخش ۶- نظام اداری، شفافیت و مبارزه با فساد
۳۹	بخش ۷- کشاورزی
۴۶	بخش ۸- آب
۴۸	بخش ۹- محیط زیست
۵۱	بخش ۱۰- انرژی، صنعت و معدن
۶۱	بخش ۱۱- حمل و نقل و مسکن
۷۱	بخش ۱۲- آموزش عمومی و عالی و علم و فناوری
۷۹	بخش ۱۳- ارتباطات و فناوری اطلاعات
۸۳	بخش ۱۴- سلامت، بیمه سلامت و زنان و خانواده
۹۱	بخش ۱۵- بیمه اجتماعی، امور حمایتی و آسیب‌های اجتماعی
۹۸	بخش ۱۶- امور ایثارگران
۱۰۹	بخش ۱۷- فرهنگ، هنر و ورزش
۱۱۸	بخش ۱۸- سیاسی و دفاعی و امنیتی
۱۲۶	بخش ۱۹- حقوقی و قضائی
۱۳۹	بخش ۲۰- نظارت و ارزشیابی برنامه

باسمه تعالی
لایحه برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران
(۱۴۰۰ - ۱۳۹۶)

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

برنامه ششم: برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
(۱۳۹۶ لغایت ۱۴۰۰)

دستگاههای اجرائی: قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات و دانشگاهها، شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکتهای بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادهایی که از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند. نظیر؛ وزارت جهادکشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آنها، ستاد اجرایی و قرارگاههای سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها
سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

واحد عملیاتی: آن دسته از واحدهای سازمانی دستگاههای اجرایی که تولید، تامین و ارائه محصول و خدمات اصلی و نهایی دستگاه اجرایی را به عهده دارند.

ماده ۲ - موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرحها و پروژه‌های مرتبط با آنها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در این حوزه‌ها را در بودجه سالانه اعمال نماید.

۱- موضوعات خاص راهبردی شامل آب و محیط‌زیست

۲- موضوعات خاص مکان‌محور شامل توسعه سواحل مکران و اروند و بازآفرینی بافتهای

ناکارآمد شهری (حاشیه شهرها و بافتهای فرسوده)، بافتهای تاریخی و مناطق روستائی

۳- موضوعات خاص بخشی پیشروی اقتصاد شامل معدن و صنایع معدنی، کشاورزی،

گردشگری، ترانزیت و حمل و نقل ریلی، فناوری‌های نوین، توسعه و کاربست علم و

فناوری و اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی - اسلامی و انرژی

۴- موضوعات خاص کلان فرآبخشی شامل بهبود محیط کسب و کار، اشتغال، تأمین منابع مالی برای اقتصاد کشور، توانمندسازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سرپرست خانوار)، پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی، بهره‌وری، فضای مجازی، نظام عادلانه پرداخت و رفع تبعیض و ساماندهی و پایداری صندوقهای بیمه ای و بازنشستگی

۵- توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی

بخش ۱ - اقتصاد کلان

ماده ۳- به منظور دستیابی به رشد اقتصادی متوسط سالانه هشت درصد (۸٪) و ضریب جینی (۰/۳۴) در سال پایانی برنامه، اهداف کمی کلان و بخشهای اقتصادی به تفکیک جداول (۱) و (۲) و (۳) تعیین می‌شوند.

جدول شماره (۱) - تصویر شاخص های مهم اقتصاد کلان در برنامه ششم توسعه						
ردیف	نام شاخص	واحد اندازه گیری	۱۳۹۵ سال پایه	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوسط در برنامه ششم (درصد)
۱	تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۰۹۵	۲۲۵۶	۳۰۷۸	متوسط رشد (سالانه) ۸
۲	تولید سرانه	میلیون ریال به ازای هر نفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۶,۱	۲۷/۸	۳۶/۱	متوسط رشد (سالانه) ۶,۷
۳	بهره وری کل عوامل تولید	شاخص (۱۰۰=۱۳۹۵)	۱۰۰	۱۰۲	۱۱۵	متوسط رشد (سالانه) ۲,۸
۴	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۴۴۰	۴۹۵	۱۱۶۰	متوسط رشد (سالانه) ۲۱,۴
۵	هزینه های مصرفی کل	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱۱۹۷	۱۲۶۳	۱۵۲۴	متوسط رشد (سالانه) ۵
۶	صادرات غیر نفتی کالا و خدمات (بدون معینات گازی)	میلیون دلار	۴۲۱۵۰	۴۷۵۸۳	۱۱۲۷۳ ۹	متوسط رشد (سالانه) ۲۱,۷
۷	واردات کل	میلیون دلار	۶۹۹۶۷	۸۶۵۵۷	۱۵۲۴۹ ۷	متوسط رشد (سالانه) ۱۶,۹
۸	نقدینگی	هزار میلیارد ریال	۱۳۰۰۳	۱۵۶۰۴	۲۸۵۰۸	متوسط رشد (سالانه) ۱۷
۹	نرخ تورم	درصد	۷/۹	۸/۳	۷,۹	متوسط برنامه (سالانه) ۸,۸
10	نرخ بیکاری	درصد	۱۲,۶	۱۲	۸,۶	متوسط برنامه (سالانه) ۱۰,۲

جدول شماره (۲): تصویر متغیرهای اقتصادی بخش های اقتصادی در دوره برنامه ششم (درصد)

شاخص ها	کشاورزی	نفت	معادن	صنعت	آب و برق و گاز	ساختمان	حمل و نقل و انبارداری	ارتباطات	سایر خدمات	جمع
متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)	۸/۰	۷/۰	۸/۸	۹/۳	۹/۰	۷/۵	۸/۳	۱۹/۴	۵/۸	۸/۰
متوسط رشد سالانه اشتغال (درصد)	۳/۹	۲/۱	۴/۶	۳/۴	۶/۶	۳/۷	۵/۰	۹/۵	۴/۳	۳/۹
متوسط رشد سالانه سرمایه گذاری (درصد)	۲۰/۳	۳۹/۵	صنعت و معادن ۲۶,۱		۳۰/۲	۲۶/۵	۲۲/۶	۵۱/۸	۱۸/۱	۲۱/۵
متوسط رشد سالانه بهره وری کل عوامل تولید (درصد)	۳/۲	۱/۸	۲/۴	۲/۰	۲/۰	۲/۸	۲/۱	۶/۵	۰/۸	۲/۸

جدول شماره (۳): منابع مالی سالانه سرمایه گذاری برنامه ششم توسعه به تفکیک روش های مختلف تامین - هزار میلیارد ریال

سهم در برنامه ششم (درصد)	متوسط برنامه	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۱۴/۶	۹۹۶	۱۴۷۰	۶۲۷	۵۷۵	تملك داراییهای سرمایه‌ای
۲۷/۹	۱۹۰۰	۲۵۷۵	۱۴۳۰	۱۲۰۲	تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری
۱۰/۵	۷۱۴	۹۲۸	۳۷۹/۵	۳۶۲	صندوق توسعه ملی
۱۴/۰	۹۵۶	۱۴۸۱	۴۸۸	۴۰۰	بازار سرمایه
۱۴/۱	۹۵۷	۱۲۳۱	۷۱۲	۶۰۳	شرکتها و موسسات دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی
۳/۴	۲۲۸	۳۰۹	۱۷۱	۱۴۴	آورده اشخاص
۱۵/۵	۱۰۵۳	۱۵۷۵	۲۹۹	۶۲/۵	سرمایه گذاری خارجی
۱۰۰	۶۸۰۴	۹۵۶۹	۴۱۰۸	۳۳۴۹	کل منابع تامین مالی برنامه ششم

ماده ۴- برای دستیابی به متوسط رشد سالانه اقتصادی به میزان ۸٪ در سالهای اجرای برنامه و تامین حداقل ۲٫۸ واحد درصد از آن رشد ۸٪ اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه ۲۱/۴٪ در طول سالهای اجرایی برنامه، کلیه دستگاههایی اجرایی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به عمل آورند. مسئولیت اجرا بر عهده دولت می‌باشد:

۱- در چهارچوب سیاستهای کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تامین منابع مالی خارجی تا متوسط سالانه ۱۵ میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانکهای خارجی در قالب تامین مالی خارجی (فاینانس)، ۱۰ میلیارد دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ۱۰ میلیارد دلار قراردادهای مشارکتی خارجی.

۲- محترم شمردن و حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشی به کار و ثروت آفرینی از راههای قانونی و مشروع و عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی و تدوین نظام بنگاه‌داری نوین در بخش دولتی همراه با ممنوعیت سرمایه‌گذاری جدید برای

بخش دولتی در فعالیتهایی که بخش خصوصی در رقابت سالم با هزینه کمتر و کارایی بیشتر قادر به انجام آن می‌باشد به نحوی که در پایان سال اول برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.

۳- اولویت اقتصادی در سیاست خارجی کشور با هدف جذب دانش و نوآوری از کشورهای صاحب فناوری و توسعه بازارهای صادراتی (کالایی و کشوری) خدمات فنی و مهندسی و کالاهای ایرانی، اعزام نیروی کار، جذب اساتید و متخصصین برای آموزش و انتقال فن و تکنولوژی برای نیروهای ایرانی، تلاش برای الحاق به سازمان تجارت جهانی برای جلوگیری از اعمال تبعیض‌های ناروا علیه صادرات ایران با رعایت مصالح کشور

۴- افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به ویژه فارغ‌التحصیلان دبیرستانها، هنرستانها تا مقطع کارشناسی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی با ارایه آموزشهای مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه‌ای با استفاده از ظرفیتهای خدمات زیر پرچم و کارورزی دانشجویان همراه با اجباری نمودن دریافت گواهینامه مهارت و تخصص برای نیروی کار بالاخص فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به نحوی که در پایان برنامه حداقل ۵۰٪ نیروی کار جدید آماده ورود به بازار کار و فارغ‌التحصیلان مراکز آموزش عالی آموزشهای مهارتی را کسب کرده باشند و از سال سوم برنامه استخدام و بکارگیری افراد فاقد گواهینامه مهارت برای آن دسته از افرادی که در طول برنامه مدرک تحصیلی اخذ کرده باشند، ممنوع است. دولت مکلف است در سه ماهه اول هر سال گزارش اجراء این بند را به کمیسیونهای برنامه، بودجه و محاسبات و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارایه نماید.

۵- جلب و حضور شرکتهای معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی به منظور افزایش توانمندی، رقابت‌پذیری و صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی براساس اصل عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی.

۶- حمایت حقوقی، مالی و نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت در چهارچوب بند (۶۰) سیاستهای کلی برنامه.

۷- تدوین سازوکار لازم و کارآمد برای کاهش فاصله بین نرخ سود تسهیلات و سپرده‌های بانکی با هدف افزایش کارآمدی و رقابت‌پذیری نظام بانکی در جذب و تجهیز

منابع و اعطای تسهیلات به نحوی که در هر سال از برنامه فاصله نرخ سود تسهیلات و سپرده‌های بانکی با نرخ تورم در هر سال ۱۰ درصد نسبت به سال قبل کاهش یابد.

۸- توسعه بازار سرمایه با تاکید بر طراحی و مهندسی ابزارهای مالی و کالایی، توسعه بازار انرژی و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی، اصلاح نهادی حاکمیت شرکتی برای شرکت‌های عام و نهادهای مالی.

۹- جهت‌گیری و سیاست‌های لازم برای ارتقاء شفافیت اطلاعات در بازار سرمایه و راه‌اندازی موسسات رتبه‌بندی موضوع بند ۲۱ ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تامین مالی بین‌المللی.

۱۰- اجازه حضور و مشارکت موسسات مالی و اعتباری خارجی در ایران در چارچوب قانون اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.

۱۱- اصلاح سیاست‌های ارزی و تجاری و تعرفه‌ای حداکثر تا پایان سال دوم برنامه با رویکرد ارتقاء کیفیت و رقابت‌پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات

۱۲- دولت مکلف است علاوه بر طرح‌های دولتی که اعتبار آن در قالب تامین مالی خارجی (فاینانس) صورت گرفته باشد و طرح‌های اقتصادی بخش غیر دولتی که توجیه فنی، اقتصادی آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده، تضامین لازم توسط بانک عامل و یا سازمان‌های توسعه ای را تضمین نماید.

۱۳- دولت مکلف است به منظور نیل به رشد و توسعه اقتصادی بر پایه عدالت نسبت به اعمال سیاست‌های اشتغال‌زایی، مهارت‌افزایی و ارتقای دانش حرفه‌ای و حمایت از مشاغل کوچک خانگی و دانش بنیان مبتنی بر سند ملی کار شایسته که حداکثر تا پایان سال اول برنامه با پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان به تصویب هیات وزیران خواهد رسید، اقدام نماید. سند مزبور باید مبتنی بر کاهش نرخ بیکاری به میزان حداقل ۸/۰٪ درصد سالیانه در طول سال‌های برنامه (از طریق اعمال سیاست‌های کارگستری و گسترش تعاونی‌های فراگیر ملی تخصصی و حرفه‌ای تولیدی و دانش بنیان و افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی کشور) باشد.

ماده ۵-

الف- دستگاه‌های اجرائی و نیروهای مسلح مکلفند برای محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد، ضمن اجرائی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری در مجموعه خود، تمهیدات لازم را

برای عملیاتی نمودن این چرخه در واحدهای تحت تولیت خود با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری ایران فراهم نموده و گزارش سالانه آن را به سازمان ملی بهره‌وری ایران ارائه نمایند. دستگاههای اجرایی مکلفند در شش ماه نخست برنامه، برنامه‌های عملیاتی خود برای ارتقاء بهره‌وری از طریق تسهیل و تشویق فعالیتهای غیردولتی در حوزه‌های مربوطه را به تأیید سازمان ملی بهره‌وری رسانده و سازمان ملی بهره‌وری نیز حداکثر ظرف مدت یکسال مجموعه اقدامات مذکور را به تصویب هیات وزیران برساند.

تبصره- اجرای این حکم در خصوص نیروهای مسلح از طریق ستاد کل نیروهای مسلح انجام می‌شود.

ب- در راستای ارتقاء شاخص بهره‌وری، دولت مکلف است نسبت به اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری دستگاههای اجرایی و واحدهای عملیاتی در هر سال برنامه اقدام و گزارش آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

بخش ۲- بودجه و مالیه عمومی

ماده ۶- به منظور تحقق صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی، اصلاح نظام درآمدی دولت و همچنین قطع وابستگی بودجه به نفت تا پایان برنامه:

۱- برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت مالیاتی جدید طی سالهای اجرای برنامه ممنوع است.

۲- عوارض موضوع ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و بندهای آن و نیز عوارض آلاینده‌گی موضوع تبصره (۱) ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره‌گذاری خودروها به شرح زیر توزیع می‌گردد:

الف) عوارض وصولی موضوع بند(الف) ماده(۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده، با رعایت ترتیبات قانونی و پس از کسر وجوه مقرر در قانون مذکور و واریز به حساب تمرکز وجوه آن استان نزد خزانه داری کل کشور از طریق حساب رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور توسط خزانه داری کل کشور افتتاح می‌گردد، به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) شهرها و سی درصد (۳۰٪) روستاها و براساس شاخص جمعیت به حساب شهرداریها و دهیاریها واریز می‌گردد. سهم روستاهای فاقد دهیاری به حساب فرمانداریهای شهرستان مربوط واریز می‌گردد تا با مشارکت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در همان روستاها هزینه شود.

تبصره- عوارض وصولی موضوع این بند نیاز به طی مراحل تخصیص نداشته و حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداریها و دهیاری ها واریز می گردد.

ب) عوارض موضوع بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین عوارض موضوع قانون ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره گذاری خودروها موضوع بند (ج) ماده (۴۳) قانون مذکور به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود. وجوه مذکور حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به نسبت دوازده درصد (۱۲٪) سهم کلانشهرها، پنجاه و سه درصد (۵۳٪) سایر شهرها، و سی و پنج درصد (۳۵٪) روستاها براساس شاخصهایی که به موجب دستورالعملی که توسط سازمان و وزارت کشور ابلاغ می شود، محاسبه و بین شهرداریها و دهیاریها توزیع می گردد. سهم روستاهای فاقد دهیاری، به حساب فرمانداری شهرستان مربوطه واریز خواهد شد تا حسب مقررات و مصوبات کمیته های برنامه ریزی شهرستانها صرف امور عمران و آبادانی همان روستاها شود. همچنین سی درصد (۳۰٪) عوارض ارزش افزوده دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی شهرستانها برای تأمین زیرساختها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل پروژه های نیمه تمام شهرکها و نواحی صنعتی استان، در اختیار شرکت شهرکهای صنعتی استان قرار می گیرد. این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای استان به نسبت کسر می گردد.

تبصره- پنج درصد (۵٪) از مبلغ موضوع این سهم جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرکها در اختیار شرکت های خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری، مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی مصوب ۱۳۸۷ قرار می گیرد. شرکتها و نواحی صنعتی غیردولتی نیز مشمول این حکم هستند.

ج) عوارض وصولی ارزش افزوده و عوارض آلودگی واحدهای تولیدی موضوع بند(الف) و تبصره(۱) ماده(۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری ها، دهیاری ها و فرمانداری های (برای روستاهای فاقد دهیاری) همان شهرستان توزیع می گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی براساس سیاستهای اعلامی سازمان به نسبت تاثیرگذاری، در کمیته ای مرکب از رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و فرمانداران شهرستان های ذیربط، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان های متاثر توزیع می شود.

تبصره- در صورتی که شهرستان های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضاء کمیته توزیع کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنججاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان، روسای سازمانهای برنامه و بودجه استانهای ذیربط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده اداره کل مالیاتی براساس سیاستهای اعلامی سازمان اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد.

ماده ۷-۲ - به منظور انطباق بودجه‌های سنواتی با برنامه توسعه، انضباط مالی، اصلاح فرآیند

برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی و نظارت بر عملکرد و هزینه‌های دولت:

۱- لویح بودجه سالانه در چهارچوب این قانون و با اعمال تعدیل متناسب با تحولات و شاخص اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و با رعایت قواعد مالی مندرج در جدول شماره (۴) این قانون تهیه و تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود.

۲- الف: سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در سال اول برنامه سی درصد (۳۰٪) تعیین می‌شود و سالانه حداقل دو واحد درصد به این سهم اضافه می‌شود. بانک مرکزی مکلف است در طول سال و متناسب با وصول منابع بلافاصله نسبت به واریز این وجوه و سهم ۱۴/۵ درصد شرکت ملی نفت ایران از کل صادرات نفت و میعانات گازی و همچنین سهم ۳٪ مناطق نفت خیز، گاز خیز و توسعه نیافته اقدام کند و از محل باقیمانده، سهم بودجه عمومی دولت که در بودجه های سنواتی مشخص می‌گردد را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل واریز و مابقی را به حساب ذخیره ارزی واریز نماید.

چنانچه منابع دولت از محل وجوه واریزی فوق سالانه به قیمت ثابت ۱۳۹۵ کمتر از ۸۳۰ هزار میلیارد ریال باشد، از محل حساب ذخیره ارزی و در صورت عدم کفایت از محل اوراق بدهی تعهد زا و یا سایر اوراق مالی برای تامین مابه التفاوت حاصل شده صرفاً برای تامین کسری اعتبارات تملک دارائی های سرمایه ای برای طرح های مصوب در قانون بودجه همان سال با اولویت طرح هایی که از طریق مشارکت با بخش غیردولتی اجراء می شوند اختصاص می یابد.

ب: سقف اعتبارات هزینه‌ای بودجه عمومی دولت در سالهای برنامه ششم مطابق ارقام جدول شماره (۴) این قانون تعیین می‌شود. جابجایی و افزایش منابع و مصارف در این جدول

حداکثر تا ۱۵٪ درصد در قالب لوایح بودجه سنواتی مجاز است و مازاد بر آن فقط از طریق اصلاح برنامه قبل از ارائه لوایح بودجه سنواتی مقدور است.

۳- دولت موظف است از سال اول اجرای برنامه، سالانه اعتبارات بیست درصد (۲۰٪) دستگاههای اجرائی مندرج در قوانین بودجه سنواتی را بصورت بودجه ریزی بر مبنای عملکرد تنظیم نماید، بنحوی که در سال پایانی برنامه صددرصد (۱۰۰٪) دستگاهها دارای بودجه مبتنی بر عملکرد باشند. در مورد آن دسته از دستگاههای اجرائی که بخشی از فعالیت‌های خود را براساس بهای تمام‌شده اداره می‌نمایند، مبالغی که براساس تفاهم‌نامه عملکرد به حساب واحد مجری (عملیاتی) فعالیت واگذار شده واریز می‌گردد به عنوان کمک تلقی شده و به هزینه قطعی منظور می‌شود و بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاههای دولتی و صرفاً براساس آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی که متضمن پیش‌بینی نحوه نظارت بر هزینه‌ها و تحقق اهداف پیش‌بینی شده است، هزینه می‌شود. مفاد این بند شامل مدارس دولتی نمی‌شود.

تبصره- آئین نامه موضوع این بند ظرف مدت ۶ ماه توسط سازمان تهیه و به تصویب هیات وزیران میرسد.

۴- شروع طرح و پروژه‌های تملک دارایی سرمایه‌ای ملی جدید در دوره برنامه با رعایت مفاد ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به پیشنهاد سازمان و تصویب هیات وزیران مجاز است این طرحها باید در قالب بودجه سنواتی به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

۵- به دولت اجازه داده می‌شود با بازنگری و غربالگری طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موجود، طرحهایی را که شرایط مذکور در ماده (۲۳) قانون «الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» را ندارند، متوقف و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه تعیین تکلیف نماید.

تبصره- دولت مکلف است فهرست طرحهای موضوع این بند را در لوایح بودجه سنواتی به مجلس ارائه نماید.

۶- دولت مکلف است تا پایان سال اول برنامه سازوکار اصلاح قانون محاسبات عمومی کشور و قانون برنامه و بودجه را فراهم نماید.

۷- ایجاد و تحمیل هرگونه بار مالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواتی، توسط دستگاههای اجرائی از جمله دستگاههای مباشر دولت در موارد مختلف از قبیل خرید تضمینی

و هزینه های تبعی خرید، جبران زیان، تفاوت قیمت، تنظیم بازار، یارانه نهاده ها و غیر آن، ایفاء تعهدات خاص، کالاهای اساسی، جایزه صادراتی و مانند آن که از اعتبارات عمومی استفاده می شود، ممنوع است. مسئولیت اجرای این حکم بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقامات مجاز و مدیران مالی مربوط است. تخلف از این حکم و سایر موارد، تعهد زائد بر اعتبار محسوب و مشمول مجازات مربوط می شود.

۸- کلیه تصویب نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل ها، تغییرات تشکیلات، تغییر ضرایب، جداول حقوقی و طبقه بندی مشاغل و افزایش مبنای حقوقی، اعطای مجوز هر نوع استخدام و به کارگیری نیرو و همچنین مصوبات هیات های امانا که متضمن بار مالی باشد، در صورتی قابل طرح و تصویب و اجراء است که بار مالی ناشی از آن در گذشته محاسبه و در قانون بودجه کل کشور تامین شده باشد. اقدام دستگاه اجرایی برخلاف این حکم، تعهد زائد بر اعتبار محسوب می شود.

۹- در مورد بندهای (۷) و (۸) کلیه دستگاههای اجرایی موظفند موارد مد نظر خود را پس از ابلاغ بخشنامه بودجه در قالب پیشنهادهای بودجه سنواتی به سازمان ارسال کنند تا اعتبارات مورد نیاز در قالب بودجه سنواتی پیش بینی شود. در صورت عدم پذیرش پیشنهاد توسط سازمان و عدم پیش بینی اعتبار، عمل مراجع و دستگاههای اجرایی در حکم تعهد زائد بر اعتبار است.

۱۰- به دولت اجازه داده می شود در حدود اعتبارات هزینه ای، حداقل متناسب با نرخ تورم سالانه نسبت به تعیین حقوق کارکنان دولت اقدام نماید.

جدول شماره (۴) برآورد منابع و مصارف عمومی دولت در برنامه ششم توسعه

متن جدول متعاقباً اعلام خواهد شد.

ماده ۸- دولت موظف است به منظور تحقق اهداف بند(۱۶) از سیاستهای کلی ابلاغی اقتصاد مقاومتی مبنی بر تحول اساسی در ساختارها و اصلاح و ارتقاء نظام مدیریت مالی و محاسباتی دولت و همچنین مدیریت بدهیها اقدامات ذیل را انجام دهد.

الف) اصلاح نظام خزانه داری کشور:

۱- اصلاح ساختار خزانه داری کل کشور و توانمندسازی نیروی انسانی متخصص و متعهد(با رویکرد خزانه داری الکترونیکی) را انجام دهد.

۲- نظام نظارت از طریق اصلاح نظام حسابداری بخش عمومی و گزارشگری مالی بخش عمومی را ارتقاء دهد.

۳- هم راستایی نظام نظارت مالی با نظام بودجه ریزی بر مبنای عملکرد را ارتقاء بخشد.

ب) دولت موظف است در طی برنامه در نظام مالی- محاسباتی کشور اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- تهیه نرم افزار حسابداری واحد و یکپارچه با قابلیت ثبت رویدادهای مالی بر مبنای حسابداری تعهدی از قبیل داراییها و بدهیهای دولت برای واحدهای مالی بخش عمومی

۲- تهیه صورت های مالی تلفیقی در سطح بخش عمومی

۳- تهیه نرم افزار حسابداری واحد و یکپارچه برای واحدهای بخش عمومی

۴- تهیه و استقرار نرم افزار صورتهای مالی تلفیقی بخش عمومی

۵- تدوین بسته آموزشی نظام حسابداری بخش عمومی برای کل کشور

ج) ارتقاء و هم راستای نظام نظارت مالی با نظام بودجه ریزی بر مبنای عملکرد

۱- طراحی نظام نظارت مالی متناسب با شرایط کشور و نظارت مالی بر بودجه ریزی بر

مبنای عملکرد و تدوین بسته آموزشی

۲- استقرار نظام نظارت مالی باز طراحی شده بر مبنای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد

چ) مدیریت بدهی دولت بصورت قاعده مند

۱- حداکثر نسبت بدهی دولت و شرکت های دولتی به تولید ناخالص داخلی (GDP) برابر

با ۴۰٪ تعیین می شود.

۲- توسعه تا سقف بدهی های دولت (تعریف محدود از دولت عمومی) با رعایت قاعده

بدهی در افق برنامه

۳- پرداخت اصل از طریق تجدید بدهی و فرع از طریق بودجه عمومی امکان پذیر

می باشد.

۴- حرکت به سمت اوراق بدهی و حذف تدریجی اوراق تسویه خزانه

۵- تادیه بدهی به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی یا بازارهای کوتاه مدت است و تادیه بدهی به سیستم بانکی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی با ابزارهای بدهی میان مدت و بلندمدت

تبصره ۱: امکان افزایش نسبت بدهی ها در شرایط خاص تا ۴۵٪ با تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارائی و تأیید هیات وزیران وجود دارد.

تبصره ۲: در صورت تشخیص دولت یا مجلس شورای اسلامی در شرایط اضطرار امکان افزایش نسبت بدهی ها تا ۵۰٪ درصد با تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت محدود وجود دارد. بعد از رفع شرایط اضطرار دولت باید برنامه ای که به تصویب مجلس می رسد برای تسویه بدهی ها جهت نیل به قاعده ۴۰٪ درصدی وضع شده در افق حداکثر ۳ ساله ارائه نماید.

ماده ۹- سازمان مکلف است تا پایان سال دوم برنامه سامانه‌ی تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و دیگر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات تکمیل کند. کلیه دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیر دولتی مکلف به رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود از طریق سامانه مذکور هستند.

بخش ۳ - نظام پولی و بانکی و تامین منابع مالی

ماده ۱۰- صندوق توسعه ملی مجاز است به طرحهایی که توسط سازمان‌های توسعه‌ای شامل ایدرو، ایمیدور، سازمان صنایع کوچک و شرکت شهرکهای صنعتی، شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت تخصصی برق حرارتی، با مشارکت حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) با بخش غیردولتی با اولویت بخش خصوصی در مناطق کمتر توسعه یافته سرمایه گذاری می نمایند، تسهیلات ارزی پرداخت نماید.

تبصره- سازمانهای توسعه ای مکلفند پس از سه سال از زمان بهره برداری سهام خود را در طرحهای مذکور به بخشهای خصوصی و تعاونی بر طبق قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی واگذار نمایند.

ماده ۱۱- دولت مجاز است به منظور گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین مالی و ابزارهای آن (بازار پول، بازار سرمایه و بیمه‌ها):

۱- معادل کل بدهی های خود به اشخاص حقیقی و حقوقی که تا پایان سال ۱۳۹۵ قطعی شده یا میشود را به ترتیب اولویت هائی که به پیشنهاد سازمان مشخص می شود، تا پایان برنامه از طریق انتشار اوراق بهادار تسویه نماید. اوراق مذکور با رعایت قانون اوراق بهادار تا سقف مندرج در قوانین بودجه سنواتی و مصون از تورم، طبق آیین نامه ای که به پیشنهاد سازمان و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد، انتشار می یابد.

تبصره- از ابتدای برنامه، بدهی هایی که توسط دولت ایجاد و مراحل حسابرسی را در مراجع معتبر طی کرده و قطعی شده و از هیچ گونه افزایشی بابت عدم پرداخت برخوردار نشده باشند، تا زمان پرداخت بدهی توسط دولت از سودی معادل نرخ تورم حداکثر نرخ سود اعلامی توسط شورای پول و اعتبار برخوردار می شوند.

۲- به منظور تأمین اعتبار لازم برای پرداخت های مرتبط با اوراق بهادار مذکور (اعم از سود و اصل)، هر ساله ردیف خاصی را در لایحه بودجه سنواتی پیش بینی کند. در صورت عدم تحقق یا عدم تکافوی اعتبار مصوب در بودجه سالانه، پرداخت های مربوط به اوراق بهادار منتشره در سررسیدهای معین، پس از تخصیص سازمان توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از محل درآمد عمومی همان سال قابل تأمین و پرداخت است. این حکم تا زمان تسویه اوراق بهادار یادشده به قوت خود باقی است.

تبصره- اوراق بهادار صادره با نام و مصون از تورم است و معاملات این اوراق فقط در بازارهای متشکل اوراق بهادار تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار و با رعایت مقررات این بازارها مجاز و معاملات آنها خارج از بازارهای یادشده ملغی و بلااثر است. عرضه و معاملات این اوراق بهادار به کسر (کمتر از ارزش اسمی) و با نرخ سود شناور مجاز و تضمین بازخرید قبل از سررسید اوراق بهادار مذکور توسط بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و اشخاص تحت کنترل آنها، مجاز نمی باشد. بانکها، دستگاههای اجرائی و شرکت های دولتی که اوراق بهادار برای تأمین مالی آنها منتشر می شود باید اطلاعات مورد نیاز سرمایه گذاران را متناسب با دستورالعملی که به تصویب شورای بورس می رسد، منتشر نمایند.

۳- به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می شود به منظور استفاده از دارایی های دولت برای انتشار اوراق بهادار پیش بینی شده در این قانون ضمن اجرای سامانه جامع اطلاعات اموال غیرمنقول دستگاههای اجرائی (سادا) حسب مورد نسبت به انجام اقدامات مورد نیاز برای مدیریت و استفاده از دارایی ها و اموال دستگاههای اجرائی به منظور انتشار صکوک اسلامی اقدام نماید. کلیه دستگاههای اجرائی در اجرای ماده (۱۳۷) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و تبصره (۱۰) ماده (۶۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مکلفند ضمن همکاری لازم حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به ثبت کلیه اموال غیرمنقول اعم از اراضی، املاک، ساختمان ها و

فضاهای اداری در اختیار یا تصرفی دارای سند مالکیت یا فاقد سند مالکیت، اجاری یا وقفی یا ملکی در سامانه اقدام نمایند. صدور هر گونه مجوز برای واگذاری حق استفاده، تغییر بهره‌بردار، فروش اموال غیرمنقول پرداخت هزینه نگهداشت و بهره‌برداری آنها بدون ثبت اطلاعات در سامانه مذکور و اخذ کد رهگیری ممنوع است.

۴- به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود با تصویب هیأت وزیران و رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چهارچوب آیین‌نامه اجرائی این بند از سهام دولت در شرکتها، به‌عنوان پشتوانه انتشار اوراق بهادار اسلامی (صکوک) استفاده نماید.

۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است اسناد خزانه اسلامی را به‌منظور رفع عدم تعادل منابع و مصارف بودجه عمومی در طی یک‌سال مالی منتشر نماید. سازمان مکلف است حسب اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی بازپرداخت اصل و سود اوراق مزبور را بصورت کامل در لویح بودجه پیش بینی و منظور نماید. اعتبارات مربوط به بازپرداخت این اوراق صددرصد تخصیص یافته تلقی می‌شود.

ماده ۱۲ - به منظور افزایش نقش صنعت بیمه در نظام تامین مالی و ایجاد فضای امن در سایر حوزه های اقتصادی از جمله فضای کسب و کار و سرمایه گذاری، بیمه مرکزی موظف است نسبت به ارتقاء نقش اقتصادی بیمه در تامین رفاه و امنیت مردم و افزایش ضریب نفوذ بیمه در کشور تا متوسط جهانی آن طی سالهای برنامه اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- ضریب نفوذ بیمه های بازرگانی در افق برنامه به ۷٪ درصد برسد.
- ۲- سهم بیمه های زندگی از حق بیمه تولیدی بیمه های بازرگانی کشور حداقل تا ۵۰٪ نسبت به سال پایه در برنامه افزایش یابد.
- ۳- رشته های بیمه ای تسهیل کننده و اعتماد آفرین در بخش تولیدی و تجاری اقتصاد ملی افزایش و گسترش یابد.
- ۴- مقررات و آئین نامه های سرمایه گذاری ذخایر بیمه ای به منظور استفاده مناسب از منابع مذکور در جهت تامین مالی پایدار در اقتصاد ملی بازنگری گردد.

ماده ۱۳ -

الف - دولت مکلف است در طول برنامه نسبت به بازپرداخت بدهی حسابرسی شده خود به سازمان تامین اجتماعی از محل منابع مختلف از جمله سهام دولت در شرکتهای دولتی،

املاک مازاد بر نیاز دستگاههای اجرائی، اوراق بهادار، فرآورده های نفتی و پتروشیمی، امتیازات مورد توافق و تادیه نقدی اقدام نماید.

تبصره ۱- در اجرای حکم این ماده باید سالانه حداقل ۱۰٪ بدهی های دولت به این سازمان پرداخت تا بدهیهای سنواتی دولت در پایان برنامه به صفر برسد.

تبصره ۲- ایجاد هرگونه تعهد جدید برای سازمان تامین اجتماعی در طی سالهای برنامه ششم ممنوع و در صورت ایجاد تعهد، اعتبار آن در قانون بودجه همان سال پیش بینی می گردد.

ب - دولت مکلف است به استناد تبصره (۲) قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۸۶/۶/۵ که سهم صندوق های بازنشستگی بابت پرداخت حقوق بازنشستگی و نیز کسور بازنشستگی یا حق بیمه سهم مستخدم و کارفرما نسبت به سنوات ارفاقی پیش بینی و مطابق تبصره (۱) و (۲) قانون مذکور توسط دولت و کارفرمایان به سازمان تامین اجتماعی پرداخت گردیده است، سنوات ارفاقی را به عنوان سنوات خدمت قابل قبول تلقی و مطابق تبصره قانون مذکور سازمان تامین اجتماعی را مکلف به برقراری مستمری بازنشستگان مشمول براساس میانگین دو سال آخر پرداخت و حق بیمه سنوات ارفاقی، از تاریخ بازنشستگی آنان اقدام کند. شرکتهای دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع تبصره (۳) قانون مذکور نیز با استفاده از منابع خود مشمول این حکم می باشند.

ج- سازمان تامین اجتماعی موظف است در طول برنامه همسان سازی حقوق بازنشستگان و مستمری بگیران را به ترتیب زیر انجام دهد:

۱ - همسان سازی حقوق بازنشستگان حسب نسبت اولین مستمری دریافتی با سقف پرداختی در زمان برقراری مستمری به طوری که مستمری هیچ بازنشسته ای کمتر از نسبت فوق الذکر نباشد.

۲- ترمیم حداقل پرداختی بازنشستگان تا پایان سال دوم برنامه به میزان حداقل حقوق بازنشستگان کشوری

تبصره - مستمری بازنشستگان کمتر از ۳۰ روز به تناسب ترمیم خواهد شد.

د - وزات نیرو به نمایندگی از دولت مکلف است تمامی کارکنان حاکمیتی شاغل در پست های فشار قوی با اولویت اپراتورهای (کارورهای) پست های فشار قوی برق (با عنایت به تخصص و حاکمیتی بودن شغل) از حیث حقوق و مزایا و سایر امتیازات با کارکنان رسمی و پیمانی یکسان نماید.

ماده ۱۴ - وزارت امور اقتصادی و دارائی موظف است نسبت به ایجاد و انعقاد پیمانهای دو جانبه و چند جانبه و همچنین پیمان های پولی دو جانبه با کشور های طرف تجاری و

هدف به ویژه کشورهای منطقه اقدام کند به گونه ای که مبادلات تجاری از طریق پیمانهای پولی دو جانبه در سال اول برنامه ده درصد (۱۰٪) مبادلات کشور را پوشش داده و هر سال ده درصد (۱۰٪) رشد نماید. در اجرای این بند رعایت سیاستهای کلی نظام در سیاست خارجی براساس عزت، حکمت و مصلحت ضروری است.

۱۵۵۵- برای اعمال نظارت کامل و فراگیر بانک مرکزی بر بازار و مؤسسات پولی، بانکی و اعتباری و ساماندهی مؤسسات و بازارهای غیرمتشکل پولی و مالی در جهت ارتقای شفافیت و سلامت و کاهش نسبت مطالبات غیرجاری به تسهیلات:

۱- بانک مرکزی می تواند در چهارچوب ضوابطی که به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد، علاوه بر اختیارات قانونی خود مقرر در قانون پولی و بانکی کشور، حسب مورد یک یا چند مورد از اقدامات نظارتی و انتظامی زیر را نیز در قبال بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی متخلف اعمال نماید:

الف) اعمال جریمه نقدی تا سقف حداکثر یک درصد (۱٪) آخرین سرمایه ثبت شده بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی متخلف متناسب با سطح و نوع تخلف از محل سهم سود سهامداران

ب) اعمال محدودیت یا ممنوعیت توزیع سود و اندوخته ها به سهامداران و یا پرداخت پاداش و مزایای مدیران

ج) حسب مورد، سلب حق رأی تمام یا برخی از سهامداران به طور موقت؛ سلب حق تقدم خرید سهام تمام یا برخی از سهامداران و یا الزام به واگذاری سهام خود و اعمال ممنوعیت تملک سهام در بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی

د) لغو مجوز فعالیت

ه) سلب صلاحیت حرفه ای مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره تبصره- مرجع رسیدگی به تخلفات و صدور حکم به اقدامات نظارتی و انتظامی موضوع این هیأت انتظامی بانکها خواهد بود.

۲- بانک مرکزی موظف است به منظور ارتقای سلامت، ثبات و شفافیت شبکه بانکی کشور، مقررات لازم را متناسب با استانداردهای بین المللی در خصوص هر یک از موارد زیر تدوین و پس از تصویب در شورای پول و اعتبار، به مورد اجراء گذارد.

الف) تعیین نسبت کفایت سرمایه؛

ب) تعیین نحوه طبقه بندی دارایی ها و میزان ذخیره گیری مطالبات غیرجاری؛

ج) تعیین نسبت های نقدینگی؛

د) تعیین حداقل الزامات ناظر بر نظام کنترل‌های داخلی.

عدم رعایت ضوابط و مقررات موضوع این تبصره از سوی بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، مستوجب اعمال اقدامات نظارتی و انتظامی در قبال آنها خواهد بود.

۳ - طرح هرگونه دعوی که منشأ آن اقدامات نظارتی بانک مرکزی باشد، باید به طرفیت بانک مزبور صورت پذیرد و افراد ذی‌مدخل در امر نظارت را نمی‌توان طرف دعوی قرار داد، جز در مواردی که موضوع دعوی انتساب جرم باشد.

تبصره - منظور از اقدامات نظارتی، اقداماتی است که در راستای اعمال نظارت بر بانکها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، تعاونی‌های اعتبار، صندوق‌های قرض‌الحسنه، صرافی‌ها و شرکتهای لیزینگ در صلاحیت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بوده و مشتمل بر اقدامات به‌عمل آمده در تمامی مراحل تأسیس، اعطای مجوز، نظارت بر فعالیت، تغییرات ثبتی، بازسازی، ادغام، انحلال و تصفیه می‌باشد.

۴ - بانک مرکزی موظف است به منظور اعمال نظارت کامل و فراگیر بر بازار پولی، بانکی و اعتباری کشور و ساماندهی مؤسسات فعال در بازار غیرمتشکل پولی هرگونه انجام عملیات بانکی، لیزینگ و یا صرافی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و فعالیت در قالب صندوقهای سرمایه‌گذاری، شرکتهای تامین سرمایه، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوقهای قرض‌الحسنه و تعاونیهای اعتبار بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی جرم محسوب شده و مرتکبین حسب مورد به یک یا چند مورد از مجازاتهای درجه یک ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

تبصره ۱- مسئولیت بازپرداخت کلیه تعهدات و بدهی‌های مؤسسات مذکور متضامناً بر عهده موسسان، هیات امناء و سهامداران موثر آنها می‌باشد.

تبصره ۲ - صندوقهای قرض‌الحسنه تک شعبه‌ای در سراسر کشور بر اساس منابع سالانه ۱۰ میلیارد ریال از این ماده مستثنی بوده و بر اساس اساسنامه و مجوزهای موجود ادامه فعالیت می‌دهند.

۵ - نیروی انتظامی موظف است از شعبه یا مؤسسات مذکور در بند (۴) این ماده مطالبه مجوز فعالیت توسط بانک مرکزی را بنماید. مواردی را که نیروی انتظامی فاقد مجوز شناسایی می‌کند به بانک مرکزی اعلام و حسب تصمیم بانک مذکور، نیروی انتظامی مکلف است نسبت به توقف فعالیت و یا تعطیلی آنها اقدام نماید. همچنین نیروی انتظامی موظف است در مواردی که بانک مرکزی رأساً شعبه یا مؤسسات را فاقد مجوز اعلام می‌نماید، نسبت به توقف فعالیت یا تعطیل نمودن آنها اقدام کند.

۶ - هرگونه تبلیغ برای ارائه خدمات پولی و بانکی باید براساس آیین‌نامه ابلاغی بانک مرکزی باشد. تخلف از این حکم مستوجب جزای نقدی تا میزان ده برابر هزینه تبلیغ صورت گرفته خواهد بود که به حساب خزانه واریز خواهد شد.

۷ - بانک مرکزی موظف است با همکاری سایر دستگاههای ذیربط، به نحوی برنامه‌ریزی نماید که با تکمیل و توسعه پایگاه داده ملی اعتبارسنجی و سایر اقدامات اجرایی و نظارتی، نسبت تسهیلات غیرجاری به کل تسهیلات (ارزی و ریالی) تا پایان سال چهارم برنامه به پنج درصد ۰.۵٪ کاهش یابد.

ماده ۱۶ - ترکیب اعضای شورای پول و اعتبار به شرح زیر می باشد:

- وزیر امور اقتصادی و دارایی
- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا معاون وی
- دو تن از وزراء به انتخاب هیأت وزیران
- وزیر صنعت، معدن و تجارت
- دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید رئیس جمهور
- دادستان کل کشور یا معاون وی
- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
- رئیس اتاق تعاون
- نمایندگان کمیسیونها اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی (هر کدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس

تبصره ۱- ریاست شورا بر عهده رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

تبصره ۲- هر یک از اعضای خبره شورای پول و اعتبار هر دو سال یک بار تغییر می یابند انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

ماده ۱۷- بانک مرکزی موظف است به منظور توسعه انواع بانکداری، متناسب با نیازهای داخلی کشور و هماهنگ با نظام بانکداری بین الملل و در چارچوب سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی:

الف- تا پایان سال دوم اجرای برنامه، به بازتعریف و گسترش انواع بانکداری بر اساس تجارت بین الملل، نیاز کشور و اسناد بالادستی اقدام نماید و به بانکها و موسسات پولی و اعتباری متناسب با استانداردهای فعالیتهای تخصصی هر یک از انواع بانکداری مجوز فعالیت صادر کند. در این راستا بانک مرکزی مکلف است در مأموریت و فعالیت انواع بانکها تجدیدنظر و آن را بازتعریف نماید.

ب- سیستم بانکی را متناسب با انواع مأموریت هر یک از بانکها به صورت واحدهای تخصصی و حرفه ای مجزا بازرسی و نظارت کند و معیارهای نظارتی خود را به صورت تخصصی و بر اساس تفکیک انواع مأموریتها و انتظارات از هر یک از بانکها بصورت متمایز انجام دهد و این رویکرد را در بخش نامه ها و دستورالعمل های مربوط مد نظر قرار دهد.

ج- کلیه بانکها و موسسات پولی و اعتباری نظام بانکی کشور مکلفند مفاد بندهای الف و ب را حداکثر یکسال پس از ابلاغ بخش نامه ها و دستورالعمل های مقام ناظر اعمال نمایند.

ماده ۱۸- برای حصول اطمینان از اجرای صحیح عملیات بانکی بدون ربا در نظام بانکی کشور، شورای فقهی متشکل از:

- پنج فقیه (مجتهد متجزی در حوزه فقه معاملات و صاحب نظر در مسائل پولی و بانکی)
 - رئیس کل (یا قائم مقام) بانک مرکزی
 - معاون نظارتی بانک مرکزی،
 - یک نفر حقوقدان آشنا به مسائل پولی و بانکی و یک اقتصاددان (هر دو با معرفی رئیس کل بانک مرکزی)
 - یک نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی آشنا با بانکداری اسلامی با انتخاب مجلس (به عنوان ناظر)
 - دبیرکل کانون بانکها
- تبصره ۱ - جهت نظارت بر عملکرد نظام بانکی و اظهارنظر نسبت به رویه ها و ابزارهای رایج، شیوه های عملیاتی، آئین نامه ها، دستورالعمل ها، بخشنامه ها، چارچوب قراردادها و نحوه اجرای آنها از جهت انطباق با موازین فقه اسلامی، در بانک مرکزی تشکیل می شود.
- تبصره ۲- شورای فقهی از ارکان بانک مرکزی بوده و اعضای فقهی آن توسط شورای مدیریت حوزه علمیه قم پیشنهاد و با حکم رئیس کل بانک مرکزی برای مدت ۵ سال منصوب می شوند. این مأموریت برای یک دوره قابل تمدید است.
- تبصره ۳- مصوبات شورای فقهی لازم الرعایه است. رئیس کل بانک مرکزی اجرای مصوبات شورا را پیگیری و بر حسن اجرای آنها نظارت می کند.

تبصره ۴- نحوه تشکیل و اداره جلسات شورای فقهی و کیفیت نظارت آن براساس دستورالعملی است که به تصویب این شورا می رسد.

ماده ۱۹-

۱- هرگونه استفاده از منابع بانک مرکزی و بانکها و موسسات اعتباری غیردولتی (به جز در مورد تسهیلات قرض الحسنه) در قوانین بودجه سنواتی در طول سالهای برنامه ممنوع است.

۲- تکلیف به بانکها و موسسات اعتباری دولتی در راستای استفاده از منابع آنها در طول سالهای برنامه تنها مشروط به تامین مابه التفاوت منابع مورد نیاز توسط دولت در قانون بودجه سالانه است.

۳- به منظور افزایش سرعت و کارایی گردش حساب های درآمدی و هزینه ای دولت، شفاف سازی و ایجاد امکان نظارت برخط بر کلیه حساب های دستگاههای اجرائی و کاهش اثرات منفی عملیات مالی دولت بر نظام بانکی، کلیه حسابهای بانکی اعم از ریالی و ارزی برای وزارتخانه ها، بنگاه ها، موسسات، شرکتها و سازمان های دولتی و دانشگاههای دولتی باید صرفاً از طریق خزانه داری کل کشور و نزد بانک مرکزی افتتاح شود. دستگاههای فوق موظفند تمامی دریافتها و پرداختهای خود را فقط از طریق حساب های افتتاح شده نزد بانک مرکزی انجام دهند.

تبصره ۱- بانک مرکزی موظف است تمهیدات لازم برای بانکداری متمرکز و نگاهداری حسابهای مورد نیاز هریک از دستگاههای فوق و دسترسی بر خط خزانه داری کل کشور به اطلاعات حسابهای دستگاههای فوق الذکر را فراهم نماید.

تبصره ۲- نحوه انتقال حسابهای دستگاههای مذکور به بانک مرکزی مطابق دستورالعملی خواهد بود که حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ قانون، به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارائی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی و بانک مرکزی، به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد.

تبصره ۳- بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی در صورت هر نوع تخلف از مفاد این ماده و دستورالعمل مذکور، مشمول مجازات انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور خواهند شد. همچنین هر نوع تخلف از این مقررات از سوی دستگاههای مذکور، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب می شود.

ماده ۲۰-

۱- بانک مرکزی موظف است در سال اول برنامه با استقرار سامانه‌های نظارتی برخط زمینه نظارت مستمر و پیش از وقوع را در نظام بانکی فراهم نماید. به گونه‌ای که زمینه کشف خطاها و تخلف‌های احتمالی قبل از وقوع به وجود آید.

۲- بانک مرکزی موظف است تا انتهای سال اول برنامه با ایجاد سامانه‌ای متمرکز، امکان دریافت الکترونیکی و برخط استعلام‌های مورد نیاز جهت اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات از مراجع ذی‌ربط نظیر استعلام اعتبارسنجی، بدهی مالیاتی و نظایر آن را برای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی فراهم نماید.

تبصره ۱- تمامی مراجع ذی‌ربط که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی در اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات نیازمند استعلام از آنان می‌باشند، موظفند امکان اخذ استعلام‌های مذکور را به صورت الکترونیکی و برخط فراهم نمایند.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است مصادیق استعلام‌های مذکور را تعیین و ابلاغ نماید.

ماده ۲۱-

۱) بانک مرکزی موظف است به منظور کاهش هزینه‌های عملیاتی و تسهیل اجرای صحیح عقود، ۱۲ نوع قرارداد با ماهیت‌های متفاوت غیرانتفاعی، مبادله‌ای با سود معین، مشارکتی با سود متغیر و سرمایه‌گذاری مستقیم را متناسب با نیازهای تمامی مشتریان بانکی حداکثر در شش نوع قرارداد تجمیع کند.

۲) دولت موظف است به منظور فراهم کردن زیر ساختها و الزامات اجرایی و نهادی عقود بانکداری اسلامی به صورت صحیح از ایجاد و توسعه نهادهای مکمل بازارهای پولی (نهادهای اعتبارسنجی، نهادهای ناظر و امین در پروژه‌های مشارکتی، شرکتهای وصول مطالبات معوق و مشاوره تامین مالی سرمایه‌گذاری) حمایت کند.

تبصره- بانک مرکزی مکلف است با ارائه استانداردها و ارزیابی توانایی و قابلیت‌ها این مؤسسات و نهادها، مجوزهای لازم برای همکاری آنها با بخش پولی و بانکی را صادر کند.

۳) بانک مرکزی مجاز است تمامی بانک‌ها و مؤسسات پولی و اعتباری را به طراحی استراتژی‌های با ثبات بازاریابی بانکی به عنوان واسطه بین جذب و تخصیص منابع بر مبنای معیارهای عملکردی مکلف کند.

ماده ۲۲-

الف: به دولت (بانک مرکزی) اجازه داده می‌شود به منظور افزایش سرمایه بانکهای کشاورزی، ملی، سپه و پست بانک ایران اقدامات ذیل را انجام دهد:

۱- هزینه های تامین مالی منابعی که از محل خطوط اعتباری بانک مرکزی توسط بانکهای مذکور تا پایان سال ۱۳۹۴ محاسبه و در حساب ها ثبت گردیده به حساب افزایش سرمایه دولت در آن بانک منظور نماید. بانک مرکزی موظف است پس از تأیید اقلام مذکور نسبت به کاهش و اصلاح حسابها در دفاتر خود اقدام نماید. سهم بانکهای موصوف با توافق وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی و سازمان تعیین می شود.

۲- اموال غیرمنقولی که بهره بردار آن وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است را با رعایت قوانین موضوعه کشور تا سقف ۱۰ هزار میلیارد ریال به فروش رسانده و درآمد حاصله را پس از واریز به خزانه داری کل کشور به افزایش سرمایه سهم دولت در پست بانک ایران اختصاص دهد.

ب: دولت موظف است به منظور ارتقاء مشارکت مردمی و فراهم کردن بستر اجرایی لازم برای تعاون و همکاری آحاد مردم در قالب تشکلهای اقتصادی تعاونی نسبت به افزایش سرمایه بانک توسعه و تعاون از سال اول برنامه از محل فروش اموال مازاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سود سالانه و مطالبات بانک مرکزی به حساب افزایش سرمایه دولت در بانک منظور نماید.

ماده ۲۳ - به منظور اصلاح و تقویت همه جانبه نظام مالی کشور و همچنین تسهیل مبادلات مالی از طریق تأمین منابع مالی داخلی و خارجی، تمامی طرحهای دستگاههای اجرائی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می کنند با رعایت سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرائی دستگاه ذی ربط و تأیید شورای اقتصاد باید دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی باشند. زمان بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیتها، امکانات و توانایی های داخلی و رعایت قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱» باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

بخش ۴ - محیط کسب و کار، خصوصی سازی و مناطق آزاد

ماده ۲۴ - دولت موظف است در جهت توسعه فعالیتهای صنعت بیمه و بهبود محیط کسب و کار و گسترش بخش خصوصی:

الف: سهام مازاد بر تکالیف مندرج در قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ خود در شرکتهای بیمه به استثنای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شرکت سهامی بیمه ایران را

در دو سال اول اجرای برنامه از طریق عرضه سهام در بازار سرمایه و سازمان خصوصی سازی به بخش خصوصی واگذار کند.

ب: به منظور مردمی شدن اقتصاد و کاهش نقش تصدی گری دولت در صنعت بیمه و پیرو اصلاح نظام نظارت تعرفه‌ای، بیمه مرکزی مکلف است نسبت به کاهش تدریجی نقش تصدی گری خود و انتقال بیمه اتکایی اجباری به صنعت بیمه بازرگانی اقدام نماید.

ماده ۲۵ -

الف- دولت مکلف است با اصلاح قوانین، مقررات و رویه ها محیط کسب و کار را به گونه ای امن، سالم، سهل و شفاف سازد تا در پایان سال چهارم اجرای برنامه، رتبه ایران در دو شاخص رقابت پذیری بین المللی و شاخص های بین المللی حقوق مالکیت در میان کشورهای منطقه سند چشم انداز به رتبه سوم ارتقاء یابد و هر سال بیست درصد از این هدف محقق شود. در شاخص کسب و کار هر سال ده رتبه ارتقاء یافته و به کمتر از هفتاد در پایان برنامه برسد. وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است در پایان شهریور و اسفند هر سال، گزارش میزان تحقق حکم این ماده را همراه مستندات به کمیسیون های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با هدف تضمین امنیت سرمایه گذاری و کارآفرینی در کشور جذب متخصصان، صیانت، حفاظت و مقابله با اخلال در امنیت اشخاص و بنگاهها و کاهش ریسک اجتماعی در محیط کسب و کار، با همکاری سازمان، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امور خارجه، اطلاعات، دادگستری و کشور الزامات ارتقای امنیت فضای کسب و کار را تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی برساند.

ماده ۲۶ - دولت موظف است تا پایان سال سوم برنامه با همکاری معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی کلیه قوانین و مقررات مرتبط با کسب و کار را با رویکرد تسهیل کسب و کار تنقیح کرده و حاصل را در قالب قوانین جامع ده گانه: کار و تامین اجتماعی، بانک و بازار سرمایه، مالیات، مناقصات، سرمایه گذاری خارجی، تجارت، ساختمان، استاندارد، اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و حقوق مصرف کننده جهت اقدامات بعدی به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۲۷ - ایجاد هرگونه منطقه آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی منوط به تامین زیرساختهای مورد نیاز برای استقرار واحدهای تولیدی، اخذ مجوز مورد نیاز از قبیل تأییدیه زیست محیطی، نظامی، امنیتی و معرفی سازمان اداره کننده توانمند، فقط در محدوده‌ای تا سقف هزار هکتار برای مناطق آزاد تجاری- صنعتی و دویست هکتار برای مناطق ویژه اقتصادی در شهرستان با رعایت قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی و قانون چگونگی ایجاد مناطق ویژه اقتصادی امکان پذیر است.

تبصره ۱- هیات وزیران مکلف است تا پایان سال دوم برنامه با بررسی محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب و توجه به عملکرد اقتصادی مناطق و ظرفیت بالفعل و بالقوه، نسبت به بازنگری در محدوده این مناطق اقدام و نقشه های پیشنهادی را جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.

تبصره ۲- کلیه وظایف، اختیارات، ساختار و تشکیلات دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد به وزارت امور اقتصادی و دارائی منتقل و وزیر مربوط مسئول اجرای قوانین مربوط به حوزه مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی خواهد بود.

تبصره ۳- در مناطق آزاد واحدهای تولیدی که جهت صادرات سرمایه گذاری می نمایند برای ۱۵ سال مشمول مالیات به نرخ صفر می باشد. سایر واحدهای تجاری و خدماتی فقط برای ۵ سال مشمول مالیات به نرخ صفر می باشد.

ماده ۲۸ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه نسبت به تهیه و تدوین نظام نوین تعاون و همکاری جمعی با رویکرد کارآفرینی، اشتغال زائی، حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و دانش بنیان اقدام و به تصویب هیات وزیران رسانده و از سال دوم برنامه اجراء نماید.

ماده ۲۹ -

۱- در جهت اجرای مردمی شدن اقتصاد و گسترش سهم بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد و به منظور افزایش بهره‌وری و ارتقای سطح کیفی خدمات و مدیریت بهینه هزینه به تمامی دستگاههای اجرائی که عهده‌دار وظایف اجتماعی، فرهنگی و خدماتی هستند (از قبیل واحدهای بهداشتی و درمانی، مراکز بهزیستی و توانبخشی، مراکز آموزشی، فرهنگی، هنری، و ورزشی و مراکز ارائه‌دهنده خدمات و نهادهای کشاورزی و دامپروری) اجازه داده می‌شود در چهارچوب استانداردهای کیفی خدمات که توسط دستگاه ذی‌ربط تعیین می‌گردد، نسبت به

خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاونی (به جای تولید خدمات) اقدام نمایند. در اجرای این بند واگذاری مدارس دولتی ممنوع است.

تبصره- آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه تعیین قیمت خرید خدمات و تعیین تکلیف نیروی انسانی و ساختار به پیشنهاد سازمان و دستگاههای اجرائی ذی ربط به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۲- به منظور نظارت بیشتر بر بنگاههای در حال واگذاری و همچنین بنگاههای واگذار شده به صورت کنترلی، در چارچوب مصوبات هیات واگذاری، اسامی این بنگاهها از سوی سازمان خصوصی سازی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک مرکزی اعلام می شود. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ثبت صورت جلسات مجامع عمومی و هیأت مدیره و همچنین دخل و تصرف در اموال و املاک بنگاههای مزبور را پس از اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی سازی انجام دهد. بانک مرکزی موظف است طی دستورالعمل اعلامی به بانکها و مؤسسات اعتباری خصوصی و دولتی، اعطای هرگونه تسهیلات و یا ایجاد تعهدات به بنگاههای مذکور را مشروط به اخذ مجوز از سازمان خصوصی سازی نماید.

ماده ۳۰۵- به منظور حمایت از کارکنان شاغل در شرکتها و تشکلهای حقوقی خصوصی و تعاونی طرف قرارداد با دستگاههای اجرائی و نیز در راستای احقاق حقوق آنها، کلیه دستگاههای اجرائی، شرکتها دولتی و کلیه دستگاهها و شرکتها و موسسات مشمول ذکر نام مکلفند در قراردادهای برون سپاری و قراردادهای انجام امور اجتماعی، فرهنگی، خدماتی، اقتصادی و زیربنائی که براساس فعالیت مشخص، حجم کار معین و قیمت واحد کار با قیمت کل با شرکتها و تشکلهای حقوقی مذکور منعقد می نمایند، ضمن تامین منابع کافی، شروطی را قید نمایند که کارفرمای طرف قرارداد با دستگاه اجرائی متعهد شود دستمزد کارکنان شاغل برای انجام مستقیم موضوع قرارداد را با رعایت قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی به نحوی تعیین نماید که تعادل مناسب، قابل قبول و نزدیک به هم میان دستمزد کارکنان مذکور با حقوق و مزایای کارمندان رسمی و پیمانی شاغل دستگاه اجرائی که امور مشابه موضوع قرارداد را در همان دستگاه انجام می دهند (در شرایط مشابه) برقرار گردد. بالاترین مقام دستگاه اجرائی مکلف است شرایطی را فراهم کند که این کارکنان از تمامی امکانات رفاهی که دیگر کارکنان بهره مند هستند استفاده نمایند. مسئولیت حسن اجرای این بند بعهده بالاترین مقام دستگاه اجرائی می باشد.

تبصره ۱- در انعقاد این نوع قراردادها دستگاه اجرائی مجاز نیست نیروی مازاد بر نیاز به طرف قرارداد تحمیل نماید.

تبصره ۲- آئین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور حداکثر پس از شش ماه از تصویب این قانون به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

بخش ۵- توازن منطقه‌ای، توسعه روستائی و توانمندسازی فقرا

ماده ۳۱- به منظور رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، عدالت بین منطقه‌ای و سرزمینی و تقویت خوداتکایی استان‌ها، افزایش انگیزه وصول درآمدهای استانی و کاهش عدم تعادل منطقه‌ای:

۱- دولت موظف است در سال اول برنامه چارچوب آمایش سرزمین ملی و استانی را تهیه و پس از تصویب شورای عالی آمایش سرزمین به اجراء در آورد.

۲- درآمدها و هزینه‌هایی که ماهیت استانی دارند را تعیین و طی دو سال اول برنامه در چهارچوب نظام درآمد- هزینه استانی به صورت سرجمع درآمدها، اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان (بر مبنای وجوه دریافتی و یا واریزی به خزانه) در بودجه سنواتی اعمال نماید. مازاد بر درآمدهای وصولی نسبت به سقف مصوب هر استان براساس دستورالعمل ابلاغی سازمان برای تأمین اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، در مقاطع سه‌ماهه به استان‌های ذی‌ربط توزیع می‌گردد.

۳- دولت سه درصد (۰/۳٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی خالص صادرات طبیعی را به ترتیب یک‌سوم به استان‌های نفت‌خیز و گازخیز و دوسوم به شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه‌یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی در قالب بودجه‌های سنواتی اختصاص دهد. سهم استان‌های نفت‌خیز و گازخیز (یک‌سوم) با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه این استان‌ها اختصاص می‌یابد.

۴- دولت موظف است در سال اول اجرای برنامه کلیه اختیارات و وظایف قابل واگذاری دستگاههای اجرائی به دستگاههای متناظر در استان‌ها را تعیین و در جهت تقویت اختیارات و تصمیم‌گیری واگذار نماید.

۵- شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها موظفند حداقل پنج تا هشت درصد از سرجمع اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای استانی را در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان قرار دهند تا صرف تهیه و اجرای طرح‌های هادی و بهسازی روستاهای شهرستان مربوط شود.

ماده ۳۲- دولت موظف است به منظور تحقق سیاستهای کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، شناسایی و بهره‌برداری از ظرفیتهای موجود در نواحی روستایی و ارتقای منزلت اجتماعی

روستائیان و جایگاه روستاها در اقتصاد ملی و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت محور روستاها، اقدامات زیر را به انجام رساند:

۱ - اقدامات اقتصادی و بخشی:

۱-۱ - دولت مکلف است در راستای برنامه‌ریزی منطقه‌ای و تقویت اقتصاد روستایی و توسعه اقتصادی صادرات محور در طول برنامه هرسال، در ۵۰۰۰ روستا را مبتنی برسند آمایش سرزمین کشور (و با توجه به استعدادها و ظرفیتهای بومی و محیطی و قابلیت محلی - اقتصادی آن منطقه) با مشارکت نیروهای محلی و با بهره‌گیری از تسهیلات بانکی، حمایتی دولتی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزایی آن روستاها را به وسیله سازمان برنامه و بودجه استان تهیه و به تصویب شورای توسعه و برنامه‌ریزی استانهای مربوطه برساند. سازمان موظف است تعداد روستاهای سهمیه استانی را تا سه ماه اول سال اول برنامه اعلام نماید.

۱-۲ - تنظیم و ارائه هدفمند و شفاف اعتبارات مربوط به عمران و توسعه روستایی و عشایری در بودجه سنواتی، تحت پیوستی با عنوان "عمران و توسعه روستایی" و اختصاص بودجه عمرانی مربوط به این فصل انجام پذیرد.

۱-۳ - کاهش مدت زمان پاسخ به استعلامها و صدور پروانه ساخت بنگاههای اقتصادی روستایی و عشایری از هرکدام از دستگاههای ذی‌ربط، به حداکثر (۱۵) روز و توسعه حداقل (۵۴) خوشه کسب و کار روستایی، بهره‌برداری و ساخت (۹۸) ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد (۱,۹۱۴,۰۰۰) فرصت شغلی در روستاها و مناطق عشایری، از طریق احداث و توسعه بنگاههای اقتصادی رقابت‌پذیر و صادرات گرا انجام شود.

تبصره - درآمد ناشی از سرمایه‌گذاری در فعالیتهای اقتصادی تولیدی کشاورزی و صنایع بلافصل آن در روستاها و مناطق عشایری و خدمات بخش کشاورزی در آن مشمول مالیات با نرخ صفر می‌شود.

۱-۴ - منابع مورد نیاز برای رشد سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) شاخص‌های برخورداری تعیین شده در ساماندهی عشایر تأمین گردد.

۱-۵ - تهیه طرح عمرانی برای (۱۰,۰۰۰) روستا در طول برنامه با اولویت مناطق کمتر برخوردار

۱-۶ - آموزش (۱۰۰) هزار نفر از روستائیان و عشایر به‌عنوان عناصر پیشرو و تسهیل‌گر در زمینه برنامه‌ریزی محلی، توسعه فعالیتهای اقتصادی و برنامه‌های فرهنگی، بهبود خدمات‌رسانی، جلب مشارکت‌های مردمی و نظارت بر اثربخشی طرح‌های دستگاههای اجرایی انجام پذیرد.

۷-۱- مساعدت و تسهیل در راه‌اندازی و توسعه واحدهای گردشگری توسط بخش خصوصی، به نحوی که با رعایت ضوابط زیست‌محیطی و شئون اسلامی، ورود گردشگری به روستاها و مناطق عشایری کشور و درآمد روستائیان و عشایر از این محل به صورت سالانه رشد یافته و واحدهای گردشگری کشاورزی نیز سالانه پنج درصد (۵٪) رشد یابد.

۸-۱- برنامه هدف‌گذاری شده و مدون فرهنگی برای روستاها و مناطق عشایری با محوریت تقویت معارف قرآنی و اهل بیت علیهم‌السلام، احداث و توسعه مساجد، خانه‌های عالم و کتابخانه‌ها و آموزش نیروهای متعهد در روستاها و مناطق عشایری برای هدایت امور فرهنگی و دینی تهیه و انجام شود.

۹-۱- حمایت از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی، به‌ویژه از طریق خرید تضمینی به منظور توسعه تولید انرژی زیستی سالانه دودرصد (۲٪) از روستاهای بالای (۱۰۰) خانوار و نواحی عشایری، از محل جمع‌آوری، انباشت و تبدیل پسماندهای کشاورزی، صنعتی و خانگی به نحوی که علاوه بر تولید و تأمین پایدار انرژی پاک، اشتغال روستایی و تولید کود کشاورزی بهبود یابد.

۱۰-۱- شناسایی روستاهای در معرض خطر سوانح طبیعی (سیل، زلزله، رانش، لغزش و نظایر آن) جهت اجرای طرحهای ایمن‌سازی این سکونت‌گاهها با همکاری دستگاههای مسئول و مشارکت مردم و نهادهای محلی، به‌نوعی که حداقل سی درصد (۳۰٪) روستاهای در معرض خطر تا پایان برنامه ایمن‌سازی گردند.

۱۱-۱- شاخص‌های شناسایی بافت‌های فرسوده و نابسامان روستایی و تهیه و اجرای طرحهای بهسازی بافت‌های فرسوده در روستاهای دارای اولویت تعیین گردد.

۲- اقدامات عمرانی زیربنایی:

دولت مکلف است:

۱-۲- به منظور ساماندهی منظومه های روستایی و سطح بندی و توزیع مناسب فعالیت و خدمات عمومی روستایی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است متناسب با اعتبارات مصوب نسبت به تهیه حداقل ۳۰۰ طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی اقدام نماید. تبصره- شوراهای برنامه ریزی و توسعه استان به عنوان مرجع تصویب این طرحها تعیین و کمیته های برنامه ریزی شهرستان موظفند اولویتهای مصوب طرح را در توزیع اعتبارات سالانه ملاک عمل قرار دهند.

۲-۲- زمین و اعطاء تسهیلات لازم به منظور احداث فضاهای اقامتی موقت مجتمع خدمات گردشگری- مسافراکشانه در ۳۰۰ روستای هدف گردشگری با همکاری و مشارکت بخش خصوصی و توزیع عادلانه در کشور را تأمین نماید.

۲-۳- سیصد روستاهای هدف گردشگری و تامین اراضی و تسهیلات مورد نیاز برای احداث فضاهای اقامتی موقت، مجتمع خدمات گردشگری، مسافرخانه در روستاهای هدف گردشگری منتخب و اجرای طرحهای مورد نیاز با مشارکت بخش خصوصی را بهسازی نماید.

۲-۴- حداقل ۴۰۰ کانون توسعه و اشتغال روستایی و اعطای کمکهای فنی و اعتباری و تسهیلات مورد نیاز برای توسعه فعالیتهای تولیدی و خدماتی از جمله ایجاد بازارچههای مرزی (محلی) در این نقاط شناسایی و اجرا نماید.

۲-۵- تمهیدات لازم در طول سالهای برنامه بگونه ای که شاخص برخورداری از اجرای طرح های هادی و بهسازی محیط روستاها و نیز مقاوم سازی مسکن روستایی نسبت به ابتدای سال اول برنامه حداقل به میزان ۵۰٪ افزایش یابد.

۲-۶- امکان سنجی، طراحی و اجرای ایجاد سامانه های جمع آوری و دفع بهداشتی زباله های روستایی در محدوده بخش یا شهرستان

۲-۷- طراحی و اجرای پروژه های دفع بهداشتی فاضلاب در روستاها با اولویت روستاهایی واقع در حریم رودخانه ها، تالاب ها، سدها

۲-۸- تهیه و اجرای طرحهای ساماندهی و بهسازی حداقل ۲۰٪ روستاهای واقع در بخشهای مرزی با رویکرد پدافند غیرعامل جهت توانمندسازی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

۲-۹- وجوهی که تحت عنوان کمک یا سهم عواید مالیات بر ارزش افزوده به دهیاریها تعلق می گیرد، در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی قرار داده می شود تا با نظارت نهاد یادشده به صورت ۷۵٪ برای اقدامات عمرانی و ۲۵٪ برای امور جاری توسط دهیاریها هزینه گردد.

بخش ۶ - نظام اداری، شفافیت و مبارزه با فساد

ماده ۳۳ - در راستای اصلاح نظام اداری، موضوع «صرفه جویی در هزینه های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی سازی اندازه دولت و حذف دستگاههای موازی و غیرضرور و هزینه های زاید، اقدامات زیر انجام گردد:

۱- کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی باسثنای مدارس دولتی در طول برنامه، حداقل به میزان پانزده درصد (۱۵٪) نسبت به وضع موجود (حداقل پنج درصد (۵٪) در پایان سال دوم) از طریق واگذاری واحدهای عملیاتی، خرید خدمات و مشارکت با بخشهای غیردولتی با اولویت تعاونی ها، حذف واحدهای غیرضرور، کاهش سطوح مدیریت، کاهش پستهای سازمانی، انحلال و ادغام سازمانها و مؤسسات و واگذاری

برخی از وظایف دستگاههای اجرائی به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با تصویب شورای عالی اداری.

تبصره- کلیه موارد مذکور باید در چارچوب قوانین و با رعایت آنها صورت پذیرد.

۲- به‌کارگیری افراد در قالب قرارداد کار معین (مشخص) یا ساعتی برای اجرای وظایف پستهای سازمانی، فقط در سقف مقرر در قانون مدیریت خدمات کشوری مجاز است. تمدید قراردادهای قبلی بلامانع است.

۳- به دولت اجازه داده می‌شود در حدود اعتبارات هزینه‌ای سالانه نسبت به تعیین ضریب حقوق کارکنان دولت اعم از مشمولان و غیرمشمولان قانون مدیریت خدمات کشوری اقدام کند.

ماده ۳۴ - پاداش پایان خدمت موضوع قانون "پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶" و اصلاحات آن و پاداش‌های مشابه در کلیه دستگاههای اجرای موضوع این قانون، حداکثر معادل هفت برابر حداقل حقوق و مزایای موضوع ماده (۷۶) قانون مدیریت خدمات کشوری در ازای هر سال خدمت که از لحاظ بازنشستگی و وظیفه ملاک محاسبه قرار می‌گیرد، خواهد بود. هرگونه پرداخت خارج از ضوابط این قانون تحت این عنوان و عناوین مشابه در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب می‌شود.

ماده ۳۵ - دولت مکلف است ظرف یکسال نسبت به راه‌اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا اقدام نموده و امکان تجمیع کلیه پرداخت‌ها به مقامات، رؤسا، مدیران و کارکنان کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع این قانون، را فراهم نماید، به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هر یک از افراد فوق مشخص بوده و امکان دسترسی برای نهادهای نظارتی فراهم شود. وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح از شمول این حکم مستثنی هستند.

دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند حقوق، فوق‌العاده‌ها، هزینه‌ها، کمک هزینه‌ها، کارانه، پرداخت‌های غیرماهانه و مزایای ناخالص پرداختی ماهانه اعم از مستمر و غیرمستمر، نقدی و غیرنقدی (معادل ریالی آن) و سایر مزایا به مقامات، رؤسا، مدیران و کارکنان موضوع این ماده را از هر محل (از جمله اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات عمومی، درآمدهای اختصاصی، اعتبارات متفرقه، اعتبارات کمک‌های رفاهی، اعتبارات بودجه عمومی و منابع عمومی و همچنین اعتبارات موضوع ماده (۲۱۷) قانون مالیات‌های مستقیم، تبصره «۱» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مواد ۱۶۰ تا ۱۶۲ قانون امور گمرگی و یا اعتبارات خاص

ناشی از واگذاری و فروش شرکت‌ها در سازمان خصوصی‌سازی، اعتبارات مربوط به ردیف‌های کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی و سایر درآمدها و موارد مشابه)، منحصراً در یک فیش حقوقی منعکس و پس از ثبت در سامانه فوق، پرداخت کنند، به نحوی که میزان هرگونه ناخالص پرداختی ماهانه به هر یک از افراد بلافاصله در سامانه اطلاعاتی هر دستگاه مشخص باشد.

تبصره ۱- کلیه اشخاص حقوقی مشمول این ماده مکلفند از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱ اطلاعات مربوط به مقامات، روسا و مدیران موضوع این ماده را به دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور ارائه دهند. مستنکف از ارائه اسناد و اطلاعات مورد درخواست به انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی از سه ماه یا یک سال به تشخیص مراجع قضایی محکوم می‌شود. دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور مکلفند اطلاعات مربوط به پرداخت‌های مذکور را در اسرع وقت به منظور بازگرداندن وجوه پرداخت شده رسیدگی نمایند و در صورتی که مبالغی بر خلاف قوانین به افراد موضوع این ماده پرداخت شده است، اقدامات قانونی لازم را به عمل آورند.

تبصره ۲- پرداخت هر گونه تسهیلات بانکی به کارکنان بانکهای دولتی و غیردولتی و موسسات مالی اعتباری به جز تسهیلات مسکن، ضروری و تعمیرمسکن برای یکبار در دوران خدمت ممنوع است. میزان تسهیلات مذکور و نحوه بازپرداخت آن با پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی و وزیر امور اقتصادی و دارایی، به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد.

تبصره ۳- حسابرسان و بازرسان قانونی از جمله سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی کشور مکلفند در حین انجام وظایف قانونی موارد مندرج در این ماده را کنترل و ضمن درج مراتب در گزارش‌های حسابرسی و بازرسی قانونی، تخلفات صورت گرفته را در اسرع وقت به مراجع ذیصلاح (اعضاء مجمع عمومی، هیات‌های تخلفات اداری، مرجع قضایی، سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات کشور) اعلام نمایند.

تبصره ۴- دولت مکلف است ظرف مدت یکسال از طریق اتخاذ سازوکارهای مناسب در نظامات پرداخت حقوق و مزایا و نظام مالیاتی به نحوی عمل نماید که اختلاف حقوق و مزایای بین مقامات، روسا، مدیران و کارکنان موضوع این ماده در مشاغل مشابه و شرایط مشابه در هر صورت از بیست درصد ۲۰٪ تجاوز نکند.

ماده ۳۶ - دولت مکلف است تا سال سوم اجرای برنامه نسبت به احداث مجتمع‌های اداری و ابنیه‌های مورد نیاز شهرستانها و بخشهای جدید التاسیس و تامین نیروی انسانی ابنیه مورد نیاز پست‌های سازمانی آنها اقدام نماید.

ماده ۳۷ - دولت مکلف است نسبت به برقراری عدالت در نظام پرداخت، رفع تبعیض و همسان سازی دریافت ها و برخورداری از امکانات شاغلین، بازنشستگان و مستمری بگیران کشوری و لشکری سنوات مختلف، با استفاده از سامانه امتیازی جامع در سال اول اجرای این قانون اقدام نماید، به نحوی که اختلاف حقوق و برخورداری از امکانات شاغلین، بازنشستگان و مستمری بگیران طی سنوات مختلف با شرایط شغلی، تحصیلی، سنوات و سایر متغیرهای خدمتی، در پایان برنامه از بیست درصد تجاوز نکند. آئین نامه اجرائی این حکم به پیشنهاد سازمان اداری و استخدامی کشور، طی سه ماه به تصویب هیات وزیران می رسد.

ماده ۳۸ - مجموع ناخالص پرداختی ماهانه به مدیران دستگاههای اجرایی موضوع این قانون، حداکثر رقمی معادل یک و نیم برابر حداکثر حقوق و مزایای مستمر قابل پرداخت به کارکنان مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری در ماده (۷۶) این قانون می باشد. تبصره ۱: دستگاههای موضوع این ماده می توانند با تأیید شورای حقوق و دستمزد به کارشناسان تخصصی خود تا سقف دو و نیم برابر حداکثر حقوق و مزایای مستمر قابل پرداخت به کارکنان مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری در ماده (۷۶) مذکور، پرداخت نمایند.

تبصره ۲: هرگونه پرداخت دیگر علاوه بر حقوق و مزایای فوق به مقامات و مدیران در ازای وظایف محوله اعم از مستمر یا غیرمستمر تحت هر عنوان نظیر فوق العاده، کمک هزینه، کمک های نقدی و غیرنقدی از جمله سکه، هدایا، پاداش، وجوه رفاهی از هر منبع اعتباری از جمله اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات عمومی، درآمدهای اختصاصی، اعتبارات متفرقه، اعتبارات کمک های رفاهی، اعتبارات بودجه عمومی و منابع عمومی و در اختیار و همچنین اعتبارات موضوع ماده (۲۱۷) قانون مالیاتهای مستقیم، تبصره (۱) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده و اعتبارات مربوط به ردیف های کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است. دریافت وام، قرض الحسنه و تسهیلات توسط مدیران موضوع این قانون براساس مقررات مورد عمل درباره سایر مردم امکان پذیر است.

تبصره ۳: علاوه بر پرداخت های فوق، پرداخت عیدی موضوع قانون نحوه پرداخت عیدی به کارکنان دولت مصوب ۷۴/۱۰/۲۰ پرداختهای قانونی در زمان فوت، از کارافتادگی، بازنشستگی یا ازدواج طبق قوانین و مقررات مورد عمل درباره کارکنان تابع قانون مدیریت خدمات کشوری و اعطای نشان های دولتی بر طبق قوانین و مقررات مصوب، درباره مشمولین این قانون امکان پذیر می باشد.

تبصره ۴: پرداخت هرگونه وجهی، خارج از ضوابط و میزان مقرر در این قانون جرم محسوب و مرتکب علاوه بر رد وجوه پرداختی به جزای نقدی معادل دو تا چهار برابر وجوه مزبور و حبس درجه پنج محکوم می‌گردد. محکومین به موجب این ماده مشمول تعلیق، تعویق، آزادی مشروط و تخفیف مجازات نمی‌شوند. مرتکبین علاوه بر مجازات مقرر در این ماده حسب مورد براساس قوانین و مقررات مربوطه به مجازات اداری، انضباطی و انتظامی متناسب محکوم می‌شوند.

تبصره ۵: دولت مکلف است ظرف چهارماه نسبت به راه اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا و پرداخت های مشمولین این ماده اقدام نموده و امکان تجمیع کلیه پرداختها به مدیران دستگاههای مشمول این ماده را فراهم نماید به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هریک از مدیران مذکور مشخص بوده و امکان دسترسی به آن برای نهادهای نظارتی فراهم شود.

تبصره ۶: دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور حسب وظایف قانون خود مکلفند ظرف سه ماه از زمان تصویب این قانون، کلیه پرداختهای غیرعادلانه که بیش از مبنای اعلام شده در قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۸۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب اسفند ۹۳ بوده است را به دستگاه قضائی اعلام و برای استرداد مبالغ مذکور اقدام نمایند.

ماده ۳۹ - کلیه کارکنان دستگاههای اجرایی موضوع این قانون در طول خدمت می‌توانند یکبار نسبت به تغییر صندوق بازنشستگی خود اقدام نمایند. صندوق مبدأ مکلف است کسورات بیمه ای فرد را به روز رسانی نموده و به صندوق مقصد منتقل نماید. کلیه سوابق بیمه پردازی فرد در صندوق جدید بدون پرداخت مابه‌التفاوت از سوی بیمه‌شده پذیرفته می‌شود.

ماده ۴۰ - کلیه تصویب‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعملها و همچنین تصمیمات و مصوبات هیأت‌های امناء و مقامات اجرائی و مراجع قوه مجریه به‌استثناء احکام محاکم قضائی که متضمن بار مالی برای صندوقهای بازنشستگی یا دستگاههای اجرائی و دولت باشد در صورتی قابل اجراء است که بار مالی ناشی از آن قبلاً محاسبه و در قوانین بودجه کل کشور و یا بودجه سالانه دستگاه یا صندوق ذی‌ربط تأمین اعتبار شده باشد. در غیراین صورت عمل مراجع مذکور در حکم تعهد زائد بر اعتبار است و مشمول پرداخت از سوی دستگاه یا صندوقهای مربوطه نخواهد بود. دستگاهها و صندوقهای مربوط مجاز به اجرای احکام مقامات اجرائی و مراجع قوه مجریه که بار مالی آن تأمین نشده است، نیستند. اجرای احکام یادشده فقط در حدود منابع مذکور ممکن است در هر حال تحمیل کسری بودجه به دولت و دستگاههای اجرائی و صندوقها

غیرقابل پذیرش می‌باشد. مسئولیت اجرای این بند به عهده رؤسای دستگاهها و صندوقها و مدیران و مقامات مربوط است.

دولت به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال آخر برنامه، بودجه سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر اجتماعی مستقل شده و از محل بودجه عمومی اعتباری به آنها پرداخت نگردد.

بخش ۷ - کشاورزی

ماده ۴۱ - دولت موظف است برای حصول به اهداف بند هفتم سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی زراعی، دامی و آبی به میزان نود و پنج (۹۵٪) درصد در پایان برنامه و افزایش تولیدات کشاورزی بویژه محصولات دارای مزیت صادراتی، رسیدن به تراز تجاری مثبت، تقویت و تکمیل زنجیره‌های تولید و توسعه صادرات و ارتقاء بهره‌وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص‌های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد:

الف - توسعه کشاورزی حفاظتی، توسعه کشت نشایی، به‌نژادی و به‌زراعی، تولید و تأمین و به‌کارگیری ارقام مقاوم، خود اکتایی در تولید بذر و نهال، افزایش ضریب ماشینی کردن سالانه حداقل دوازده صدم اسب بخار در هکتار

ب- انجام به موقع خرید تضمینی محصولات کشاورزی و در صورتی که در پرداخت خرید تضمینی وقفه ایجاد شود دولت موظف است به صورت روزشمار وفق نرخ سود کارمزد بانکی که هر ساله توسط بانک مرکزی اعلام می‌شود نسبت به پرداخت دیرکرد اقدام نماید.

ج- افزایش تولید محصولات راهبردی و تبدیل (۵۰۰) هزار هکتار از اراضی شیبدار به باغات

د- فراهم نمودن امکان مصرف مناسب سموم بهینه دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی و استفاده بیشتر از کود کمپوست و مبارزه زیستی و تدوین ضوابط ورود، ساخت، فرمولاسیون کود و سم

ه- سرمایه‌گذاری مورد نیاز جهت انجام امور تحقیقاتی و نظام نوین ترویج و انتقال فناوری، تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان، استقرار مدیریت دانش و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی و توسعه کشت محصولات سالم و ارگانیک، اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماریهای گیاهی، مصرف بهینه نهاده‌ها از جمله انواع سم و کود و حمایت از کلینک‌های گیاه پزشکی در راستای ارتقای سلامت انسان و جامعه

ز- ممنوعیت هرگونه رهاسازی، تولید، واردات و مصرف محصولات تراریخته، بدون مجوز مراجع قانونی و رعایت مقررات و موازین ملی و بین‌المللی

ح- اخذ عوارض از انواع چربی‌های وارداتی دارای اسیدهای چرب اشباع و ترانس بیش از حد مجاز و نوشابه‌های گازدار مصرفی داخل کشور و صرف منابع حاصل از آن در جهت افزایش سرانه مصرف شیر

ط- مراکز تولید و توزیع فرآورده‌های خام‌دارو و فرآورده‌های بیولوژیک دامپزشکی موظفند در چهارچوب ضوابط فنی و بهداشتی که از طرف سازمان دامپزشکی اعلام می‌گردد، نسبت به استقرار سامانه‌های بهداشتی مربوطه

ی- تأمین الزامات مورد نیاز انجام واکسیناسیون دام‌های سبک و سنگین و پرداخت یارانه مورد نیاز آنها

ک- زیرساخت شناسه‌گذاری، بارنامه الکترونیکی و رهگیری کالا و نهاده کشاورزی و دامی را تا رسیدن به مصرف‌کننده نهائی در روزآمد کردن شناسه این کالاها را راه‌اندازی و فهرست کالاهای مشمول این بند را از طریق وزارت جهاد کشاورزی اعلام نماید.

ل- حمایت از توسعه ظرفیت صادراتی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی مانند کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان و صنایع بسته‌بندی محصولات کشاورزی با توجه به مزیت‌های طبیعی، نسبی و رقابتی این صنایع

م- تکمیل زنجیره تولید محصولات کشاورزی از طریق اعطای کمک‌های فنی - اعتباری به تشکل‌های فراگیر کشاورزی و روستائی

ن - تعیین تکلیف استخدامی کارگزاران بیمه محصولات کشاورزی در بانک کشاورزی یا صندوق بیمه محصولات کشاورزی و یا وزارت جهاد کشاورزی و شرکتهای تابعه تا پایان سال اول برنامه و پیش‌بینی سنوات همکاری آنها به عنوان سابقه خدمت

س- دولت مکلف است از طریق اجرای احکام مندرج در این ماده، شاخص‌های توسعه مناطق تولیدی کشاورزی و بهبود امور عشایری به‌ویژه در زمینه درآمد سرانه، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، نرخ بیکاری، نرخ پس‌انداز، سهم از صادرات غیرنفتی، فقر اندازه‌گیری شده براساس نمایه‌های چندبعدی، مدیریت پایدار منابع پایه تولید، جمعیت دچار سوء تغذیه و شکاف درآمدی را در طول برنامه ششم توسعه، به‌صورت سالانه بهبود دهد و جمعیت مناطق تولیدی کشاورزی را در انتهای برنامه ششم توسعه، حداقل در سطح سی و پنج درصد (۳۵٪) جمعیت کشور تثبیت نماید:

جدول شماره ۵ - اهداف کمی راهبرد ارتقای بهره‌وری آب و خاک کشاورزی

صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی و اعمال مدیریت تقاضا

سال‌های برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	هدف کمی	
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		واحد	عنوان
۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۲۶۰۰ (تجمعی)	هزار هکتار	توسعه سامانه‌های نوین آبیاری و احداث شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی
۳۷۵	۳۲۵	۲۸۰	۲۲۰	۱۸۰		تعداد تشکل	ایجاد و ساماندهی تشکل‌های آب‌بران
۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۳۲۰	هزار هکتار	اصلاح و بهبود خاک کشاورزی

جدول شماره ۶ - اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی‌سازی محصولات

کشاورزی (بخش زراعت)

سال‌های برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	هدف کمی	
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		واحد	عنوان
۱۴۵۰۰	۱۴۰۰۰	۱۳۴۰۰	۱۲۶۰۰	۱۱۸۰۰	۱۰۵۷۸	هزار تن	گندم
۳۵۸۸	۳۴۱۲	۳۲۵۴	۳۱۰۰	۲۸۹۰	۲۹۵۵	هزار تن	جو
۳۱۵۰	۳۰۰۳	۳۰۳۶	۲۹۸۴	۲۹۴۹	۲۳۴۷	هزار تن	شلتوک
۳۰۰۰	۲۴۰۰	۲۳۰۰	۲۲۰۰	۲۱۰۰	۱۶۵۹	هزار تن	ذرت دانه‌ای
۱۱۱۵۴	۱۰۹۴۰	۱۰۷۷۲۶	۱۰۵۱۲	۱۰۲۹۸	۹۸۰۳	هزار تن	ذرت علوفه‌ای
۱۰۲۰۰	۶۷۲۲	۶۳۸۰	۵۸۷۶	۵۵۰۸	۴۷۳۱	هزار تن	چغندر قند
۷۶۳	۷۴۷	۷۳۱	۷۱۶	۷۰۰	۶۱۵	هزار تن	حبوبات
۳۲۷	۳۰۹	۲۹۱	۲۶۸	۲۵۰	۱۸۴	هزار تن	وش
۹۳۴	۶۹۸	۵۳۳	۳۷۱	۲۲۸	۱۴۶	هزار تن	کلزا
۳۳۱	۲۹۸	۲۵۵	۲۰۳	۱۷۶	۱۴۲	هزار تن	سویا
۱۸۹	۱۶۴	۱۴۰	۱۱۶	۹۳	۵۵	هزار تن	سایر دانه‌های روغنی
۷۵۰۰	۷۱۸۹	۷۰۲۰	۶۸۲۰	۶۷۳۲	۶۵۸۸	هزار تن	نیشکر
۵۵۹۶	۵۵۱۳	۵۴۳۲	۵۳۵۱	۵۲۷۲	۴۹۸۸	هزار تن	سیب‌زمینی
۱۳۲۷۵	۱۱۶۹۲	۱۱۰۹۴	۱۰۵۴۰	۱۰۰۲۰	۸۶۳۱	هزار تن	محصولات علوفه‌ای

جدول شماره ۷ - اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات

کشاورزی (باغبانی، دام، طیور و آبزیان)

سال های برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	هدف کمی		
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		واحد	عنوان	
۲۴۹۷	۲۴۱۴	۲۳۳۳	۲۲۵۴	۲۱۷۹	۲۰۳۳	هزار تن	افزایش تولید گوشت طیور	
۸۹۹	۸۸۰	۸۵۹	۸۳۸	۸۱۹	۷۸۵	هزار تن	افزایش تولید گوشت قرمز	
۱۱۰۳	۱۰۶۳	۱۰۲۴	۹۸۷	۹۵۱	۹۲۵	هزار تن	افزایش تولید تخم مرغ (تجاری و بومی)	
۱۱۸۹۰	۱۱۳۰۲	۱۰۷۳۳	۱۰۱۸۳	۹۶۵۲	۸۸۰۰	میلیون تن	افزایش تولید شیر	
۲۱/۹	۲۰/۸	۱۹/۸	۱۸/۶	۱۷/۷	۱۷/۱	میلیون تن	تولید محصولات باغبانی	
۴۶۰۰	۴۱۶۰	۳۲۶۰	۲۷۴۰	۲۰۰۰	۹۶۱۰	هکتار	احداث گلخانه های جدید	
۴۲۰۰۰	۴۱۵۳۲	۴۱۰۳۴	۴۰۵۳۶	۴۰۰۳۸	۳۹۶۴۷	تن	صید در آب های شمال	صید و صیادی
۶۵۸۰۰۰	۶۱۹۲۰۰	۵۹۰۹۰۰	۵۵۷۸۰۰	۵۴۰۰۰۰	۵۳۵۸۶۵	تن	صید در آب های جنوب	
۸۱۱۰۰۰	۷۱۲۲۷۰	۶۱۸۸۳۰	۵۳۴۲۰۰	۴۷۱۳۵۰	۳۷۱۷۱۷	تن	آبزی پروری (با تأکید بر پرورش ماهی در قفس در آب های آزاد	آبزی پروری
۵۰۰	۴۷۵	۴۳۰	۳۸۰	۳۴۵	۳۶۲	میلیون قطعه	رها سازی بچه ماهی و میگو جهت بازسازی ذخایر	

جدول شماره ۸ - اهداف کمی راهبرد حفاظت و صیانت از منابع طبیعی کشور و توسعه آن در

چهارچوب اصولی توسعه پایدار

سال‌های برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	هدف کمی	
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		واحد	عنوان
۲۸۰۰	۲۳۰۰	۲۰۰۰	۱۴۰۰	۱۱۰۰	۸۲۶	هزار هکتار	احیای رویشگاه‌های مرتعی و توسعه گیاهان دارویی
۲۰۰	۱۸۲	۱۶۵	۱۴۸	۱۲۰	۳۵۹ (تجمعی)	هزار هکتار	جنگلکاری و احیای جنگل‌ها
۲۰	۱۸	۱۵	۱۲	۱۰	۸۱ (تجمعی)	هزار هکتار	توسعه زراعت چوب
۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۷۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰	هزار هکتار	حدنگاری (کاداستر) منابع طبیعی
۲۴۶۰	۲۳۶۰	۲۰۸۰	۱۷۸۰	۱۳۲۰	۹۵۰۵ (تجمعی)	هزار هکتار	اجرای عملیات آبخیزداری
۳۱۰	۲۶۵	۲۲۰	۱۸۵	۱۶۰	۲۷۱ (تجمعی)	هزار هکتار	تثبیت شن‌های روان و مه‌بار کانون‌های بحرانی فرسایش بادی

جدول شماره ۹ - اهداف کمی راهبرد توسعه صنایع کشاورزی و زنجیره‌های عرضه

سال‌های برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	هدف کمی	
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		واحد	عنوان
۲۸۳۶	۲۶۱۲	۲۳۹۶	۲۱۸۴	۱۹۷۲	۳۵۰۰۰ (تجمعی)	میلیون تن	حمایت از توسعه ظرفیت صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی (افزایش ظرفیت جذب مواد خام)
۲۵۰	۲۱۷	۱۹۴	۱۷۰	۱۵۴	۱۰۰۱ (تجمعی)	واحد	حمایت از بازسازی و نوسازی واحدهای تبدیلی و تکمیلی

الف: به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی و کاهش نوسانات غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و به منظور کاهش بار مالی دولت برای تامین نقدینگی در گردش و هزینه های تبعی مورد استفاده در سیاستهای تنظیم بازار و تامین ذخایر استراتژیک، شرکت بازرگانی دولتی ایران یا هر یک از شرکتهای مسئول تنظیم بازار هر محصول مشمول این ماده به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، براساس برآوردهای ماهانه، فصلی و سالانه عرضه داخلی و تقاضای هریک از محصولات، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف، سلف موازی استاندارد، پیمان آتی، قراردادهای آتی یا قراردادهای اختیار معامله روی هر یک از دارائی های مشمول صدر این ماده اقدام می نمایند.

ب: دولت مکلف است نسبت به ایجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت در لوایح بودجه سنواتی و پیش بینی اعتبار به صورت صددرصد تخصیص یافته در طول برنامه جهت پرداخت خسارت به بیمه گذاران محصولات کشاورزی و دامی صندوق بیمه کشاورزی اقدام نماید.

ج- حمایت از سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی، به ویژه از طریق خرید تضمینی به منظور توسعه و تولید انرژی آفتابی، بادی، زیستی سالانه دودرصد (۲٪) از روستاهای بالای (۱۰۰) خانوار و نواحی عشایری، از محل جمع آوری، انباشت و تبدیل پسماندهای کشاورزی، صنعتی و خانگی به نحوی که علاوه بر تولید و تامین پایدار انرژی پاک، اشتغال روستایی و تولید کود کشاورزی بهبود یابد.

د- ارائه برنامه کشت منطقه ای سالیانه با بهره گیری از روش های نوین آبیاری و انجام اقدامات مربوط به خرید تضمینی محصولات کشاورزی و کمک به بازاریابی و صادرات تولیدات

ماده ۴۳- دولت مکلف است در اجرای بند سوم سیاستهای اقتصاد مقاومتی و به منظور متنوع سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی، تامین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند:

الف- گسترش و تکمیل زنجیره های ارزش، صنایع تبدیلی، تکمیلی، کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبهای تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چند منظوره.

ب - تشکیل صندوق حمایت از صادرات کشاورزی با هیأت امنایی متشکل از وزیر جهاد کشاورزی، وزیر اقتصاد و دارایی، رئیس سازمان و رئیس کل بانک مرکزی. اساسنامه صندوق به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ج - خوشه‌های صادراتی، ایجاد نشان‌های تجاری و اختصاص مشوق صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی و کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان تشکیل گردد.

تبصره - مابه‌التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالیانه به‌عنوان مشوق صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه‌ها پرداخت نماید وزارت جهاد کشاورزی کالاهای مشمول این بند را تعیین می‌کند.

د - شکاف قیمت دریافتی تولیدکنندگان و قیمت پرداختی مصرف کنندگان نهائی این محصولات در طول برنامه به میزان حداقل ده (۱۰٪) درصد کاهش یابد.

ه - بیمه اجباری کلیه دام‌ها در مقابل بیماریهای مشترک و واگیردار، پرداخت حداقل پنجاه (۵۰٪) درصد سهم بیمه‌گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانون‌های آلوده پوشش یابد.

و - سرمایه صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی به ده (۱۰٪) درصد از ارزش سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی برسد.

ز - سهم سرمایه‌گذاری سالانه بخش حداقل دو (۲٪) درصد افزایش یابد.

ح - سطح کلی حمایت از کشاورزی به حداقل سی و پنج درصد (۳۵٪) ارزش تولید این بخش ارتقاء یابد.

ط - بدهی فعالیت‌های بخش کشاورزی که حوادث غیرمترقبه موجب خسارت جبران‌ناپذیر و معوق ماندن بدهی آنان به سیستم بانکی شده است تسویه گردد.

ی - نقدینگی مورد نیاز بخش کشاورزی، هر ساله به میزان بیست (۲۰٪) درصد از ارزش تولید، از طریق اعطای خط اعتباری ویژه توسط بانک مرکزی و اجرای قیمت تضمینی محصولات کشاورزی تأمین گردد.

ک - منابع مورد نیاز، برای رشد سالیانه حداقل ده (۱۰٪) درصد شاخص‌های برخورداری تعیین شده در ساماندهی عشایر تأمین گردد.

ل - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است با هدف تولید و پخش برنامه‌های آموزشی، ترویجی، مدیریت مصرف آب، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و فرآوری تولیدات، حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی کشور، بهره‌وری و انتقال یافته‌های علمی به بهره‌برداران، تا پایان سال سوم برنامه نسبت به راه اندازی شبکه ملی مستقل "کشاورزی، آب، منابع طبیعی، محیط‌زیست" اقدام نماید.

تبصره- هزینه‌های راه‌اندازی شبکه مذکور در بودجه‌های سنواتی پیش بینی و در اختیار صدا و سیما قرار می‌گیرد.

م- سیاست‌گذاری، نظارت بر صندوق‌های حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی از جمله: تعیین گستره فعالیت، استانداردسازی رویه مورد عمل، نظارت بر حسن اجرای مصوبات قانونی، توانمندسازی، حسابرسی، بازرسی و انحلال صندوق‌ها، صلاحیت حرفه‌ای مدیران صندوق‌ها، از وظایف شرکت مادر تخصصی حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی است.

تبصره - آئین‌نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ن- به منظور تجهیز منابع برای سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، دولت بخشی از منابع خود را از طریق دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط (ملی و استانی) به‌عنوان کمک به تشکیل و افزایش سرمایه صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی در اختیار صندوق‌های مذکور قرار دهد. مبالغ پرداختی به صندوق‌ها به هزینه قطعی منظور می‌شود.

س- حداقل بیست و پنج (۲۵٪) درصد از تسهیلات اعطایی کلیه بانک‌های کشور به بخش کشاورزی و افزایش سرمایه بانک کشاورزی مطابق با استانداردهای بین‌المللی اختصاص یابد به نحوی که پوشش‌دهنده حداقل الزامات سرمایه‌ای در پایان هر دوره مالی باشد. در صورتی که شورای پول و اعتبار، نرخ تسهیلات بخش کشاورزی را متفاوت از نرخ تسهیلات در سایر بخش‌های اقتصادی اعمال نماید مابه‌التفاوت نرخ سود تسهیلات کشاورزی را همه‌ساله محاسبه و در قوانین بودجه سنواتی کل کشور لحاظ نماید.

ع- دولت مکلف است نسبت به ایجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت در لوائح بودجه سنواتی و پیش‌بینی اعتبار به صورت صددرصد تخصیص یافته در طول برنامه جهت پرداخت خسارت به بیمه‌گذاران محصولات کشاورزی و دامی صندوق بیمه کشاورزی اقدام نماید.

ماده ۴۴ - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی در امور تولید، پرورش، نگاهداری، توزیع، حمل و نقل، عرضه فروش دام زنده و نیز استحصال، تهیه، عمل‌آوری، جمع‌آوری، نگهداری، بسته‌بندی، توزیع، حمل و نقل فرآورده‌های با منشأ دامی و همچنین خوراک دام فعالیت دارند، متعهد به پرداخت خسارت وارده به مصرف‌کنندگان در اثر اقلام غیربهداشتی یا ناسالم فوق در صورت تخطی از اجرای ضوابط و مقررات بهداشتی به تشخیص سازمان دامپزشکی کشور و عدم بکارگیری مسئول فنی بهداشتی می‌باشند. همچنین مسئولین فنی بهداشتی دارای مسئولیت تضامنی در این خصوص هستند.

تبصره- آئین نامه اجرایی این ماده به جهاد کشاورزی (سازمان دامپزشکی کشور) و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

بخش ۸ - آب

ماده ۴۵- دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کم آبی، رهاسازی حقآبه‌های زیست‌محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل بخشی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره‌وری و جبران ترازنامه آب، به میزان یازده میلیارد مترمکعب در سال پایانی برنامه، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه

ب- توسعه روش‌های آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک (سازه‌ای و غیرسازه‌ای)، توسعه آب بندها و سیستم‌های سطوح آبیگر حداقل به میزان (۶۰۰,۰۰۰) هکتار در سال تبصره- برای هزینه‌های توسعه روش‌های آبیاری نوین حداقل هشتاد و پنج (۸۵٪) درصد به‌عنوان کمک بلاعوض توسط دولت تأمین و پرداخت می‌شود.

پ- اصلاح و بهبود خاک کشاورزی و افزایش کربن (ماده آلی) خاک به میزان سالانه پانصد هزار هکتار

ت- حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل شده و بازچرخانی پساب‌ها، مدیریت آب‌های نامتعارف و مدیریت آب مجازی

ث- طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقاء بهره‌وری آب در چارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سنواتی و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چارچوب الگوی کشت

ج- احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان سالانه وضع موجود در طول برنامه.

چ- ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای پرورش دویست هزار تن ماهی در قفس تا پایان برنامه و توسعه فعالیت‌های شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور با اولویت سواحل مکران و سواحل اروند

ح- برداشت و انتقال آب از دریاچه‌های بسته به ویژه خزر، تالاب‌ها و سایر زیست‌گاه‌های حساس کشور و انتقال آب بین حوضه‌ای داخلی جدید پس از ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، تأمین نیازهای مبداء و حقآبه زیست‌محیطی و اعمال روش‌های مدیریتی منابع

آب و افزایش بهره‌وری فقط برای تأمین آب شرب در شرایط بحران دائمی و با هدف مدیریت جامع منابع آب کشور.

خ- ارائه کمکهای فنی و اعتباری برای نوسازی باغهای فرسوده کشور

د- برق‌دار کردن چاه‌های کشاورزی با اولویت چاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری.

تبصره- منابع مورد نیاز آن از محل صرفه‌جویی در مصرف سوخت‌های فسیلی موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ تأمین می‌گردد.

ذ- نصب کنتور هوشمند و حجمی آب با اعطای تسهیلات از وجوه اداره شده با اولویت چاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری تا پایان برنامه.

تبصره - هزینه کنتور باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

ر- استفاده از آب استحصالی سدها، با اولویت تأمین آب شرب مورد نیاز در حوضه آبریز

محل استقرار سد

ز- اختصاص ده درصد (۱۰٪) ورودی سالانه صندوق توسعه ملی به سپرده‌گذاری ارزی نزد بانکهای عامل در قبال دریافت خط اعتباری ریالی از بانکهای مذکور و مطابق ضوابط صندوق جهت پرداخت تسهیلات به متقاضیان غیردولتی سرمایه‌گذار بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی این بخش، محیط‌زیست و منابع طبیعی و احداث بندهای انحرافی و سدهای کوچک مطابق بند (۴-۱۰) سیاست‌های کلی

ژ- تامین حقابه کشاورزان از رودخانه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها از آب سدهای احداثی بر

روی این رودخانه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها

ماده ۴۶ -

الف- دولت مکلف است با اصلاح نظام بهره‌برداری آب آشامیدنی و بهره‌وری استحصال و مصرف آن را حداقل معادل ۳۰٪ درصد ارتقاء دهد و نیز حداقل ۳۰٪ آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور از طریق شیرین کردن آب دریا تا پایان برنامه تأمین نماید.

تبصره - وزارت نیرو موظف است تا پایان برنامه حداقل معادل ۷۰٪ طراحی و ساخت آب شیرین‌کن‌های مورد نیاز در شهرهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان را از طریق مدیریت هوشمند و تجمیع خرید آب شیرین‌کن از طریق انتقال فناوری به داخل تأمین نماید. جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و شرکت‌های دانش بنیان می‌توانند مدیریت انتقال فناوری را برعهده گیرند.

ب- عوارض حاصل از چشمه های آب معدنی و درمانی در محدوده شهرهایی که ظرفیت توسعه گردشگری دارند، در اختیار شهرداریها و دهیاریهای همان منطقه قرار می گیرد. منابع حاصله متناسب با دریافت عوارض که به پیشنهاد شورای اسلامی شهر به تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان می رسد، با تصویب کمیته برنامه ریزی شهرستان صرف زیرساختهای گردشگری همان منطقه می شود.

ماده ۴۷ - دولت مکلف است با استفاده از سازوکارهای ذیل تا پایان برنامه حداقل ۲۵٪ مشترکین آب شرب در شهرهای کشور را به شبکه فاضلاب متصل نماید:
الف- استفاده از سرمایه گذاری بخش خصوصی در ازای واگذاری پساب استحصالی
ب- استفاده از منابع حاصل از فروش پساب فاضلاب جهت توسعه و تکمیل طرحهای فاضلاب شهری با پیش بینی منابع و مصارف آن در بودجه های سنواتی

بخش ۹ - محیط زیست

ماده ۴۸ - دولت موظف است جهت حفاظت از محیط زیست اقدامات زیر را انجام دهد:
الف- بهره برداری از چوب جنگل در طول اجرای برنامه ممنوع است. چوب مورد نیاز از طریق روشهای جایگزین از قبیل توسعه جنگلهای مصنوعی، واردات چوب و خمیر چوب سایر راهکارها تامین خواهد شد.

ب- نظارت بر ارزیابی راهبردی محیط زیست (SEA) برای سیاستها و برنامه های توسعه ای و ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA) برای پروژهها و طرح های بزرگ کلیه دستگاههای اجرایی و بخش های خصوصی و تعاونی، نهادهای عمومی غیردولتی در پهنه سرزمینی از جمله مناطق آزاد تجاری و صنعتی براساس شاخصها، ضوابط و معیارهای پایداری محیط زیست.

ج- اجرای برنامه عمل حفاظت، احیاء، مدیریت و بهره برداری مناسب از تالابهای کشور با مشارکت سایر دستگاههای اجرایی و جوامع محلی بویژه تالابهای ثبت شده در کنوانسیون رامسر به طوری که تا پایان برنامه، حداقل بیست درصد (۲۰٪) تالابهای بحرانی و در معرض تهدید کشور احیاء و ضمن حفظ و تثبیت در روند بهبود قرار گیرند.

د- تهیه و تدوین و اجرای برنامه های حفاظت محیط زیست با رویکرد بهره گیری از ظرفیت های داوطلبانه اشخاص حقیقی و حقوقی زیست یار از جمله: سازمان های مردم نهاد و جوامع محلی در اجرای برنامه های حفاظت از محیط زیست.

- ه- تامین اعتبارات ارزی و ریالی مورد نیاز جهت اجرای تعهدات بین المللی دولت جمهوری اسلامی ایران در حوزه محیط‌زیست در قالب بودجه سنواتی.
- و- تامین سهم دولت جمهوری اسلامی ایران در پروژه‌های بین‌المللی محیط‌زیستی مشترک با دولت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی به منظور تشویق و حمایت از جلب کمک‌ها و سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی داوطلبانه و کمک به تأمین هزینه‌های مربوط به کنوانسیون رامسر.
- ز- نظارت بر اجرای طرح‌های جامع مدیریت پسماند بویژه در سواحل دریاها، رودخانه‌ها، جنگل‌ها و دشت‌های حاشیه تالاب‌ها و مدیریت سالانه حداقل بیست (۲۰٪) درصد از حجم پسماندهای موجود با روش‌های مناسب
- تبصره- در محدوده و حریم شهرها، سازمان حفاظت محیط‌زیست موظف است بر اقدامات شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در این خصوص نظارت کند.
- ح- طراحی و اجرای طرح جامع پیشگیری و اطفای حریق در عرصه تحت مدیریت سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست با همکاری دستگاه‌های اجرائی، نظامی (در زمان صلح) و انتظامی
- ط- اجرای تأسیسات جمع‌آوری، تصفیه، بازچرخانی و مدیریت پساب و فاضلاب در شهرک‌های صنعتی واحدهای تولیدی، صنعتی، خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلاینده‌گی بیش از حد مجاز از استانداردهای ملی تولید می‌نمایند.
- تبصره- دولت مجاز است از طریق تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نسبت به اجرای سیاست جمع‌آوری، تصفیه، بازچرخانی و مدیریت پساب و فاضلاب در واحدهای تولیدی-صنعتی، خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلاینده‌گی بیش از حد مجاز از استانداردهای ملی را تولید می‌کنند، اقدام نماید.
- ی- احیاء، توسعه و غنی‌سازی جنگل‌ها در سطح هشتصد و پانزده هزار هکتار
- س- اجرای عملیات آبخیزداری و حفاظت از خاک و آبخوان حداقل در سطح ده میلیون هکتار
- ع- بیابان‌زدایی و کنترل کانونهای بحرانی حداقل در سطح یک میلیون و یکصد و چهل هزار هکتار
- ف- تهیه نقشه‌های حدنگاری (کاداستر) منابع طبیعی و اراضی کشاورزی حداقل در سطح یکصد و سی و دو میلیون هکتار
- ص- ارتقاء پوشش صد درصد (۱۰۰٪) حفاظت از جنگل‌ها، مراتع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست‌محیطی با مشارکت جوامع محلی انجام پذیرد و ضریب حفاظت از

جنگلها و مراتع کشور به منظور پایداری جنگلها و همچنین تعادل بخشی دام و مرتع سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) ارتقاء.

ق- رفع تداخل موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید و ارتقاء نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) در کلیه موارد، از جمله اراضی که در خصوص آنها حکم قضایی صادر شده است،

ر- اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه، تجهیزات و کاغذ، کاهش مواد جامد زائد و بازیافت آنها در ساختمانها و وسائط نقلیه، در کلیه دستگاههای اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی

تبصره- آئین نامه این بند به پیشنهاد وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ش- احیاء رویشگاههای مرتعی و توسعه گیاهان دارویی به میزان حداقل نه میلیون و ششصد هزار هکتار و افزایش حداقل یکصد هزار هکتار به سطح زیر کشت گیاهان دارویی به نحوی که در پایان برنامه به ۲۵۰۰۰۰ هکتار برسد.

ت- ارائه برنامه جامع مقابله با ریزگردها را حداکثر تا پایان سال اول اجرای برنامه و اجرای عملی و موثر آن از سال دوم برنامه

ث- تمهید و اعطای تسهیلات و پیش بینی اعتبار لازم، سالیانه ده درصد (۱۰٪) از موتورسیکلت های بنزینی از رده خارج و جایگزین موتورسیکلت های برقی
ذ- دولت موظف است با همکاری بخش خصوصی در طی برنامه برای شهرهای مختلف سرمایه ارزی لازم جهت تبدیل پسماند به کود یا انرژی را فراهم نماید.

بخش ۱۰ - انرژی، صنعت و معدن

ماده ۴۹ - در اجرای هدفمندی سازی یارانه ها به دولت اجازه داده می شود قیمت حامل های انرژی به استثنای قیمت گاز و حامل های جایگزین در مناطق فاقد گاز در ایام و ماه های سرد مناطق سردسیر و قیمت آب و برق به استثنای قیمت آب و برق در ماه های گرم مناطق گرمسیر و سایر کالاها و خدمات یارانه ای را با رعایت ملاحظات اجتماعی و اقتصادی و حفظ مزیت نسبی و رقابتی برای صنایع و تولیدات به تدریج تا پایان سال ۱۴۰۰ با رعایت مفاد مواد (۱)، (۲) و (۳) قانون هدفمندی یارانه ها مصوب سال ۱۳۸۸ و اصلاحات بعدی آن تغییر دهد و از منابع حاصل به صورت هدفمند برای افزایش تولید، اشتغال، حمایت از صادرات غیرنفتی، بهره وری، کاهش شدت انرژی، کاهش آلودگی هوا و ارتقاء شاخص های عدالت اجتماعی و حمایت های نقدی و غیرنقدی از خانوارهای با درآمد متوسط و پایین و سرمایه گذاری و

هزینه‌های عملیاتی مطابق جدول ضمیمه شرکتهای ذی‌ربط با رعایت مواد(۷)، (۸) و (۹) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها در چهارچوب بودجه‌های سالانه اقدام نماید.

دولت مکلف است در اجرای تبصره بند(ج) ماده(۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها به گونه‌ای اقدام کند که بازدهی(راندمان) نیروگاه‌ها سالانه حداقل یکدرصد(۱٪) افزایش یابد و کاهش تلفات شبکه برق کشور (تولید، انتقال و توزیع) به تناسب شرایط محیطی به متوسط جهانی برسد. تبصره- به منظور ایجاد شفافیت در اجرای قانون، دولت مکلف است دریافتهای و پرداختهای مرتبط با قانون هدفمندکردن یارانه‌ها را در جدول جداگانه ای حاوی اقلام زیر همراه با بودجه‌های سنواتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند:

الف: کل دریافتهای حاصل از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها

ب: مالیات بر ارزش افزوده مرتبط با آن

ج: سهم شرکتهای تولید و توزیع کننده انرژی به تفکیک هر شرکت

د: سهم سازمان هدفمندکردن یارانه‌ها به تفکیک پرداخت یارانه نقدی، بخش سلامت،

کاهش شدت انرژی، کاهش آلودگی هوا، کاهش آسیب‌های اجتماعی، تولید و اشتغال

جدول شماره ۱۰ - درج منابع و مصارف هدفمندکردن یارانه‌ها در سنوات

برنامه ششم توسعه

سال بودجه ای	موضوع
مبلغ پیشنهادی در لایحه بودجه	کل دریافتهای حاصل از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها(منابع)
مبلغ پیشنهادی در لایحه بودجه	مالیات بر ارزش افزوده
مبلغ پیشنهادی در لایحه بودجه	سهم شرکتهای تولید و توزیع کننده انرژی و هزینه‌های عملیاتی(به تفکیک شرکتهای)
مبلغ پیشنهادی در لایحه بودجه	سهم سازمان هدفمندکردن یارانه‌ها که در بودجه عمومی درج می‌شود. <ul style="list-style-type: none"> • پرداخت یارانه نقدی • کاهش شدت انرژی • کاهش آلودگی هوا • کاهش آسیب‌های اجتماعی • سهم بخش سلامت • اشتغال • تولید

ماده ۵۰ - دولت موظف است به منظور توسعه صنعت هوا و فضا و دستیابی به علوم و فناوری های نوین اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف) بستر سازی و حمایت لازم به منظور ایجاد و توسعه زیرساختها و صنایع مرتبط با طراحی، ساخت، آزمایش، پرتاب و بهره برداری از سامانه های فضایی، ماهواره، ماهواره بر و ایستگاه های زمینی

ب) حفظ و نگهداری از موقعیت های مداری متعلق به جمهوری اسلامی ایران و پیش بینی تمهیدات لازم برای ایجاد زیرساختها و اجرای پروژه های ماهواره ملی در راستای حفظ نقاط یاد شده.

ماده ۵۱ -

الف - در راستای اجراء و پیشبرد سیاست های کلی ابلاغی برنامه و اقتصاد مقاومتی، سازمان انرژی اتمی مکلف است با رعایت اصول پدافند غیرعامل نسبت به تدوین طرح ملی مقابله با شرایط اضطراری نیروگاهها و تأسیسات هسته ای با همکاری سازمان، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت کشور، وزارت امور خارجه و سایر دستگاههای ذی ربط اقدام و به تصویب هیأت وزیران برساند. دستگاههای اجرائی ذی ربط مکلفند نسبت به اجرای آن با راهبری و نظارت سازمان انرژی اتمی ایران اقدام نمایند.

ب: در خصوص روستاهای هلیله و بندرگاه مجاور نیروگاه اتمی بوشهر براساس ضوابطی که توسط وزارت کشور و سازمان انرژی اتمی و سازمان برنامه و بودجه تدوین می گردد، تعیین تکلیف شود.

ماده ۵۲ -

الف - دولت مکلف است در اجرای سیاستهای اقتصاد مقاومتی، حمایتها و مساعدت های لازم از قبیل کمک های مالی و اعتباری و تنظیم مقررات مورد نیاز برای استفاده از ظرفیت مازاد صنعت دفاعی و نیل به خوداتکایی در تامین اقلام دفاعی و غیردفاعی کشور را با مشارکت بخش خصوصی به عمل آورد. همه دستگاههای اجرایی مجازند از این ظرفیتهای استفاده نمایند.

ب - به منظور ارتقاء و به روز نمودن فناوری های صنعت دانش بنیان هواپیما سازی، تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و بهینه سازی زیرساختهای شرکت صنایع هواپیماسازی ایران، نوسازی و تامین ناوگان مسافری کشور (خرید هواپیما) با اولویت استفاده از ظرفیتهای این شرکت انجام گیرد.

ماده ۵۳ - دولت مکلف است حداکثر تا یک ماه پس از ابلاغ این قانون قیمت انواع خوراک گاز و مایع تحویلی به واحدهای صنعتی، پالایشی و پتروشیمی را با حفظ قابلیت رقابت پذیری و جاذبیت سرمایه گذاری به شرح ذیل تعیین نماید:

الف: قیمت خوراک گاز طبیعی پایه دو برابر متوسط تحویلی به سایر مصارف داخلی مشروط بر اینکه قیمت خوراک گاز طبیعی تحویلی از ۸۵٪ قیمت این نوع خوراک گاز در کشورهای عمده تولید کننده آن بیشتر نشود.

ب: قیمت خوراک گاز اتان براساس میانگین حسابی قیمت حاصله از ارزش حرارتی آن نسبت به گاز طبیعی پایه و قیمت خوراک گاز اتان در کشورهای عمده تولید کننده آن تعیین می گردد.

ج: قیمت سایر خوراک ها گازی براساس قیمت های گاز طبیعی پایه و اتان و به نسبت سهم اجزاء تشکیل دهنده آن تعیین می گردد.

د: قیمت انواع نفت خام و خوراک مایع تحویلی به واحدهای پتروشیمی و پالایشگاهها توسط دولت به گونه ای تعیین می گردد که در طول سالهای اجرای برنامه از ۹۰٪ قیمت فوب خلیج فارس بیشتر نشود. در راستای اجرای این بند وزارت نفت تخفیفات اعمال شده در این بند را متناسباً از محل اعمال تخفیف در قیمت فروش نفت خام به پالایشگاههای تامین کننده خوراک مایع واحدهای پتروشیمی جبران می نماید.

تبصره- آئین نامه اجرایی این بند مشتمل بر تعیین قیمت انواع خوراک گاز مایع، تخفیفات پلکانی و نحوه جبران خسارت، دامنه صنایع مشمول در چهارچوب قراردادهای بلند مدت و سایر ضوابط مربوطه، توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، نفت و صنعت، معدن و تجارت حداکثر ظرف یکماه پس از ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۵۴ - دولت مکلف است به منظور حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی، در طی سالهای اجرای برنامه:

۱- شورای معادن در هر استان با ترکیب، و ظایف و اختیارات زیر تشکیل می شود:

۱-۱- ترکیب شورا:

- استاندار به عنوان رئیس شورا (غیر قابل تفویض)

- معاون امور عمرانی استاندار

- رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت (دبیرشورا)

- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

- رئیس اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی استان
 - رئیس اتاق تعاون استان
 - یک نفر از قضات با معرفی رئیس دادگستری
 - دو نفر از نظام مهندسی معدن استان با انتخاب هیأت رئیسه نظام مهندسی معدن استان
 - رئیس سازمان حفاظت محیط زیست استان
 - مدیرکل منابع طبیعی استان
 - رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
 - فرمانده نیروی انتظامی استان
 - دو نفر از نمایندگان استان که در حوزه انتخابیه آنان ذخایر معدنی وجود دارد با انتخاب مجمع نمایندگان استان (به عنوان ناظر)
- ۱-۲- شورای معادن استان موظف است ضمن نظارت کلی بر استخراج معادن شناسایی شده و هرگونه فروش و واگذاری پروانه بهره برداری قبل از بهره برداری با رعایت ملاحظات زیست محیطی و حداقل تخریب منابع طبیعی، سیاستگذاری مورد نیاز را نسبت به تسهیل، تسریع و ایجاد صنایع پایین دستی انجام دهد.
- ۱-۳- وظایف و اختیارات شورای عالی معادن موضوع تبصره (۳) ماده (۱۲) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ و اصلاحات بعدی آن، همچنین اختیارات موضوع ماده (۲۴ مکرر) قانون مذکور به جز قسمت دوم بندهای (ب) و (ت) تبصره (۳) ماده (۱۲) قانون مذکور به شورای معادن استان تفویض می شود.
- ۱-۴- یک نسخه از مصوبات شورای معادن استان به شورای عالی معادن ارسال می شود.
- ۱-۵- حساب های بانکی و گردش مالی خرید و فروش های معادن با رعایت ضوابط قانونی، باید در استانهای محل ذخایر معدنی انجام پذیرد و دفاتر مالی و قانونی مربوطه در استانهای مذکور مستقر می شود و حوزه مالیاتی آنها در همان استانها تعیین می شود و شورای معادن استان موظف است بر موضوع این بند نظارت نماید.
- ۱-۶- در مواردی که به دلیل بهره برداری از معدن و صنایع معدنی، خسارتهایی به اهالی ساکن در منطقه و احشام آنها برسد، علاوه بر عوارض آلاینده، با تصویب شورای معادن استان تا یک درصد (۱٪) فروش آنها، به جبران خسارتهای مذکور و در صورت وارد شدن آسیبهای عمومی، به فعالیتهای بهداشتی، درمانی و عمرانی مورد نیاز منطقه اختصاص می یابد.
- تبصره - شورای معادن استان موظف است اصلاح فناوری های آلاینده و به روزآوری آنها را پی گیری کند.

۲- شرکتهای توسعه‌ای مانند ایدرو و ایمیدرو، شرکتها و مؤسسات سرمایه‌گذاری بانکها، نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاههای اجرایی مکلفند نسبت به سرمایه‌گذاری در معدن و صنایع معدنی اولویت قائل شوند.

۳- دولت مکلف است درآمدهای حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتی (با رعایت ماده ۱۴ قانون معادن) حق انتفاع پروانه بهره‌برداری (دولتی)، عواید حاصل از بند (ت) ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و عواید حاصل از تبصره (۲) و (۳) ماده (۶) قانون معادن را به حساب ویژه‌ای که بدین منظور نزد خزانه‌داری کل کشور تعیین می‌شود، واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آن را در طول سالهای برنامه در امور زیر صرف نماید. هرگونه هزینه دیگر مشمول تصرف غیرقانونی در اموال عمومی می‌باشد:

۴- تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های مورد نیاز برای معادن بزرگ و زیرساختهای عمومی صنایع معدنی

۵- اجرای تبصره (۶) ماده (۱۴) قانون معادن (با اولویت مناطق مجاور محدوده معدنی) و ماده (۳۱) قانون معادن

۶- تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا

۷- جذب مشارکت بخش خصوصی در طرحهای سازمانهای توسعه‌ای، سهم آورده سازمانهای توسعه‌ای و تفاوت قیمت ارزش‌داری متعلق به آنها در مشارکت نسبت به ارزش دفتری آنها، ناشی از تجدید ارزیابی، مشمول مالیات با نرخ صفر می‌شود.

۸- به منظور افزایش رقابت‌پذیری کشور در جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در منطقه، قیمت گاز طبیعی برای صنایع انرژی‌بر به صورت ترجیحی نوددرصد (۹۰٪) پایین‌ترین تعرفه صنعتی گاز طبیعی کشورهای جنوبی خلیج فارس و هشتاددرصد (۸۰٪) آن برای مناطق کمتر توسعه یافته تعیین می‌گردد.

۹- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به منظور حفظ سرمایه‌های ملی و بهره‌برداری مناسب از شبکه راههای کشور، اقدامات لازم را برای تجهیز کلیه معادن کشور به تجهیزات توزین (باسکول) استاندارد و رعایت وزن مجاز از سال دوم برنامه به عمل آورد. ادامه فعالیت و صدور و تمدید هرگونه پروانه بهره‌برداری از ذخایر معدنی موضوع ماده یک قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰ منوط به دارا بودن تجهیزات توزین استاندارد است.

۱۰- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است تا انتهای سال دوم برنامه نقشه‌های پایه زمین‌شناسی شناسایی، پی‌جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیتهای معدنی (اعم از هیدرو کربوری و غیرهیدرو کربوری) کشور را تهیه و نسبت به بلوک‌بندی محدوده‌ها اقدام نماید.

۱۱- به سازمان زمین‌شناسی و اکتشاف معدنی کشور اجازه داده می‌شود درآمد حاصل از ارائه خدمات نظیر ژئوفیزیک هوایی- ژئوفیزیک دریایی- خدمات آزمایشگاهی ویژه- صدور خدمات فنی مهندسی را در دو سال اول برنامه پس از واریز به خزانه به صورت صددرصد تخصیص یافته دریافت نموده و به منظور توسعه فعالیت‌های اکتشافی هزینه نماید.

ماده ۵۵- دولت مکلف است به منظور افزایش ارزش افزوده و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی " مصرف انرژی برای واحد تولید" در طول برنامه اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- ترتیبی اتخاذ نماید که سالیانه مصرف انرژی در بخش ساختمان، ۵٪ کاهش یابد. تبصره - آئین نامه اجرایی این بند ظرف مدت شش ماه پس از اجرای برنامه توسط وزارت نیرو تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

۲- تسهیلات لازم برای ایجاد ظرفیت پالایش مقدار دو میلیون و هفتصد هزار بشکه در روز نفت خام و میعانات گازی با ضریب پیچیدگی بالا توسط بخش غیردولتی را به نحوی برنامه ریزی و اجرا کند تا ترکیب تولید فرآورده آنها اساساً به محصولات سبک تر و میان تقطیر اختصاص یابد و سهم نفت کوره در الگوی پالایش از ۱۰٪ فراتر نباشد.

۳- شرایط لازم برای جلب سرمایه گذاری بخش غیردولتی برای افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی جدید به نحوی برنامه ریزی و اجرا گردد که تا آخر برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به ۱۳۰ میلیون تن افزایش یابد. بدین منظور لازم است خوراک مورد نیاز برای واحدهای مجتمع های تولیدی که دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارند و تامین آب و برق مورد نیاز آن ها میسر است و مشکلات زیست محیطی ندارند، با هماهنگی وزارت نفت تامین گردد.

۴- وزارت نیرو موظف است به منظور افزایش راندمان و ضریب بهره وری نیروگاهها:

الف- موافقت های اصولی برای ایجاد نیروگاهها با راندمان ۵۵-۶۰ درصد صادر نماید.

ب- قیمت خرید برق را با توجه به سازوکار بازار در بورس تعیین نماید.

ج- قیمت سوخت نیروگاهها توسط شورای تنظیم مقررات (رگولاتوری) تعیین شود.

تبصره - آئین نامه اجرایی این بخش توسط، وزارت نیرو، وزارت نفت و سازمان تهیه و

به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

۵- دولت موظف است در قالب طرح جامع حمل و نقل کشور نسبت به کاهش مصرف

انرژی و کربن در ناوگان حمل و نقل اقدام و از شماره گذاری اتومبیلهایی که شرایط یورو ۴ را ندارند خودداری نماید.

ماده ۵۶- وزارتخانه های نفت و نیرو موظفند با همکاری سایر دستگاههای اجرایی ذیربط، برنامه اجرایی "طرح جامع انرژی کشور" را تا پایان سال اول برنامه در راستای سند ملی راهبرد انرژی کشور مصوب شورای عالی انرژی کشور، تهیه و به تصویب هیات وزیران برسانند.

ماده ۵۷- به منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاستهای اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاههای اجرایی ذیربط به شرح زیر اقدام می کنند:

۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر شش ماه پس از تصویب برنامه فهرست اولویتهای صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل بخشی منطقه ای به تصویب دولت برساند.

۲- دولت مکلف است طرح جایگزینی محصولات کم بازده و پرمصرف مانند خودروهای فرسوده را با اعطای مشوقهای مورد نیاز در طول برنامه اجراء نماید. به گونه ای که از سال دوم سالانه بیست درصد جایگزینی انجام پذیرد.

تبصره - آیین نامه اجرائی مربوط با پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت و وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (شورای پول و اعتبار) مکلف است سیاستهای پرداخت تسهیلات بانکی را به گونه ای تنظیم نماید که سهم بخش صنعت و معدن از تسهیلات پرداختی سالانه طی برنامه حداقل چهل درصد (۴۰٪) باشد.

۴- دولت مکلف است طی برنامه سازوکار لازم برای پوشش خطرات افزایش سالانه بیش از ده درصد (۱۰٪) نرخ ارز را برای بنگاههای اقتصادی دریافت کننده و تسهیلات ارزی طراحی و به اجراء درآورد.

۵- دولت مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر دستگاههای اجرایی ذیربط نسبت به ایجاد و یکپارچگی و مدیریت توسعه ای دولت الکترونیکی و الکترونیکی نمودن خدمات دستگاههای اجرایی اقدام نماید.

تبصره - دستگاههای اجرائی، شهرداریها، محاکم و دادگستری و نیروی انتظامی مکلفند تا پایان سال دوم برنامه ضوابط، دستورالعملها و فرآیندهای داخلی و زیرساختهای نرم افزاری خود را به گونه ای آماده نمایند تا دریافت اطلاعات از متقاضیان و محاسبه کلیه حقوق و عوارض دولتی و جرایم آنها مانند بیمه، مالیات، حقوق مالکانه، جرائم و عوارض شهرداری و ... و نیز اعتراضات وارده بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم افزار و بدون حضور نیروی

انسانی هم زمان با ارسال الکترونیکی درخواست یا اظهارنامه مربوطه محاسبه شده و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط (آنلاین) به متقاضی اعلام و پرداختها و دریافتها از طریق الکترونیکی انجام شود.

۶- دولت با همکاری سایر قوا مکلف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اقدام نماید که ورود کالای قاچاق در طول سالهای برنامه، سالانه حداقل ده درصد کاهش یابد و تا پایان برنامه سالانه معادل بیست درصد از درآمد حاصل از کالاهای قاچاق مکشوفه در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرد تا جهت حمایت و تشویق صادرات غیرنفتی اختصاص دهد. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه به پیشنهاد مشترک این وزارتخانه و سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - تا پایان سال دوم برنامه از فعالیت مبادی ورودی غیرمجاز زمینی و دریایی که خارج از کنترل گمرک است جلوگیری به عمل آورده و گزارش آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

۷- سپرده گذاری ۱۰٪ درصد سالانه (ارزی) از منابع ورودی صندوق توسعه ملی برای ارائه تسهیلات ریالی به صنایع کوچک و متوسط و تعاونی با معرفی صندوق توسعه ملی و از طریق بانکهای عامل دولتی انجام می‌شود.

۸- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه نوسازی و بازسازی صنایع را به نحوی که منجر به کاهش مصرف انرژی و آلاینده‌گی و به افزایش بازدهی و ارتقاء کیفیت تولیدات داخلی و رقابت پذیری آنها منتهی شود، تصویب و اجرائی نماید و دولت موظف است اقدامات حمایتی و تشویقی و همچنین تامین اعتبارات مورد نیاز را پیش بینی نماید.

۹- دولت مکلف است در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و حمایت موثر از فعالیت صنایع کوچک و متوسط و دریایی کشور و توسعه فعالیتهای معدنی حمایت لازم را از صندوقهای ضمانت صادرات ایران، ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیتهای معدنی و حمایت از صنایع دریایی در طی سالهای برنامه بعمل آورد.

۵۸۵۵- وزارت نفت و سازمان انرژی اتمی مکلفند ضمن اولویت قائل شدن به شرکتها و پیمانکاران بومی در شرایط مساوی، در پیمانهای منعقد شده با شرکتها و پیمانکاران فعال در حوزه‌های نفت خیز و گازخیز کشور و پروژه‌های استخراج نفت، گاز و نیروگاههای اتمی،

اولویت به کارگیری نیروهای بومی در شرایط مساوی و مشابه را درج و برحسب اجرای آن نظارت کنند.

ماده ۵۹- دولت مکلف است:

الف: کلیه طرح های جمع آوری، مهار، کنترل و بهره برداری از گازهای همراه تولید و مشعل در کلیه میادین نفت و تاسیسات صنعت نفت را با تسهیل و تعیین نرخ عادلانه خوراک آنها ظرف مدت حداکثر ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون از طریق نشر فراخوان به مردم واگذار نماید به گونه ای که تا پایان برنامه حداقل ۹۰٪ گازهای مشعل مهار و کنترل شده باشد.

ب: به منظور افزایش خدمات سوخت رسانی به کشتی ها (بانکرینگ) و خدمات جانبی آن در خلیج فارس و دریای عمان ضمن انجام حمایت های لازم از بخش غیردولتی در خرید شناور مخصوص، قیمت گذاری فرآورده، شرایط، تسهیلات، مشوق ها و صدور مجوزهای مورد نیاز برای توسعه صنعت سوخت رسانی به کشتی ها را بنحوی انجام دهد که ضمن رشد حداقل ۳۰٪ سالانه، سهم کشور از بازار سوخت رسانی به کشتی ها در منطقه خلیج فارس و دریای عمان در پایان برنامه حداقل به ۵۰٪ برسد.

ج: از طریق سازمان انرژی اتمی ایران در راستای ارتقای آگاهی ها و پذیرش اجتماعی و مشارکت افزایشی در دستیابی به توسعه پایدار برق هسته ای و ایفای مسئولیت های اجتماعی خود اقدامات لازم را با اولویت مناطق دارای ساختگاه هسته ای به عمل آورد.
تبصره- آئین نامه اجرایی مربوطه به پیشنهاد سازمان انرژی اتمی ایران به تصویب هیات وزیران می رسد.

د: وزارت نیرو مکلف است در طول برنامه نسبت به افزایش توان تولیدی برق تا بیست و پنج هزار (۲۵/۰۰۰) مگاوات از طریق سرمایه گذاری بخشهای عمومی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکتهای تابعه و یا به صورت روشهای متداول سرمایه گذاری از جمله ساخت، بهره برداری و تصرف (BOO) و ساخت، بهره برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید.

ه- به منظور افزایش و ارتقاء توان علمی، فناوری و نوآوری در صنعت نفت معادل ۱٪ از اعتبارات طرحهای توسعه ای سالانه شرکتهای تابعه را در طول برنامه، جهت ایجاد ظرفیت جذب، توسعه فناوریهای اولویت دار نفت، گاز و پتروشیمی و انرژی های تجدیدپذیر و به کارگیری آنها در صنایع مرتبط و ارتقاء فناوریهای موجود و بومی سازی آنها و کاهش شدت انرژی ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان اختصاص دهد و گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون های انرژی و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

همچنین به منظور افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول برنامه به میزان ۱٪، وزارت نفت موظف است طی سال اول برنامه، برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی تهیه و برای حسن اجرای آن اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده ۶۰- دولت موظف است از سال اول برنامه نسبت به تشکیل بازار منطقه ای و ایجاد قطب (هاب) منطقه ای برق اقدام نماید به طوری که شبکه برق کشور از شمال، جنوب، شرق و غرب به کشورهای همسایه متصل شود.

ماده ۶۱ - دولت مکلف است سهم نیروگاههای تجدیدپذیر و پاک با اولویت سرمایه گذاری توسط بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) با حداکثر استفاده از ظرفیت داخلی را تا پایان برنامه به حداقل (۵٪) ظرفیت برق کشور برساند.

ماده ۶۲ -

الف - وزارت نیرو موظف است تا پایان سال ۱۳۹۶ تمام امور برق (تولید، انتقال) هر استان را در یک مجموعه (اداره کل یا شرکت) جمع نماید و تا پایان برنامه بخش تصدی گری این امور را در قالب قانون اجرای اصل چهل و چهارم قانون اساسی به بخش خصوصی واگذار کند. آئین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان، سازمان اداری و استخدامی، سازمان خصوصی سازی و وزارت نیرو ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.

ب- در راستای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی صدور مجوز برگزاری نمایشگاههای بین المللی و تخصصی داخلی و خارجی به اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون مرکزی و اتاق اصناف ایران واگذار می شود.

بخش ۱۱ - حمل و نقل و مسکن

ماده ۶۳ - با رعایت سیاستهای کلی ابلاغی اصل ۴۴ قانون اساسی در راستای مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساختهای موردنیاز برای خدمات تجارت خارجی و افزایش عبور (ترانزیت) و حل مشکلات حمل و نقل:

۱- سازمان بنادر و دریانوردی مکلف است زمینه مشارکت بخش خصوصی داخلی با شرکتهای معتبر بین المللی (شامل قوانین و مقررات مورد نیاز و تسهیلات اعتباری) برای تشکیل شرکت جهت بهره برداری از بنادر اصلی تجاری کشور با کارکرد های بین المللی را در

طول برنامه فراهم نماید. در این مشارکت سهم بخش خصوصی داخلی ۵۱٪ و سهم شرکت یا شرکتهای معتبر بین المللی تا سقف ۴۹٪ تعیین می گردد. همچنین سازمان هواپیمایی کشوری مکلف است زمینه های مشارکتهای بخش خصوصی داخلی با شرکتهای معتبر بین المللی (شامل قوانین و مقررات مورد نیاز و تسهیلات تجاری) برای تشکیل شرکت جهت بهره برداری از فرودگاههای کشور(آن دسته از فعالیتهای قابل واگذاری بر حسب نظر و وظایف سازمان) را در طول برنامه فراهم نماید.

۲- به سازمان بنادر و دریانوردی اجازه داده می شود با ارائه حمایت و مشوقهای لازم، نسبت به واگذاری حق بهره برداری و مدیریت بنادر کوچک و محلی، اعطای مجوز احداث بنادر جدید به اشخاص حقوقی حرفه ای و معتبر غیردولتی با رعایت ضوابط و مقررات داخلی و بین المللی و اصول رقابتی و حفظ وظایف حاکمیتی اقدام نماید.

ماده ۶۴-۶ به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل ریلی و ترغیب سرمایه گذاری بخش غیردولتی در این زمینه و تسریع و تسهیل اجرای پروژه ها و افزایش رضایتمندی و اقبال عمومی از خدمات ارائه شده در این نوع حمل و نقل:

الف- سرمایه گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره برداری حمل و نقل ریلی درون و برون شهری، سرمایه گذاری در مناطق محروم تلقی شده و کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری در مناطق محروم کمتر توسعه یافته بر سرمایه گذاری در حمل و نقل ریلی مترتب خواهد بود.

ب- مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل و نقل ریلی (به استثنای مسافری)، با نرخ صفر محاسبه می شود.

ماده ۶۵-۶

الف - شرکت مادر تخصصی فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران و شرکت های فرودگاهی وابسته و شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران مشمول مزایای قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷ می شوند.

ب - دولت موظف است نسبت به بازنگری در تخفیفات تکلیفی و معافیت در زمینه بهره برداری از خدمات ناوبری هوایی، فرودگاهی، نشست و برخاست، خدمات پروازی، واگذاری اماکن و سایر موارد مرتبط و واقعی نمودن نرخ آنها اقدام نماید.

ج-

۱- به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل هوایی و ترغیب سرمایه گذاری در بخش هوایی غیر نظامی و بهره گیری بهینه از ظرفیت ها و سرمایه ها، ارتقای سطح علمی و فنی و تقویت صنعت هوایی کشور و با رعایت اصل حمایت از صنایع داخلی دانش بنیان و انتقال فناوری های پیشرفته به داخل، ایجاد اشتغال برای نیروی کار تحصیل کرده و تحقق بخشی اهداف اقتصاد دانش بنیان، تدوین نماید. اجرای طرح جامع بازسازی و توسعه ناوگان هوایی کشور (شامل انواع هواپیما ها و بالگردها) با محورهای ذیل در دستور کار دولت قرار می گیرد:

۱-۱- پیش بینی و مدیریت نیازمندی های توسعه ناوگان هوایی کشور با رعایت خط مشی های مبتنی بر توسعه پایدار

۱-۲- سیاست گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم برای چگونگی تامین انواع هواپیماها و بالگردهای مورد نیاز ناوگان حمل و نقل هوایی کشور با اولویت حمایت از تولید داخلی به شیوه های مختلف

۱-۳- سیاست گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت انجام خدمات تغییرات جزئی و اساسی (RO) ناوگان هوایی کشور با محوریت صنایع داخلی و لحاظ کردن آن در قراردادهای خرید و تامین خارجی انواع هواپیماها و بالگردها

1-4- سیاست گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت مشارکت صنایع هوایی داخلی در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگردهایی که تامین و خرید آنها از خارج از کشور صورت می پذیرد.

۱-۵- سیاست گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم با مشارکت دستگاههای ذیربط برای تامین منابع مالی لازم جهت توسعه و تقویت صنعت و ناوگان هوایی از طریق ابزارهای تامین مالی و ارائه بخشی از سهام شرکتها به صورت عام در فرابورس

۱-۶- سیاست گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم با مشارکت دستگاههای ذیربط برای مشارکت دادن حداکثری و انجام حمایت های لازم از شرکتهای دانش بنیان در زنجیره تامین و شبکه همکاران صنعتی - دانشی در صنعت هوایی کشور

د- به منظور حمایت از اقتصاد دانش بنیان و تقویت و توسعه صنعت هوایی، تمامی شرکتهای فعال در این صنعت در حوزه های طراحی، ساخت، مونتاژ و تعمیر و نگهداری انواع وسایل پرنده و متعلقات آنها در طول این برنامه از قوانین و سیاستهای حمایتی پیش بینی شده و مصوب برای شرکتهای دانش بنیان برخوردار خواهند بود.

تبصره- صلاحیت احراز و برخورداری از این حمایت ها بر عهده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری خواهد بود.

ه- سفارش ساخت هواپیما و بالگرد به سازندگان داخلی از پرداخت هزینه های ثبت سفارش معاف خواهد بود.

ماده ۶۶- وزارت صنعت معدن و تجارت موظف است با همکاری معاونت علمی فناوری رئیس جمهور، وزارت کشور و وزارت راه و شهرسازی ضمن حمایت از سازندگان داخلی تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری، خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به گونه ای سازماندهی نماید که به ازای خریدهای خارجی، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به نحوی که تا پایان برنامه حداقل ۸۵ درصد دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی، دانشگاه‌ها و شرکت های دانش بنیان داخلی صورت گیرد.

ماده ۶۷- هزینه خدمات مدیریت طرحهای تملک دارائی های سرمایه ای شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، شرکت مجری ساختمانها و تاسیسات دولتی و عمومی، شرکت منابع آب و نیروی ایران و شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی تا دو و نیم (۲/۵٪) درصد عملکرد تخصیص اعتبارات ذیربط با احتساب کل وجه دریافتی از بودجه عمومی دولت اعم از وجوه نقد، اسناد خزانه، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار (عملکرد جذب منابع غیر دولتی در قالب مشارکت عمومی یا خصوصی) تعیین و توسط سازمان در اختیار بنیاد و شرکتهای مذکور قرار می گیرد.

سازمان موظف به تخصیص هزینه های اجتناب ناپذیر بنیاد و شرکتهای مذکور در چارچوب بودجه آنها از محل اعتبارات تملک دارائی های سرمایه ای مربوطه می باشد.

ماده ۶۸-

الف - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است در طراحی و ساخت خودرو داخلی، ایمنی آن را متناسب با حداکثر سرعت ارتقا دهد تا در تصادفات جاده ای تلفات به حداقل برسد.

ب - دولت مکلف است با هماهنگی وزارتخانه های نفت، نیرو و راه و شهرسازی در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی نسبت به افزایش بهره وری انرژی و صرفه جویی فرآورده های نفتی، همچنین گسترش استفاده از گاز طبیعی در حمل و نقل عمومی برون شهری جاده ای (اعم از بار و مسافر) بنحوی اقدام نماید که تا پایان برنامه حداقل ۴۰٪ از

خودروهای دیزلی با عمر کمتر از ۲۰ سال با خودروهای دوگانه سوز یا پایه گاز سوز جایگزین شوند. طرح های مشمول ماده(۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور توسط بخش خصوصی در اولویت اجرا قرار دارند.

ماده ۶۹-۶۹

الف - دولت مکلف است به منظور تکمیل و اجرای پروژههای حمل و نقل ریلی، دو خطه کردن آنها و احداث خطوط برقی و سریع السیر برای تامین مالی و همچنین تامین سهم دولت در تامین مالی خارجی (فاینانس) و مشارکت های عمومی - خصوصی، علاوه بر رشد اعتبارات حمل و نقل ریلی در بودجه سنواتی، یک درصد (۱٪) منابع حاصل از فروش نفت و گاز سهم دولت را در قالب بودجه سنواتی به وزارت راه و شهرسازی اختصاص دهد تا برای استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) و اجرای طرحهای حمل و نقل ریلی با اولویت دسترسی مناطق محروم اقدام کند.

ب - اجرای قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۳۸۶/۹/۱۸ تا پایان برنامه تمدید می شود به گونه ای که سهم حمل و نقل ریلی حداقل به سی درصد (۳۰٪) و سهم حمل مسافر حداقل به بیست درصد (۲۰٪) برسد.

ماده ۷۰-۷۰

الف - دولت مکلف است با اصلاح اساسنامه شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران زمینه استفاده از منابع داخلی و خارجی را برای رشد و توسعه فعالیت های ریلی فراهم نموده و شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به عنوان سازمان توسعه ای موظف است در چهارچوب اساسنامه و آیین نامه های مالی، معاملاتی و اداری، استخدامی و تشکیلاتی که به تصویب هیات وزیران می رسد با هدف تکمیل شبکه داخلی و اتصال به شبکه حمل و نقل ریلی بین المللی فعالیت و بخشی از پروژه های ساخت، تجهیز، بهبود و افزایش ظرفیت زیرساخت از جمله دو خطه کردن، برقی نمودن، تراک بندی و تحویل ایستگاه ها را با روش هایی نظیر مشارکت، ساخت، بهره برداری و انتقال (BOT) و مشارکت عمومی - خصوصی و طراحی، تدارکات و تامین (EPCF) و واگذاری امتیازهایی مانند استفاده از زیر بناهای حمل و نقل ریلی و انتقال حق دسترسی آن تا استهلاك کامل سرمایه و سود مورد توافق را به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کند.

ب- دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات و تامین ناوگان و تجهیزات قطار شهری شهرها و حومه آنها از محل منابع پیش بینی شده در بودجه سنواتی بنحوی اقدام نماید که تا پایان برنامه دوهزار (۲۰۰۰) دستگاه واگن و تجهیزات مربوط به خطوط ریلی شهری

اضافه شود. شهرداریها نیز موظفند نسبت به توسعه قطار شهری از محل منابع خود اقدام نمایند.

ماده ۷۱ - دولت مکلف است به منظور کاهش هزینه های حمل مواد معدنی و فولادی از طریق توسعه و نوسازی شبکه ریلی بر اساس طرح توسعه صنعتی و معدنی برای دسترسی به واحدهای معدنی و صنایع معدنی و فولادی، به ازای هر کیلوگرم آهن آلات وارداتی (از جمله آهن و فولاد به صورت شمش، انواع تیرآهن، کوئل، لوله، میلگرد، مفتول، میله، قراضه، پروفیل، کلاف، ورق گالوانیزه، ورق استیل) متوسط یک هزار (۱۰۰۰) ریال اخذ نماید.

تبصره - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است وجوه موضوع این ماده را وصول و به حساب خاصی که نزد خزانه داری کل کشور و به نام شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران افتتاح می شود واریز نماید. وجوه واریزی در قالب بودجه سنواتی برای تکمیل پروژه های ریلی در اختیار شرکت مذکور قرار می گیرد.

ماده ۷۲ - به منظور ساماندهی و ارتقا کیفیت و نماسازی بدنه جاده های ورودی و خروجی شهرها، شهرداریها مکلفند در مراکز استانها حداکثر تا ۲۰ کیلومتری شهر، در مراکز شهرستانها تا ۵ کیلومتری شهر و در سایر شهرها تا ۲ کیلومتری شهر نسبت به اصلاح منظر بدنه جاده ها و ساماندهی آنها اقدام نمایند. مالکان و مستاجران مستقر در محدوده یاد شده مکلف به اجرای طرحهای مصوب شورای شهر هستند. در صورت عدم همکاری، شهرداری موظف است راساً نسبت به اجرای طرح اقدام و هزینه آن را با ۱۵ درصد جریمه از مالک، مالکان یا مستاجر مستقر دریافت نماید.

تبصره ۱: در مورد اراضی یا بناهای مخروبه و غیر مناسب یا نیمه تمام واقع در محدوده مذکور، مطابق ماده ۱۱۰ قانون شهرداری و در خصوص بناهای نامناسب واقع در محدوده یاد شده مطابق تبصره (۱) ماده (۱۰۰) قانون شهرداری اقدام می شود.

تبصره ۲: در صورت وجود ضایعات کالاهای مختلف یا نخاله های ساختمانی در مسیرهای موضوع این ماده مطابق تبصره (۱) اصلاحی (۱۳۴۵/۱۱/۲۷) ماده (۵۵) قانون شهرداری عمل می شود.

تبصره ۳ - در صورت تداخل مسیرهای یاد شده در شهرهای نزدیک به هم به نسبت حریم آنها عمل می شود.

الف - قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن در طول برنامه اجراء و مهلت‌های پیش‌بینی شده در آن تا پایان برنامه تمدید می‌گردد.

ب - وزارت راه و شهرسازی و وزارت کشور و شهرداری‌ها مکلف‌اند در طول برنامه نسبت به احیاء، بهسازی، نوسازی و مقاوم سازی و بازآفرینی سالانه حداقل ۲۷۰ محله در قالب مطالعات مصوب ستاد بازآفرینی شهری بر حسب گونه‌های مختلف (شامل ناکارآمد - تاریخی - سکونت‌گاه‌های غیر رسمی و حاشیه‌ای) و ارتقاء دسترسی به خدمات و بهبود زیرساخت‌ها با رویکرد محله محور در چهارچوب سند ملی بازآفرینی مصوب ۱۳۹۳ هیات وزیران اقدام نمایند. تسهیلات و اعتبارات مورد نیاز سهم دولت همه ساله با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و هماهنگی شهرداری‌ها به تصویب ستاد ملی بازآفرینی می‌رسد و در بودجه عمومی کشور پیش‌بینی و در اختیار دستگاه‌های اجرایی ذیربط و شهرداری‌ها قرار می‌گیرد. برنامه عملیاتی در دو بخش نوسازی مسکن و تامین خدمات و زیرساخت، در سه ماهه اول برنامه توسط وزارت راه و شهرسازی، وزارت کشور، سازمان، شورایی عالی استان‌ها و کلیه دستگاه‌های عضو ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار در سطح مدیریت ملی و میانی و محلی تعهد و التزام به اجرای برنامه‌های بازآفرینی شهری خواهند داشت.

تبصره- در تهیه برنامه عملیاتی محدوده‌های تاریخی شهرها، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به دستگاه‌های موصوف اضافه می‌گردد.

ج - دولت موظف است به منظور کاهش آسیب پذیری سکونتگاه‌های روستایی (با هدف بهسازی و نوسازی مسکن روستایی) و همچنین تامین مسکن برای اقشار کم درآمد شهری (در شهرهای کوچک) منابع مالی و تسهیلات ارزان قیمت و زمین مورد نیاز را در طول برنامه تامین و اقدامات ذیل را از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به عمل آورد.

۱ - بهسازی و نوسازی سالانه حداقل دویست هزار واحد مسکونی روستایی با پرداخت تسهیلات ارزان قیمت با کارمزد ۵٪ و تامین مابه‌التفاوت سود تسهیلات برای دوران مشارکت مدنی و فروش اقساطی

۲ - تامین منابع مالی و تسهیلات ارزان قیمت و زمین مورد نیاز برای کمک به ساخت و یا خرید سالانه حداقل ۱۵۰ هزار واحد مسکن محرومان و اقشار کم درآمد در شهرها (با اولویت شهرهای زیر یکصد هزار نفر جمعیت)

تبصره- شناسایی و اولویت بندی گروه‌های هدف و معرفی افراد واجد شرایط توسط بنیاد مسکن و با همکاری کمیته امداد، سازمان بهزیستی و خیرین مسکن ساز انجام خواهد شد.

د - بانک مسکن موظف است نسبت به تأمین باقیمانده تعهدات خود و تأمین منابع مورد نیاز مسکن مهر با تشخیص وزارت راه و شهرسازی بگونه‌ای اقدام نماید تا تعهد احداث واحدهای جدید ایجاد نشود.

ه - وزارت راه و شهرسازی مکلف است در راستای تحقق‌پذیری طرحهای توسعه و عمران شهری و روستایی، آمایش و کنترل تخلفات، انضباط شهری و حفظ حقوق شهروندان نسبت به استقرار سیستم یکپارچه اطلاعات مکانی و تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز آن و ایجاد ساختار مناسب برای اشتراک گذاری داده‌های مکانی توسط کلیه دستگاههای مرتبط اقدام نماید. این حکم ناقض و ناسخ هیچ یک از قوانین نیست.

ماده ۲۴ - به منظور مقاوم‌سازی ساختمانها و اصلاح الگوی مصرف به ویژه مصرف انرژی در بخش ساختمان و مسکن اقدامات زیر انجام گردد:

الف - شهرداریها مکلفند نسبت به درج الزام رعایت مقررات ملی ساختمان در پروانه‌های ساختمانی اقدام نمایند. صدور پایان‌کار برای واحدهای احداث شده بر مبنای این پروانه‌ها، منوط به رعایت کامل این مقررات است.

تبصره - متخلفان از مقررات ملی ساختمان از جمله طراح، ناظر، مجری و مالک براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد موظف به رفع نقص و جبران خسارت می‌شوند.

ب - صدور پروانه هرگونه ساختمان منوط به ارائه موافقت‌اصولی بیمه کیفیت ساختمان احداثی است. شرکتهای بیمه مکلفند براساس بیمه نامه صادره در صورت ورود هرگونه خسارت در طی ده سال به ساختمان احداثی، خسارتهای وارده را ظرف سه ماه جبران نمایند.

ج - کلیه مجریان دولتی موظفند مسؤولیت حرفه‌ای خود و در صورت نیاز، مسؤولیت سایر عوامل مرتبط در طراحی، محاسبه و نظارت ساختمانهای تحت پوشش خود اعم از شهری و روستایی را نزد یکی از شرکتهای دارای صلاحیت بیمه نمایند.

د - به منظور انجام مطالعات لازم برای کاهش خطرپذیری زلزله:

۱ - شبکه ایستگاههای شتاب نگاری و زلزله نگاری و پیش‌نشانگرهای زلزله توسعه یابد. تبصره - ایستگاههای شتاب نگاری در شهرستان و روستاهای بزرگ به ازای هر بیست و پنج هزار نفر یک ایستگاه توسعه می‌یابد.

۲ - طی برنامه، مصالح و روشهای مؤثر در مقاوم‌سازی ساختمانی، استاندارد و از تولیدکنندگان آنها حمایت شود.

ماده ۷۵ - شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است به منظور تدوین و ترویج الگوهای معماری و شهرسازی اسلامی - ایرانی:

الف- با تشکیل کارگروهی مرکب از نمایندگان دستگاههای ذی ربط و صاحب نظران و متخصصان رشته های معماری، شهرسازی و حوزوی نسبت به انجام پژوهشهای کاربردی، سیاستگذاری، تدوین ضوابط و مقررات و ترویج الگوهای مورد نظر اقدام نماید.

ب- طرحهای مناسب سازی ساختمانها و فضاهای شهری و روستایی برای معلولین جسمی و حرکتی را بررسی، تهیه و تدوین نماید.

شهرداریها و دهیاریها موظفند بر اساس ضوابط و طرحهای موضوع این بند نسبت به مناسب سازی معابر و فضاهای عمومی شهری و روستایی اقدام نمایند.

تبصره ۱- مصوبات شورای فوق برای کلیه دستگاههای اجرائی، شوراهای اسلامی شهر و روستا و کلیه مالکان و سازندگان لازم الاجراء است.

تبصره ۲- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر دستگاههای آموزشی بر اساس توصیه های شورای عالی شهرسازی و معماری نسبت به بازنگری سرفصلها و محتوای دروس مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۷۶ -

الف- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مکلف است نسبت به احصاء مناطق ویژه نیازمند بهسازی و نوسازی در بافتهای فرسوده و دسته بندی طرحهای واقع در این مناطق، با اولویت های زیر اقدام نماید:

۱- طرحهایی که به دلیل وجود منافع عمومی، اجرای آنها ضروری است.

۲- طرحهایی که از طریق تدوین ضوابط و مقررات و مشارکت مردم و حمایت دولت، شهرداریها و دهیاریها به مرور زمان قابل انجام است.

تبصره- طرحهای گروه (۱) مشمول برنامه های عمومی و عمرانی دولت موضوع «لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب» می باشد که تمام یا بخشی از منابع مورد نیاز آن می تواند از طریق بخشهای غیردولتی تأمین شود. رأی صادره موضوع ماده (۴) قانون مذکور قابل اعتراض در مراجع صالحه قضائی است.

ب- دستگاههای اجرائی ذی ربط موظفند به منظور افزایش بهره وری و استحصال زمین نسبت به احیاء بافتهای فرسوده و نامناسب روستایی اقدام نمایند.

ج- وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها موظفند با اعمال سیاستهای تشویقی و در چهارچوب قانون حمایت از احیاء بافتهای فرسوده از اقدامات بخش غیردولتی برای احیاء و بازسازی بافتهای فرسوده در قالب بودجه مصوب حمایت نمایند.

د- وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها موظفند در طول برنامه سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) از بافتهای فرسوده شهری را با رعایت سرانه‌های روبنایی و زیربنایی و با اعمال سیاستهای حمایتی، حقوقی و تشویقی احیاء و بازسازی نمایند تسهیلات و بودجه مورد نیاز همه‌ساله با پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی در بودجه عمومی پیش‌بینی و در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها یا مجریان طرحهای نوسازی با معرفی شهرداری قرار خواهد گرفت.

تبصره- دولت موظف است حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از منابع، اعتبارات و تسهیلات اعطائی برای بخش مسکن اعم از طرحهای مسکن مهر، مسکن جوانان و نیازمندان و مانند آن را به اجرای طرحهای مذکور در محدوده بافتهای فرسوده شهری اختصاص دهد.

ه- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است ساماندهی و احیاء شهرهای آسیب‌دیده از جنگ تحمیلی و استفاده از اراضی رهاشده و ساختمانهای مخروبه باقیمانده داخل شهرهای مورد نظر را در اولویت قرار دهد.

ماده ۷۷ -

الف - دولت مجاز است در طول برنامه نسبت به تهیه برنامه جامع مدیریت شهری به‌منظور دستیابی به ساختار مناسب و مدیریت هماهنگ و یکپارچه شهری در محدوده و حریم شهرها، با رویکرد تحقق توسعه پایدار شهرها، تمرکز مدیریت از طریق واگذاری وظایف و تصدیهای دستگاههای دولتی به بخشهای خصوصی و تعاونی و شهرداریها، بازنگری و به‌روزرسانی قوانین و مقررات شهرداریها و ارتقاء جایگاه شهرداریها و اتحادیه آنها اقدام قانونی به‌عمل آورد.

ب - شوراهای اسلامی و شهرداریها و سایر مراجع ذی‌ربط موظفند تا پایان سال اول برنامه از طریق تدوین نظام درآمدهای پایدار شهرداریها با اعمال سیاستهای ذیل اقدام نماید:

۱ - کاهش نرخ عوارض صدور پروانه ساختمانی در کاربریهای تجاری، اداری، صنعتی متناسب با کاربریهای مسکونی همان منطقه باتوجه به شرایط اقلیمی و موقعیت محلی و نیز تبدیل این عوارض به عوارض و بهای خدمات بهره‌برداری از واحدهای احداثی این کاربریها و همچنین عوارض بر ارزش افزوده اراضی و املاک، ناشی از اجرای طرحهای توسعه شهری

- ۲ - تعیین سهم شهروندان در تأمین هزینه‌های خدمات عمومی و شهری، نگهداری، نوسازی و عمران شهری و همچنین تعیین سهم دولت در ایجاد زیرساختهای توسعه، عمران شهری و حمل و نقل
- ۳ - تبدیل عوارض موضوع درآمدهای شهرداریها از عوارض بر املاک به عوارض ناشی از مصرف و خدمات
- ۴ - تعیین ضمانت اجرائی برای وصول عوارض، بهای خدمات و سایر درآمدهای قانونی شهرداریها
- ۵ - افزایش تراکم زمینهای مشجر با سطح اشغال کمتر نسبت به زمینهای غیرمشجر با سطح اشغال بیشتر
- ۶ - تقویت ساز و کارهای مدیریت و نظارت بر هزینه‌کرد شهرداری
- ۷ - برون‌سپاری وظایف قابل واگذاری و هدایت بودجه شهرداریها به سمت هزینه‌کرد در حوزه وظایف اصلی و قانونی آنها و ممنوعیت پرداخت هرگونه هزینه از اعتبارات شهرداری به دستگاههای اجرائی
- ج - برای ایجاد درآمد پایدار برای شهرداریها:
- ۱ - سازمان امور مالیاتی موظف به ارائه اطلاعات درآمد مشمول مالیات مشاغل در حدود مقرر در قوانین مرتبط با شهرداریها است.
- ۲ - تبصره (۲) ماده واحده قانون تأسیس شرکت قطار شهری تهران و حومه مصوب ۱۳۵۴/۲/۱۶ به سایر شهرداریها و تونلهای زیرزمینی آب و فاضلاب، ترافیکی و خدماتی تسری می‌یابد.

ماده ۷۸- دولت موظف است به منظور ارتقاء شرایط محیطی پایدار و فراگیر ساکنان مناطق حاشیه‌نشین از مزایای شهرنشینی و پیش‌نگری و پیشگیری از ایجاد سکونتگاههای غیرمجاز اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- برنامه‌ریزی برای مدیریت و توزیع متناسب فعالیت، جمعیت و مهاجرت در کشور و ممانعت از توسعه حاشیه‌نشینی با رویکرد تقویت مبادی مهاجرت، به گونه‌ای که سالانه ده درصد نسبت به ساماندهی مناطق و کاهش جمعیت حاشیه‌نشینی اقدام شود.

ب- سامان بخشی مناطق حاشیه‌نشین تعیین شده توسط شورای عالی شهرسازی و معماری ایران از طریق تدوین و اجرای ساز و کارهای حقوقی، مالی و فرهنگی و توانمندسازی ساکنان بافتهای واقع در داخل محدوده‌های شهری با مشارکت آنها، در

چهارچوب «سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاههای غیرمجاز» و ایجاد شهرکهای اقماری برای اسکان جمعیت مهاجر

پ- وضع مقررات بازدارنده و اعمال ممنوعیت ارائه کلیه خدمات زیربنایی به ساخت و سازهای غیرمجاز خارج از محدوده شهرها و روستاها و تخریب آنها با همکاری قوه قضائیه

ت- تهیه و اجرای طرح هادی برای روستاهای واقع در حریم کلانشهرها با رویکرد کنترل محدوده روستاهای مذکور در حد رشد طبیعی آنها

ث- طراحی و ایجاد کمربند سبز در اطراف مراکز جمعیتی از طریق منابع دولتی توسط شهرداریها

بخش ۱۲ - آموزش عمومی، آموزش عالی و فناوری

ماده ۷۹-

الف- دولت مکلف است برای ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به نحوی که کلیه اقدامات وزارت براساس این سند انجام و هیچ اقدامی خارج از آن صورت نگیرد.
 - ۲- تهیه نظام رتبه بندی معلمان و استقرار نظام پرداخت ها براساس تخصص با شایستگی ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه بندی معلمان و مهندسی نیروی انسانی براساس سند تحول و نقشه جامع علمی کشور
 - ۳- ارتقای جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و انسانی عهده دار اجرای سیاستهای مصوب و هدایت و نظارت بر آن بعنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاههای اجرایی
 - ۴- توسعه و تسهیل سفرهای فرهنگی دانش آموزی بویژه اردوهای زیارتی و راهیان نور.
- ب- سازمان اداری و استخدامی و سازمان برنامه و بودجه موظفند به منظور ارتقاء کیفیت نظام تعلیم و تربیت با جذب معلم از طریق دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی، در طول برنامه، ردیفهای استخدامی و تأمین اعتبار مورد نیاز آموزش و پرورش را با رعایت قوانین و ضوابط مربوطه و ظرفیت جذب دانشجو در دانشگاههای یاد شده برای جذب دانشجو معلمان در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند.
- ج- وزارت آموزش و پرورش مکلف است با اتکاء به ظرفیت های درون و برون سازمانی نسبت به اختصاص نیروی انسانی، تجهیزات و امکانات مورد نیاز، اتحادیه انجمن های اسلامی

دانش آموزان- بسیج دانش آموزی- سازمان دانش آموزی براساس ضوابطی که با پیشنهاد وزارت به تصویب هیأت وزیران می رسد اقدام نماید.

د- دولت مکلف به تنظیم و اجرای سیاست های حمایتی از خیرین مدرسه ساز می باشد و باید معادل کمکهای تحقق یافته آنان را جهت تکمیل پروژه های نیمه تمام خیرین در بودجه سنواتی منظور نماید.

تبصره - آیین نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ه- دولت مکلف است به منظور افزایش ایمنی و مقاوم سازی مدارس و فضاهای پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش معادل ریالی مبلغ سه میلیارد دلار از محل حساب ذخیره ارزی موضوع بند(ب) ماده(۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲) و یا معادل ریالی آن از منابع عمومی در بودجه سنواتی اختصاص دهد و با اولویت مناطق محروم و مرزی کشور هزینه شود. اولویت با پروژه های نیمه تمام آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی است که باید تا پایان سال دوم برنامه به اتمام برسد.

تبصره- در صورت عدم تحقق منابع این بند دولت مجاز است یک درصد(۱٪) از هزینه های شرکت ها و بانکهای دولتی را کسر و پس از واریز به خزانه و برای تحقق این بند اختصاص دهد.

و- هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزش و پرورش، خوابگاه های شبانه روزی، کتابخانه ها، سالن های ورزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش که در چارچوب مصوب شورای برنامه ریزی و توسعه استان انجام می شود با تأیید سازمان توسعه، نوسازی و تجهیز مدارس کشور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می شود.

تبصره- آیین نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه توسط سازمان برنامه و بودجه با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ز- کلیه درآمدها، کمکها و هدایای مردمی به سازمان دانش آموزی پس از واریز به خزانه به عنوان درآمد اختصاصی وزارت آموزش و پرورش محسوب می گردد. وزارت آموزش و پرورش موظف است مبالغ واریزی را فقط برای فعالیتهای پرورشی در مدارس هزینه نماید.

ح- دولت موظف است در طول سالهای برنامه اعتبار و منابع لازم را در جهت ترویج ارزشهای ایرانی اسلامی و توسعه فرهنگ مطالعه و پژوهش در مناطق محروم روستایی و مرزی در اختیار کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان قرار دهد.

ماده ۸۰ - به منظور تحقق اقتصاد دانش بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور:

الف - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ارتقای علمی و رقابت بین دانشگاه‌های کشور و تعاملات بین‌المللی در طی برنامه نسبت به ایجاد واحدها و شعب آموزش عالی با مشارکت دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و فنی و حرفه‌ای در داخل کشور اقدام نماید. نحوه سرمایه‌گذاری مشترک، تسهیل تعاملات ارزی و تردد اعضای هیأت علمی و دانشجویان در آیین‌نامه اجرائی که با پیشنهاد سازمان و دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مشخص خواهد شد.

ب - دستگاه‌های اجرائی مجازند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است، حداقل دو درصد (۲٪) از اعتبارات هزینه‌ای به‌جز فصل یک و شش و حداقل دو درصد (۲٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری اختصاص دهند. آیین‌نامه اجرائی این بند حداکثر دوماه پس از ابلاغ این قانون توسط سازمان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری اعم از دولتی و غیردولتی و شرکتهای دولتی که از اعتبارات تحقیقاتی کشور (توسعه علوم فناوری یا اعتبارات پژوهشی) استفاده می‌کنند موظفند این اعتبارات را براساس سیاست‌گذاری‌ها و اولویتهای تحقیقاتی تعیین شده در نقشه جامع علمی کشور، با نظر شورای عالی علوم تحقیقات و فناوری استفاده نمایند.

تبصره - دولت نسبت به تحول و ارتقای علوم انسانی در دانشگاه‌ها در ابعاد اسلامی‌سازی، بومی‌سازی، کارآمدی و روزآمدی با ایجاد تغییرات و اصلاحات در امور مربوط به سرفصل‌ها و کتابهای درسی و تربیت استاد و انتخاب دانشجو اهتمام و آن را در اولویت قرار دهد.

ج - دستگاه‌های اجرائی موظفند به منظور افزایش بهره‌وری نظام ملی نوآوری، اجتناب از اجرای پژوهش‌های تکراری و انتشار اطلاعات و ایجاد شفافیت در انجام پروژه‌های تحقیقاتی و با هدف شناسایی و به‌کارگیری و تجاری‌سازی دستاوردهای حاصل از پژوهش و توسعه، فهرست طرح‌ها، پروژه‌های پژوهشی و فناوری و پایان‌نامه‌ها و رساله‌های خود را در سامانه «سمات» ثبت کنند. سازمان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظفند ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون، سازوکار اجرائی مورد نیاز را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسانند.

تبصره - نحوه عمل در خصوص اطلاعات و داده‌ها با موضوعیت امنیتی، دفاعی و دارای طبقه‌بندی، موضوع قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی - مصوب ۱۳۵۳- و آیین‌نامه اجرائی آن - مصوب ۱۳۵۴- در آیین‌نامه‌ای که با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، معین می‌شود.

د - تمامی دستگاه‌های اجرائی موضوع این قانون موظفند به منظور شناساندن و تکریم مفاخر و مشاهیر ایران و حمایت از نخبگان علمی، فرهنگی و هنری کشور و تکریم پیشکسوتان حوزه‌های مذکور و بهره‌مندی از توان و ظرفیت آنان برای توسعه کشور، طی مدت یک‌سال، برنامه‌های عملیاتی خود را منطبق با سند راهبردی کشور در امور نخبگان، با هماهنگی بنیاد

ملی نخبگان تهیه و از سال دوم اجرای برنامه به مرحله اجراء درآوردند. بنیاد ملی نخبگان مکلف است گزارش سالانه عملکرد این بند را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ه - کلیه شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای وابسته و تابعه به استثنای صندوقهای بیمه و بازنشستگی موظفند به منظور حمایت از پژوهشهای مسأله‌محور و تجاری‌سازی پژوهش و نوآوری، در اجرای سیاست‌های کلی برنامه معادل حداقل سه درصد (۳٪) از سود قابل تقسیم سال قبل خود را برای مصرف در امور تحقیقاتی و توسعه فناوری در بودجه سالانه منظور نمایند.

تبصره - آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد سازمان و با همکاری دستگاههای اجرائی ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

و - دولت مجاز است به منظور پیشتازی در اقتصاد دانش‌بنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، برای توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکتهای دانش‌بنیان نسبت به حمایت مالی از پژوهشهای تقاضامحور مشترک با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) از هزینه‌های آن را کارفرما و یا بهره‌بردار تأمین و تعهد کرده باشد، اقدام نمایند.

ز - دستگاههای اجرائی موضوع این قانون برای گسترش بهره‌وری دانش‌بنیان، ارتقاء سطح فناوری در شرکتهای ایرانی تمهیدات لازم را جهت تسهیل مشارکت شرکتهای دانش‌بنیان و فناور و فعالان اقتصادی کشور در زنجیره تولید بین‌المللی فراهم آورند. سازمان مکلف است طرح «ارتقای مشارکت فعالان اقتصادی در زنجیره تولید بین‌المللی» را حداکثر تا پایان سال اول برنامه تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران، عملیاتی نماید.

ح - سازمان مکلف است در راستای مأموریت جهاد دانشگاهی در نقشه علمی کشور و بهره‌برداری از توانمندی‌های نهاد مذکور در جهت تحقق توسعه فرهنگی، علمی و فناوری، آموزشی و تسهیل اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهها با هماهنگی سایر مراجع ذی‌ربط برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهد.

ط - دستگاههای اجرایی مجازند در راستای توسعه، انتشار و کاربست فناوری، مالکیت فکری، دانش فنی و تجهیزاتی را که در چارچوب قرارداد با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری دولتی ایجاد و حاصل شده است، به دانشگاهها و مؤسسات یاد شده واگذار نمایند.

ی - به دانشگاه پیام نور اجازه داده می‌شود با همکاری دانشگاههای معتبر بین‌المللی و دانشگاههای داخل نسبت به ایجاد قطب (هاب) بین‌المللی جهت ارائه آموزشهای مجازی (الکترونیکی)، نیمه حضوری، باز و از راه دور اقدام نماید.

ک - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است نسبت به ساماندهی مریبان حق‌التدریس آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای زیر مجموعه آموزش و پرورش که به وزارت مذکور انتقال یافته‌اند، تا سال دوم برنامه اقدام نماید.

ل - شهریه دانشجویان جانباز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان آنان، فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان آنان و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و

سازمان بهزیستی از محل اعتبارات ردیف مستقل توسط سازمان تأمین می شود.

ماده ۸۱ -

الف- دولت مکلف است از تاسیس شرکتهای دانش بنیان در داخل کشور با مشارکت شرکتهای خارجی صاحب صلاحیت و دارای دانش برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری در حوزه های انرژی شامل بالادستی و پایین دستی نفت و گاز و تبدیل نیروگاهی و اعطای تسهیلات لازم در این زمینه به منظور افزایش درونزائی اقتصاد کشور حمایت نماید.

تبصره- شرکت هایی که تحت عنوان انتقال فناوری با طرف ایرانی قرارداد منعقد می نمایند باید شرکتی دانش بنیان با حداقل ۵۰٪ سهم متخصصین و سرمایه گذاران ایرانی در داخل کشور برای این منظور به ثبت برسانند تا از طریق زایشگری فناوری در گذر تغییرات زمان بومی گردد.

ب - دانشگاهها، پژوهشگاهها، موسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی با قدمت بیش از ۱۰ سال موظفند با اولویت صنعت و ایجاد شرکتهای دانش بنیان به میزان درآمد مازاد بر اعتبارات هزینه ای به شرح زیر کسب درآمد نمایند:

۱- دانشگاههای صنعتی مستقر در تهران حداقل ۱۲٪ و دانشگاههای صنعتی خارج از تهران حداقل به میزان ۱۰٪

۲ - سایر دانشگاهها، پژوهشگاهها، موسسات آموزش عالی و پژوهشی مستقر در تهران حداقل ۱۰٪ و خارج از تهران حداقل ۷٪

ج- دولت موظف است به منظور افزایش سهم آموزشهای مهارتی در نظام آموزشی کشور با رویکرد تحقق اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانش بنیان در برنامه از طریق بازرگری و اصلاح ساختار نظام اداری دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و افزایش منابع و تجهیزات نسبت به افزایش سهم دانشگاه فنی و حرفه ای در نظام آموزشی کشور اقدام نماید و تجهیزات آموزشی هنرستانها، آموزشکده ها و دانشکده های فنی و حرفه ای را به روز نماید.

د - از ابتدای برنامه دانشکده ها و آموزشکده های فنی حرفه ای وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات، اموال منقول و غیرمنقول و نیروی انسانی و دارائیه و تعهدات و مسؤولیتها از وزارت مذکور منتزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می گردد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است در مقاطع کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته به پذیرش دانشجو در این دانشکده ها و آموزشکده ها اقدام نماید.

تبصره- مبنای انتزاع و انتقال، دانشکده ها و آموزشکده های فنی حرفه ای است که در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ فعال بوده یا مجوز داشته اند.

هـ - دولت موظف است به منظور تحول در نظام اقتصاد آموزش عالی، هدفمند سازی یارانه‌ها بهبود و شرایط و امکانات رفاهی دانشجویان، ضمن تداوم و تقویت کمکها به صندوق رفاه دانشجویان وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از ابتدای برنامه، نسبت به پیش بینی و تامین اعتبار مورد نیاز یارانه غذایی دانشجویی از محل درآمدهای عمومی علاوه بر اعتبارات فعلی اقدام و این اعتبارات را برای کمک به دانشجویان کم بضاعت مالی به صورت متمرکز در اختیار صندوقهای رفاه دانشجویان وزارتخانه های مذکور قرار دهد. صندوق ها مکلفند تا پایان برنامه بخشی از یارانه مزبور را با تسهیلات بدون بهره و بلند مدت جایگزین نمایند. وجوه حاصل از بازپرداخت تسهیلات اعطایی در قالب درآمد اختصاصی صندوق ها برای پرداخت مجدد به دانشجویان به مصرف می رسد.

و - ۰/۲۵٪ از درآمد مشمول مالیات کارکنان دستگاههای اجرایی موضوع این قانون که دارای تحصیلات دانشگاهی (فوق دیپلم و بالاتر) می باشند تحت عنوان مالیات بر آموزش کسر و با هماهنگی سازمان امور مالیاتی کشور به حساب تمرکز درآمد اختصاصی صندوقهای رفاه دانشجویان نزد خزانه واریز نماید. مسئولیت شناسایی، تشخیص، مطالبه و وصول مالیات بر عهده سازمان امور مالیاتی کشور است.

تبصره - آئین نامه اجرایی این ماده حداکثر تا ۶ ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری - بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیات محترم وزیران خواهد رسید.

ماده ۸۲ - دولت موظف است به منظور حضور موثر نظام آموزش عالی کشور در تولید، توسعه و نشر علم و فناوری و تربیت دانشجو در سطح بین المللی و برقراری توازن و ارتقای کیفیت آموزش عالی و پژوهش و فناوری، در طول برنامه جداول شماره (۱) و (۲) و (۳) را اجرایی نمایند.

جدول شماره ۱۱

عنوان	واحد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
سهم دانشجویان خارجی	درصد	۰/۸	۱	۱/۲	۱/۵	۱/۸
سهم دانشجویان غیردولتی	درصد	۴۴/۲	۴۴/۳	۴۴/۶	۴۴/۸	۴۵
نسبت دانشجو به هیأت علمی تمام وقت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دستگاههای اجرایی (حضور)	نفر	۲۵	۲۴	۲۲	۲۰	۲۰
نسبت دانشجو به هیأت علمی تمام وقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (حضور)	نفر	۱۱	۱۱	۱۰	۱۰	۱۰

۴۳	۴۵	۴۷	۵۰	۵۳	نفر	نسبت دانشجو به هیأت علمی تمام وقت دانشگاه‌های غیر دولتی
۹۲	۹۱	۹۰	۸۹	۸۸	نفر	نسبت هیأت علمی تمام وقت استادیار به بالا به کل هیأت علمی تمام وقت در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (حضور)
۹۳	۹۲	۹۱	۸۹	۸۷	نفر	نسبت هیأت علمی تمام وقت استادیار به بالا به کل هیأت علمی تمام وقت در دانشگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نفر (حضور)

جدول ۱۲

۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	واحد	عنوان
۴۳۰۰۰۰۰	۴۳۲۰۰۰۰	۴۳۸۰۰۰۰	۴۴۶۱۰۰۰	۴۵۴۴۰۰۰	نفر	تعداد دانشجویان
۵۴	۵۴	۵۳/۷	۵۳/۰	۵۱/۹	درصد	نرخ ناخالص ثبت نام (جمعیت ۱۸-۲۴ سال)
۴۲۲۳۰۰۰	۴۲۲۵۰۰۰	۴۳۱۴۰۰۰	۴۴۰۵۰۰۰	۴۴۹۸۰۰۰	نفر	تعداد دانشجویان داخلی
۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	درصد	سهم دانشجویان کاردانی به کل دانشجویان
۳۰	۳۰	۲۸	۲۶	۲۴	درصد	سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان
۵۰	۴۷	۴۳	۴۰	۳۸	درصد	سهم آموزشهای مهارتی تا پایان برنامه در نظام آموزشهای رسمی آموزش متوسطه و آموزش عالی
۳۰	۲۷	۲۴	۲۲	۲۰	درصد	آموزش عالی
۳۸۷۰۰۰	۳۷۰۰۰۰	۳۶۲۶۰۰	۳۳۹۸۰۰	۳۱۸۴۰۰	نفر	تعداد دانشجویان گروه علوم پایه به کل دانشجویان
۱۴۳۰۰۰	۱۳۵۰۰۰	۱۲۹۰۰۰	۱۱۷۰۰۰	۱۰۶۰۰۰	نفر	تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه علوم پایه
۱۰	۹	۸	۷	۶	عدد	تعداد دانشگاههای در زمره ۱۰۰ دانشگاه برتر آسیا
۱۶	۱۳	۱۰	۸	۶	عدد	تعداد شعب خارجی دانشگاههای کشور

جدول ۱۳- حمایت و تقویت پژوهش و فناوری، ایجاد نظام ملی نوآوری و تقویت

زیرساخت‌ها و نظامات پشتیبان پژوهش و فناوری

عنوان	واحد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
رتبه تولید کمی مقالات در دنیا	رتبه	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۲
شاخص هرش در جهان	رتبه	۴۲	۴۲	۴۱	۴۱	۴۰
سهم اعتبارات پژوهش و فناوری بخش دولتی از تولید ناخالص	درصد	۱/۱	۱/۱۵	۱/۲۳	۱/۳۵	۱/۵
تعداد اختراعات و ابداعات ثبت شده در سال در مراجع بین‌المللی	تعداد اختراع	۳۴	۳۹	۴۳	۴۷	۵۰
درصد محصولات با فناوری متوسط به بالا از کل محصولات صنعتی	درصد	۳۹	۴۲	۴۵	۴۸	۵۰
سهم محصولات با فناوری متوسط به بالا از تولید ناخالص داخلی	درصد	۱/۵	۲/۵	۳/۴	۴/۲	۵
رتبه صادرات محصولات با فناوری بالا از کل صادرات در منطقه	رتبه	۶	۵	۴	۳	۳
سرانه سالانه مقالات SCOPUS به تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت	نفر/مقاله	۰/۶۴	۰/۷۲	۰/۷۹	۰/۸۵	۰/۹۵
درصد تعداد مقالات مشترک با محققان خارجی از کل	درصد	۲۵	۲۷	۳۰	۳۳	۳۵
تعداد پژوهشگران به یک میلیون نفر جمعیت	نفر	۱۹۱۰	۲۰۹۲	۲۲۹۰	۲۵۱۰	۲۶۰۰
تعداد مقالات نمایه شده در پایگاه استنادی جهان اسلام (ISC)	به میزان دو برابر وضع فعلی در پایان برنامه					
تعداد نشریات ایرانی نمایه شده در پایگاه بین‌المللی علم و دارای ضریب تأثیر	۴۵	۵۰	۵۵	۶۰	۶۵	۷۰

الف- به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود نسبت به افزایش ظرفیت ترافیک پهنای باند به ۳۰ ترابیت بر ثانیه اقدام نماید و برای ارائه خدمات سنجشی و توسعه خدمات و کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق دستگاه‌های وابسته نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری با بخش خصوصی و شرکت‌های خارجی در پروژه‌های فیبرنوری و پروژه‌های زیرساختی ارتباطات و فناوری اطلاعات، به استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور واگذاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات ماهواره‌های سنجشی و مخابراتی و توسعه زیرساخت‌های علوم و فناوری فضایی برای برآورده کردن نیازهای کشور اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱- اصلاح ساختار و تغییر نام شرکت ارتباطات زیرساخت به "شرکت ملی ارتباطات ایران" و ایجاد شرکت یا شرکت‌های مورد نیاز آن در چارچوب امکانات موجود و تفکیک مأموریتها و در سقف پستهای سازمانی موجود اقدام و اساسنامه شرکت‌های مذکور را حداکثر ظرف مدت شش ماه به تصویب هیات وزیران برساند و نیز به شرکت ملی ارتباطات ایران اجازه داده می‌شود از طریق شرکت یا شرکت‌های مورد نیاز خود به منظور شتاب بخشی به توسعه زیرساختها و حضور موثر در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی صدور خدمات فنی و مهندسی و پهنای باند نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری مشترک با بخشهای خصوصی و عمومی غیردولتی و شرکت‌های خارجی با رعایت منافع ملی اقدام نماید.

۲- به منظور اجرای ماده (۳۱) اساسنامه شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران و توسعه زیرساخت‌های خدمات الکترونیکی در مناطق محروم و روستایی سرمایه‌گذاری نماید به گونه‌ای که امکان ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی و بانکی) در هشتاد درصد (۸۰٪) روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشور امکان‌پذیر گردد.

ب- به منظور توسعه دولت الکترونیک و حفظ یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های ارتباطی کشور، دستگاه‌های اجرائی و نهادهایی که دارای شبکه ارتباطی مستقل می‌باشند برای استفاده اختصاصی در قلمرو فعالیت‌های داخلی دستگاه مربوط مجاز بوده و برای ارائه خدمات ارتباطی بر بستر شبکه ملی اطلاعات به سایر اشخاص حقیقی و حقوقی وفق قوانین و مقررات مربوط ملزم به اخذ مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و حسب مورد شورای عالی امنیت ملی می‌باشند. وزارتخانه مذکور موظف است ظرف مدت یک‌ماه پاسخ دهد.

ج- دستگاه‌های اجرائی موظفند نسبت به الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی مربوط، تا پایان سال سوم اجرای برنامه اقدام کنند. دستگاه‌های اجرائی می‌توانند به منظور الکترونیکی کردن فرآیندها و خدمات از مشارکت

بخش خصوصی استفاده نمایند. دستگاههای اجرایی مکلفند کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود و قابل واگذاری یا برونسپاری را به دفاتر پیشخوان خدمات دولت و دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) حسب مورد واگذار کنند. تعرفه ارائه خدمات دولت الکترونیک باید به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات برسد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد این بند را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

د- دستگاههای اجرایی، واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی در صورت موافقت ایشان، شوراها و شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی موظف‌اند در سامانه‌های الکترونیکی خود، اقلام اطلاعاتی و آمار ثبتی موضوع قانون مرکز آمار ایران مورد نیاز برای ایجاد نظام جامع آمارهای ثبتی و شبکه ملی آمار ایران را ایجاد و حداکثر تا پایان سال دوم برنامه امکان بهره‌برداری الکترونیکی و برخط آن را بر بستر شبکه ملی اطلاعات برای مرکز آمار ایران فراهم نمایند. مرکز آمار ایران مکلف است اقلام آمار ثبتی و نحوه تولید آن را حداکثر ظرف مدت نه‌ماه برای هر یک از دستگاه‌ها تهیه و به آن‌ها ابلاغ کند.

ه- کلیه دستگاههای اجرایی کشور موظفند تا پایان سال دوم برنامه، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاههای اجرایی را حسب شرح وظایف آنان در چهارچوب قوانین خاص و موضوعی، به صورت رایگان فراهم نمایند.

تبصره ۱: آیین‌نامه اجرایی احصاء کلیه استعلامات و ایجاد نظام استانداردها و تبادل اطلاعات بین دستگاهی در شش ماه اول برنامه توسط سازمان و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با همکاری سایر دستگاههای اجرایی ذی‌ربط تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است تا سال دوم برنامه، تمام زیرساخت‌های لازم برای تعامل اطلاعاتی بین دستگاههای اجرایی بر بستر شبکه ملی اطلاعات، از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) و با استانداردهای فنی لازم را فراهم کند.

و- به منظور توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه‌داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی از جمله اسناد مالی و حذف اسناد کاغذی در هر موردی که به موجب قانون، تنظیم اوراق یا اسناد، صدور یا اعطای مجوز، اخطار و ابلاغ، مبادله وجه، استعلام و مانند آن ضروری باشد، انجام الکترونیکی آن با رعایت مفاد قانون تجارت الکترونیک معتبر بوده و کفایت می‌نماید.

الف - به منظور ایجاد نظام اطلاعات استنادپذیر الکترونیکی و کمک به مقابله با جعل، تا پایان سال دوم برنامه دستگاههای اجرایی، واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی با موافقت ایشان، شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی، مکلفند استعلامات هویت اشخاص حقیقی، کالا و خدمات، دارائی‌های منقول و غیرمنقول (شامل ملک، وسایل نقلیه و اوراق بهادار) و نشانی مکان محور را به صورت الکترونیکی و براساس مفاد نقشه جامع دولت الکترونیک کشور انجام دهند.

ب - سازمان با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به توسعه و تکمیل نظام پایش شاخص‌های توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات و دولت الکترونیک و سنجش مستمر شاخص‌های مذکور اقدام کند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است نسبت به توسعه و تکمیل شبکه ملی اطلاعات، امن و پایدار اقدام نماید تا امکان دسترسی به سطح سه کشور برتر منطقه فراهم شود. به منظور گسترش متوازن زیرساخت‌های فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک، کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند متناسب با منابع، بودجه، تجهیزات، شبکه‌ها، وظایف قانونی خود و برخط شدن نیازهای ذی‌نفعان به توسعه محتوا و خدمات الکترونیک خود بپردازند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان و دستگاههای اجرایی، از سال دوم اجرای برنامه تمهیدات لازم برای کاهش حداقل ۱۲/۵٪ سالانه از مراجعه حضوری به دستگاههای اجرایی را فراهم کند به طوری که رتبه ایران در سطح جهان در شاخص‌های مرتبط از جمله شاخص‌های توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه دولت الکترونیک به میزان ۳۰ رتبه در طی برنامه، ارتقاء یابد. همچنین در سال دوم برنامه تمهیدات لازم برای دستیابی به حداقل هفت و نیم ۷/۵٪ رشد سالانه معاملات کالا و تجارت کالا و خدمات کشور فراهم شود. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مسئول سیاست‌گذاری، هدایت و حمایت از تولید محتوای رقومی (دیجیتال) و در حوزه وظایف و اختیارات خود موظف به پایش شاخص‌های محتوای الکترونیک است. دولت مکلف است در طول سالهای اجرای برنامه نسبت به ده برابر کردن محتوای دیجیتال اقدامات لازم را به عمل آورده و هر ساله در قوانین بودجه‌های سنواتی اعتبار لازم از طریق کمک‌های فنی، اعتباری و حمایتی پیش بینی کند.

ج - در مورد شرکتهای ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، موارد زیر می‌تواند به طریق الکترونیکی به روشی که به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار می‌رسد، صورت پذیرد:

۱- ارسال گواهینامه حق تقدم خرید سهام جدید از طرف شرکت به صاحبان سهام به جای استفاده از پست سفارشی،

۲- انتشار اعلامیه‌های پذیرهنویسی و دعوتنامه‌های مجامع عمومی و اطلاعیه‌ها از طرف شرکت به جای انتشار در روزنامه‌های کثیرالانتشار و جراید،

۳- پذیره‌نویسی و تعهد خرید سهام شرکت، به جای مراجعه به بانک و تکمیل اوراق مربوطه،

۴- حضور در مجامع عمومی شرکت و اعمال حق رأی،

۵- صدور گواهینامه موقت سهام، اوراق سهام و گواهینامه‌های حق تقدم خرید سهام شرکت به جای چاپ کاغذی آنها،

۶- ثبت نقل و انتقالات سهام و گواهینامه‌های حق تقدم خرید سهام شرکت، به جای ثبت آنها در دفاتر کاغذی

د- دولت مکلف است، سامانه‌های مالیات الکترونیکی، معاملات دولتی الکترونیکی (شامل مناقصه، مزایده، خرید کالا) و سلامت الکترونیکی را به بهره‌برداری رسانده و تا پایان برنامه با پوشش کلیه ذی‌نفعان مستقر نماید. شورای اجرای فناوری اطلاعات موظف به نظارت و پیگیری مستمر اجرای پروژه‌های مذکور و ارائه گزارش پیشرفت شش‌ماهه به شورای عالی فضای مجازی و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی است.

ه- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران مکلفند نسبت به افزایش خدمات و فعالیت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی اقدام نمایند و نیز با استفاده از مشارکت بخش خصوصی، تمهیدات لازم را برای افزایش صدور مجوز ایجاد سالانه حداقل دو هزار دفتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی به عمل آورد.

و- شرکت پست جمهوری اسلامی ایران مکلف است به منظور ایجاد تسهیلات برای اپراتورهای پستی، نسبت به راه‌اندازی و ارائه خدمات راساً یا توسط دیگر اپراتورها در ایستگاههای راه آهن، بنادر، فرودگاههای بین‌المللی و پایانه‌های مرزی کشور اقدام نماید. در این راستا این شرکت از پرداخت هزینه‌های مربوط به ایجاد تسهیلات و امکانات مذکور شامل حق الارض، اجاره و حق الامتیازها معاف می‌باشد.

ماده ۸۵- وزارت آموزش و پرورش و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات) مکلفند، تا پایان سال دوم اجرای برنامه، امکان دسترسی الکترونیک (سخت‌افزاری- نرم‌افزاری و محتوا) به کتب درسی، کمک آموزشی، رفع اشکال، آزمون و مشاوره تحصیلی، بازیهای رایانه‌ای آموزشی، استعداد سنجی، آموزش مهارتهای حرفه‌ای، مهارتهای فنی و اجتماعی را به صورت رایگان برای کلیه دانش‌آموزان شهرهای زیر بیست هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ فراهم نمایند. دولت برای تامین هزینه‌های این بند می‌تواند از مشارکت بخش غیردولتی استفاده نماید. هزینه‌های مذکور به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود.

بخش ۱۴ - سلامت، بیمه، سلامت و زنان و خانواده

ماده ۸۶- دولت مکلف است به منظور تحقق سیاست‌های کلی سلامت، تأمین منابع مالی پایدار برای بخش سلامت، توسعه کمی و کیفی بیمه‌های سلامت و مدیریت منابع سلامت از طریق نظام بیمه با محوریت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تا پایان سال اول اجرای برنامه اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- پوشش بیمه سلامت برای تمامی آحاد جمعیت کشور اجباری بوده و برخورداری از یارانه دولت جهت حق سرانه بیمه از طریق ارزیابی وسع و براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره- این حق بیمه شامل فرد و کلیه افراد تحت تکفل آنان است.

ب - سطح‌بندی تمامی خدمات تشخیصی و درمانی براساس نظام ارجاع مبتنی بر پزشک خانواده و اجازه تجویز این‌گونه خدمات صرفاً براساس راهنماهای بالینی، طرح ژنریک و نظام دارویی ملی کشور خواهد بود.

ج - حق بیمه پایه سلامت خانوار به شرح ذیل، سهمی از درآمد سرپرست خانوار خواهد بود:
۱- خانوارهای کارکنان روستائیان، عشایر و اقشار نیازمند تحت پوشش نهادهای حمایتی معادل هفت درصد (۷٪) حداقل حقوق و دستمزد مشمولان قانون کار، صددرصد (۱۰۰٪) حق بیمه‌ی این اقشار بر مبنای بند (الف) این ماده توسط دولت تأمین می‌شود.

۲- خانوارهای دستگاه‌های اجرائی معادل هفت درصد (۷٪) حقوق و مزایای مستمر تبصره- بخشی از حق بیمه مشمولین این جزء از محل بودجه عمومی دولت تأمین خواهد شد.

۳- مشمولین تأمین اجتماعی کسر حق بیمه مطابق قانون تأمین اجتماعی

۴- سهم خانوارهای سایر اقشار متناسب با گروه‌های درآمدی معادل هفت درصد (۷٪)

درآمد به پیشنهاد شورای عالی بیمه سلامت و تصویب هیأت‌وزیران

۵- پوشش بیمه سلامت برای تمام اتباع ایرانی و افراد خارجی مقیم در کشور، از جمله پناهندگان گروهی مورد تأیید دفتر اتباع خارجی وزارت کشور، الزامی است. شیوه‌ی دریافت حق بیمه و برخورداری از یارانه‌ی دولت برای تأمین حق بیمه بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف سه ماه از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

د- دستگاه‌های اجرائی مکلفند حق بیمه پایه سلامت سهم بیمه‌شده و دستگاه اجرائی را حداکثر ظرف مدت سه ماه به حساب سازمان بیمه‌گر پایه مربوطه واریز نمایند. در صورت عدم واریز با اعلام سازمان بیمه‌گر و تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی از حساب جاری دستگاه اجرائی ذی‌ربط برداشت و به حساب سازمان‌های بیمه‌گر پایه واریز می‌شود.

ه- برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار

جوان

تبصره ۱- کارفرمایانی که طی برنامه ششم توسعه نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند، از پرداخت سهم کارفرما و بیمه بیکاری برای مدت دو سال از تاریخ شروع به کار معاف می‌باشند.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی این تبصره شامل شیوه معرفی، زمینه‌های کاری اولویت‌دار، نحوه تأمین هزینه و سایر موارد به پیشنهاد سازمان و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

و- عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مزاد بر تعرفه تعیین‌شده برای خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی مشمول بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکت بیمه‌های تجاری و صندوق‌های بیمه‌ی پایه با اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان ممنوع است.

ز- کلیه پزشکان و پیراپزشکان، مؤسسات و مراکز ارائه‌دهنده خدمت، دارو و کالاهای سلامت در کشور اعم از دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، خصوصی و خیریه موظفند ضمن رعایت تعرفه‌های مصوب دولت از خط‌مشی‌های مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تبعیت نموده و در صورت درخواست سازمان‌های بیمه‌گر پایه سلامت با آنها قرارداد همکاری منعقد نمایند. دریافت هرگونه وجه مزاد بر تعرفه‌های مصوب دولت، توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و مؤسسات و مراکز ارائه‌دهنده خدمت، دارو و کالاهای سلامت، حسب مورد مشمول مواد ۵۸۸ تا ۵۹۴ قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

تبصره- سازمان‌های بیمه‌گر موظفند در صورت درخواست مراکز درمانی ارائه‌دهنده خدمات حوزه سلامت شامل بخش‌های خصوصی و دولتی نسبت به انعقاد قرارداد با آنها اقدام نمایند.

ح- بسته خدمات (شمول و سطح خدمات) مورد تعهد صندوق‌های بیمه پایه سلامت به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب هیأت وزیران تعیین و ابلاغ می‌شود. از ابتدای سال دوم برنامه خرید خدمت توسط سازمان‌های بیمه‌گر درمانی صرفاً مطابق این بسته صورت می‌پذیرد.

ط- پایگاه اطلاعات برخط بیمه شدگان درمان کشور در سال اول برنامه در سازمان بیمه سلامت تشکیل می‌گردد. از ابتدای سال دوم برنامه، نحوه‌ی دریافت خدمات بیمه شدگان از مراکز بهداشتی، تشخیصی، درمانی و دارویی به صورت واحد و یکسان توسط سازمان بیمه سلامت طراحی و اجرا می‌شود.

ی- آیین‌نامه یکسان‌سازی مآخذ کسر حق بیمه تا پایان سال اول برنامه توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران میرسد و از ابتدای سال دوم اجرای برنامه کسر حق بیمه سلامت بر اساس آن صورت می‌پذیرد.

ک- دولت مکلف است طی سال اول برنامه نسبت به ایجاد وحدت رویه بین بیمه‌های درمانی صندوقها و سازمان‌های بیمه‌ای اقدام کند.

ماده ۸۷-

الف- تولیت نظام سلامت شامل سیاست‌گذاری‌های اجرایی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی، اعتبارسنجی و نظارت در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متمرکز می‌گردد. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی، از جمله ارائه‌کنندگان خدمات سلامت، سازمانها و شرکتهای بیمه پایه و تکمیلی، موظفند از خط مشی و سیاست‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، با تأکید بر خرید راهبردی خدمات و واگذاری امور تصدی‌گری با رعایت ماده ۱۳ قانون مدیریت خدمات کشوری و سطح بندی خدمات، تبعیت کنند.

ب - به منظور توسعه کمی و کیفی شبکه اورژانس پیش بیمارستانی (۱۱۵)، ساماندهی و یکپارچه سازی فرماندهی آن، سازمان اورژانس کشور به عنوان سازمان دولتی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محل منابع، ساختار و نیروی انسانی موجود ایجاد می‌گردد. اساسنامه آن به پیشنهاد سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج- فهرست رسمی داروهای ایران توسط شورای بررسی و تدوین داروهای ایران مستقر در سازمان غذا و دارو تدوین می‌شود. تجویز داروهای خارج از فهرست یادشده، تخلف محسوب شده و متخلف با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن، حسب مورد به مجازات‌های مندرج در تبصره (۱) ماده (۲۸) قانون سازمان نظام پزشکی مصوب ۱۳۸۳ محکوم می‌شود.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرائی نحوه استقرار آن در شش ماه اول برنامه توسط سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- سازمان غذا و دارو موظف است نسبت به بهینه تهیه لیست فرآورده ها و داروهای سنتی و گیاهی کشور اقدام نماید.

ماده ۸۸-

الف- از ابتدای برنامه تولید و واردات انواع سیگار و محصولات دخانی علاوه بر مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده، مشمول مالیات به شرح زیر است:

۱- مالیات هر پاکت انواع سیگار تولید داخلی به میزان ۲۰٪ و وارداتی و تولید مشترک به میزان ۳۰٪ قیمت خرده فروشی تعیین می‌گردد.

۲- مالیات انواع توتون پیپ و تنباکوی معسل یا سنتی آماده مصرف تولید داخلی به میزان ۲۰٪ و وارداتی به میزان ۳۰٪ قیمت خرده فروشی تعیین می‌گردد.

ب- وزارت صنعت، معدن و تجارت از ابتدای سال ۱۳۹۶ موظف است:

۱- قیمت خرده فروشی انواع سیگار و محصولات دخانی ماخذ محاسبه مالیات موضوع این بند را به مراجع ذیربط و برای درج بر روی پاکت محصول اعلام نماید.

۲- امکان دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سیستم اطلاعاتی واردات، تولید و توزیع سیگار و انواع محصولات دخانی را فراهم نماید.

ج- مالیات موضوع این ماده تابع کلیه احکام مقرر در قانون مالیات بر ارزش افزوده خواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات موضوع این ماده را وصول و آن را به ردیف درآمدی نزد خزانه داری کل کشور واریز نماید.

د - با لازم الاجرا شدن این قانون، کلیه مالیات و عوارض بر تولید و واردات انواع سیگار و محصولات دخانی به استثنای مالیات بر ارزش افزوده، حقوق ورودی، حق انحصار و بند(ب) ماده(۶۹) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲) لغو می گردد.

تبصره ۱ - منابع مذکور مشمول افزایش سالانه براساس بودجه سنواتی می باشد.

تبصره ۲- صددرصد درآمدهای حاصل از اجرای این بند طی ردیفهایی که در بودجه های سنواتی مشخص می شود در جهت کاهش مصرف دخانیات پیشگیری و درمان بیماری های ناشی از آن، بازتوانی و درمان عوارض حاصله از مصرف آن و توسعه ورزش در اختیار دستگاههای ذیربط قرار می گیرد.

ماده ۸۹-

الف- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با هدف ارائه خدمات الکترونیکی سلامت مکلف است ظرف دو سال اول برنامه نسبت به استقرار سامانه پرونده الکترونیکی سلامت ایرانیان و سامانه های اطلاعاتی مراکز سلامت با هماهنگی پایگاه ملی آمار ایران، سازمان ثبت احوال با حفظ حریم خصوصی و محرمانه بودن داده ها و با اولویت شروع برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع اقدام نماید.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان ها و مراکز خدمات درمانی و بیمه ای حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از استقرار کامل سامانه فوق، خدمات بیمه سلامت را به صورت یکپارچه و مبتنی بر فناوری اطلاعات در تعامل با سامانه "پرونده الکترونیکی سلامت ایرانیان" ساماندهی نماید.

تبصره- کلیه مراکز سلامت و واحدهای ذیربط اعم از دولتی و غیردولتی موظف به همکاری در این زمینه می باشند.

ب- کلیه پزشکان، دندانپزشکان و داروسازانی که در استخدام پیمانی و یا رسمی دستگاههای اجرایی موضوع این قانون هستند، مجاز به فعالیت پزشکی در سایر مراکز

تشخیصی، آموزشی، درمانی و بیمارستانهای بخش خصوصی، عمومی غیردولتی و خیریه و یا فعالیت در بخش خصوصی مرتبط با حوزه ستادی مربوط به غیر از دستگاه اجرایی خود نیستند. سایر شاغلین حرفه سلامت به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب هیات وزیران مشمول حکم این بند خواهند بود. مسئولیت اجرای این بند به عهده وزراء وزارتخانه های مذکور و معاونین مربوطه آنها و مسئولین مالی دستگاههای مذکور است.

تبصره ۱- موارد استثنا برای مناطق محروم با ذکر نام فرد و علت به پیشنهاد دستگاه اجرایی مربوطه و هماهنگی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- مطب خصوصی پزشکان عمومی و پزشکان متخصص در مناطق محروم در صورت نیاز و ضرورت به تشخیص رئیس دانشگاه علوم پزشکی آن منطقه از شمول این بند مستثنی است.

ج - دولت موظف است از بخش های خصوصی و تعاونی برای ایجاد شهرکهای دانش سلامت، حمایت به عمل آورد. آئین نامه اجرایی این بند طی سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

د- به منظور متناسب سازی کمیت و کیفیت نیروی انسانی گروه پزشکی با نیازهای نظام سلامت کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است نیازهای آموزشی و ظرفیت ورودی کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی علوم پزشکی اعم از دولتی و غیردولتی را متناسب با راهبردهای پزشک خانواده، نظام ارجاع و سطح بندی خدمات و نقشه جامع علمی کشور استخراج و اعمال کند.

ه - وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مکلف است به اجرای " نظام خدمات جامع و همگانی سلامت" با اولویت بهداشت و پیشگیری بر درمان و مبتنی بر مراقبتهای اولیه سلامت، با محوریت نظام ارجاع مبتنی بر پزشکی خانواده با بکارگیری پزشکان عمومی و خانواده، سطح بندی خدمات، پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان، واگذاری امور تصدی گری با رعایت ماده(۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و پرداخت مبتنی بر عملکرد اقدام نماید. به نحوی که، تا پایان سال دوم برنامه کلیه احاد ایرانیان تحت پوشش نظام ارجاع قرار گیرند.

و - سازمان ها و صندوق های بیمه گر پایه کشور مکلف به خرید راهبردی خدمات سلامت براساس دستورالعمل ها و راهنماهای بالینی و فهرست رسمی داروهای ژنریک ایران همزمان با اجرایی شدن نظام ارجاع مبتنی بر پزشک خانواده در کشور از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صرفاً از طریق سامانه هستند.

ز- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در سال اول برنامه فهرست مواد و فرآورده های غذایی سالم و ایمن و سبد غذایی مطلوب برای گروههای سنی مختلف را اعلام کند.

ح- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است زمینه لازم برای توسعه طب سنتی و استفاده از داروها و فرآورده های طبیعی و گیاهی را فراهم نماید. به نحوی که حداقل ۳٪ درصد ظرفیت پذیرش دستیار تخصصی به این رشته اختصاص یابد.

ط- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است تقاضای تخصیص نیروهای پزشکی طرح نیروی انسانی سازمان تامین اجتماعی را براساس تفاهم و همکاری متقابل با اولویت مناطق محروم بررسی و تامین نماید.

ی- کلیه اعضاء سازمان نظام پزشکی ملزم به تهیه بیمه مسؤولیت حرفه ای بوده و دستگاه قضائی آن را بعنوان وثیقه قرار تامین پذیرد و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درخصوص لوایح حوزه وظایف و اختیارات این سازمان نظر مشورتی آن را اخذ نماید.

ک- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) موظف است ضمن حمایت از تولید و عرضه و تجویز داروهای ژنریک حمایت بیمه ای را فقط به داروهای ژنریک اختصاص دهد و بر عرضه و نظارت و صدورگواهی حلال را با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، اتاق ایران و اتاق تعاون حسب مورد جهت صادرات محصولات سلامت محور اقدام نماید و برنامه ایمن سازی کودکان را تا حد و تراز کشورهای توسعه یافته ارتقاء دهد.

ل- شرکتهای ملی نفت و گاز و معادن ایران در مناطق نفت خیز و معدنی در راستای مسؤولیت اجتماعی خود و جبران پیامدهای تهدیدکننده سلامت در آن مناطق نسبت به تکمیل، تجهیز، ارتقاء خدمات مراکز بهداشتی و درمانی خود اقدام نمایند و به خدمت رسانی به عموم مردم منطقه در چارچوب نظام سطح بندی خدمات بر مبنای تعرفه ای مصوب دولت در مراکز دولتی اقدام نمایند.

م - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان پدافند غیرعامل کشور در جهت مصون سازی و افزایش توان بازدارندگی کشور نسبت به احصای تهدیدات حوزه سلامت پردازد و اقدام لازم را انجام دهد.

ماده ۹۰- در هنگام ازدواج، بررسی تمامی زوجین به منظور شناسایی در موارد در معرض خطر اختلالات ژنتیک، در قالب شبکه بهداشت و درمان کشور اجباری است و موارد در معرض خطر به مراکز مشاوره ارجاع و چنانچه نیاز به آزمایش ژنتیک باشد به مراکز مجاز معرفی می شوند

تبصره ۱- مواردی که براساس مشاوره ژنتیک نیازمند بررسی از نظر آزمایشات ژنتیک می باشند به آزمایشگاههای مورد تائید وزارت بهداشت و درمان ارجاع خواهند شد.

تبصره ۲- ۱۰٪ حق التحریر ثبت طلاق افزایش و منابع حاصله جهت کمک به تامین هزینه آزمایش ژنتیک در اختیار سازمان بهزیستی قرار می گیرد.

تبصره ۳: آئین نامه چگونگی مراحل صدور گواهی، میزان کمک بهیستی جهت آزمایش ژنتیک به پیشنهاد سازمان بهیستی با همکاری سازمان تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد. ماده ۹۱- دولت مکلف است سلامت مادر و کودک و ارتقای شاخص‌های نسبت مرگ مادر و نوزادان را بر اساس جدول زیر تامین نماید:

جدول شماره ۱۴

عنوان	واحد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
کاهش نسبت مرگ مادران	در صد هزار تولد زنده	۱۸	۱۷	۱۶,۵	۱۶	۱۵
کاهش میزان مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه	میزان در هر هزار تولد زنده	۱۵,۶	۱۴,۴	۱۳,۳	۱۲,۳	۱۱,۳
افزایش درصد زایمان طبیعی	درصد	۵۳,۵	۵۴,۵	۵۵,۵	۵۶,۵	۵۷,۵
افزایش بارداری‌های برنامه‌ریزی شده	میزان	%۲	%۲	%۲	%۲	%۲
کاهش عوارض ناشی از بارداری، سقط و زایمان	هزار تولد زنده	۷,۶	۷,۲	۶,۸	۶,۵	۶,۲

بخش ۱۵ - بیمه اجتماعی، امور حمایتی و آسیب‌های اجتماعی

ماده ۹۲- جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران به منظور افزایش ضریب ایمنی و تاب‌آوری جامعه، پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از حوادث و سوانح، ارائه خدمات بشر دوستانه و منوط به تامین اعتبار در قالب قوانین بودجه سنواتی اقدامات ذیل را انجام دهد:

الف: کمک به حفظ و ارتقاء سرمایه اجتماعی با استفاده از توان و ظرفیت‌های مردمی و افزایش مشارکت‌های اجتماعی مردم.

ب: توسعه و تقویت شبکه امداد و نجات کشور با هدف اقدامات پیشگیرانه و آمادگی برای پاسخگویی سریع و به موقع به حوادث و سوانح کشور.

ج: افزایش آگاهی‌های عمومی به ویژه آموزش‌های همگانی و عمومی جهت کاهش خطرپذیری و افزایش تاب‌آوری جامعه در مقابل حوادث و سوانح.

د: در راستای تامین منابع پایدار در زمینه مقابله با حوادث و سوانح، ۰/۵٪ مندرج در ماده (۱۶۳) قانون امور گمرکی به ۱٪ افزایش پیدا نموده و منابع حاصله پس از واریز به خزانه در اختیار جمعیت هلال احمر قرار می‌گیرد.

ماده ۹۳- دولت مکلف است در راستای تحقق عدالت اجتماعی و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و بسط پوشش‌های امدادی، حمایتی و بیمه‌ای و پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی

نسبت به طراحی و اجرای برنامه‌های لازم برای نیل به اهداف مندرج در جدول ذیل اقدام و گزارش پیشرفت کار را هر شش ماه یکبار به مجلس ارائه نماید:

جدول شماره ۱۵

شاخص‌ها و اهداف کمی و وضعیت موجود و مطلوب حوزه اجتماعی در برنامه ششم توسعه			
ردیف	هدف کمی	وضعیت در پایان سال ۱۳۹۵	وضعیت در سال ۱۴۰۰
۱	کاهش درصد مواجهه خانوارها با هزینه‌های کمرشکن سلامت از طریق تعمیم و ارتقاء بیمه‌های اجتماعی درمانی - درصد مراجعین	۶	۱
۲	ضریب پوشش بیمه‌های اجتماعی درمانی پایه (کل) - درصد	۹۶	۱۰۰
۳	متوسط مستمری دریافتی به متوسط هزینه خانوار - درصد	۴۸	۴۹/۳
۴	اشتغال افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی - نفر - سالانه	۶۵۰۰۰	۸۲۰۰۰
۵	ایجاد مسکن برای نیازمندان (مسکن اجتماعی و حمایتی) - واحد	۷۷۰۰۰	۹۶۰۰۰
۶	افزایش حمایت از معتادان - نفر	۱۳۰۰۰۰۰	۱۴۳۲۴۹۸
۷	افزایش حمایت از سالمندان - نفر	۲۶۵۷۰۷۰	۴۱۸۰۰۰۰
۸	افزایش کودکان تحت پوشش حمایت غذایی - نفر	۲۰۴۹۶۵	۳۳۰۰۹۸
۹	پرداخت شهریه دانشجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی - نفر	۱۲۷۸۰۷	۱۶۳۱۱۷
۱۰	افزایش حمایت از کودکان بی سرپرست - نفر	۲۳۴۰۲	۲۵۸۳۸
۱۱	افزایش حمایت از کودکان یتیم - نفر	۲۸۰۵۰۰	۳۰۹۶۹۵
۱۲	افزایش توان بخشی مددجویان مبتنی بر جامعه روستایی - نفر	۴۲۴۰۰۰	۶۰۰۰۰۰
۱۳	افزایش توان بخشی مددجویان مبتنی بر جامعه شهری - نفر	-	۱۸۰۰۰۰
۱۴	افزایش تأمین وسایل توان بخشی مددجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی - تعداد	۹۸۰۰۰	۲۲۰۰۰۰
۱۵	بیمه اجتماعی افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی - نفر	۴۴۵۳۲۱	۵۶۷۰۰۰
۱۶	کنترل افزایش طلاق - تعداد	۱۶۳۲۲۸	۱۷۶۱۱۹
۱۷	افزایش حمایت از کودکان خیابانی - نفر - سالانه	۶۰۰۰	۷۶۵۸
۱۸	غربالگری بینایی کودکان - نفر	۳۰۰۰۰۰۰	۳۱۵۳۰۳۰
۱۹	غربالگری شنوایی - نفر	۹۶۶۰۰۰	۱۵۴۵۰۰۰
۲۰	کاهش سهم پرداخت از جیب - درصد	۵۸	۲۵
۲۱	ضریب پوشش بیمه‌های اجتماعی - درصد	۷۰	۷۵
۲۲	متوسط نرخ جایگزینی - درصد	۸۳	۸۰

ماده ۹۴- دولت موظف است در طول برنامه هرسال حداقل مستمری مددجویان تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی و سازمان بهزیستی را بر مبنای ۲۰٪ حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار تامین و از طریق سازمانهای مذکور پرداخت نماید.

ماده ۹۵ - دولت مکلف است به منظور پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی، نسبت به تهیه طرح جامع کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی مشتمل بر محورهای زیر اقدام کند به گونه ای که آسیب‌های اجتماعی در انتهای برنامه به ۲۵٪ میزان کنونی کاهش یابد:
الف- پیشگیری

۱- بسط و گسترش روحیه نشاط، شادابی، امیدواری، اعتماد اجتماعی، تعمیق ارزش‌های دینی و هنجارهای اجتماعی

۲- پیشگیری اولیه از بروز آسیب‌های اجتماعی از طریق: اصلاح برنامه‌های درسی دوره آموزش عمومی و پیش‌بینی آموزش‌های اجتماعی و ارتقای مهارت‌های زندگی

۳- تهیه و تدوین پیوست‌های اجتماعی در طراحی کلیه برنامه‌های کلان توسعه‌ای، ملی و بومی با توجه به آثار محیطی آنها و به منظور کنترل آثار یادشده و پیشگیری از ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی با تصویب شورای عالی اجتماعی کشور

۴- «تدوین نظام جامع رصد آسیب‌های اجتماعی و معلولیت‌ها» تا پایان سال اول برنامه و استقرار آن از ابتدای سال دوم

۵- مداخله به‌هنگام به‌منظور پیشگیری از تشدید آسیب‌های اجتماعی از طریق آموزش‌های روان‌شناختی کاهش تقاضا در حوزه اعتیاد و فوریت‌های اجتماعی

۶- طراحی و اجرای برنامه‌های مصون ساز و پیشگیرانه در قبال آسیب‌های اجتماعی و کاهش مخاطرات ناشی از کاستی‌ها پریشانی‌ها جسمی، روحی و خانوادگی برای افراد در معرض خطر و ترمیم جبران خسارات وارده به افراد آسیب پذیر

ب- خدمات رسانی و بازتوانی

۱- خدمات رسانی به‌موقع به افراد در معرض آسیب‌های اجتماعی با مشارکت

سازمان‌های غیردولتی

۲- بازتوانی آسیب‌دیدگان اجتماعی و فراهم نمودن زمینه بازگشت آنها به جامعه

۳- ساماندهی و توسعه مشارکت‌های مردمی و خدمات داوطلبانه برای حمایت از

مؤسسات خیریه و غیردولتی با رویکرد بهبود فعالیت

۴- تحت پوشش قرار دادن کلیه مددجویان واجد شرایط پشت نوبتی کمیته امداد امام

خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و لحاظ اعتبار مورد نیاز پرداخت مستمری آنان در بودجه‌های سنواتی سالیانه

- ۵- توسعه مراکز فوریت‌های اجتماعی در شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر تا پایان سال اول برنامه و در سایر شهرها به تناسب جمعیت و گستردگی آسیب‌های اجتماعی
- ۶- اعمال رویکردهای توان بخشی، مهارت افزایی، توانمندسازی، کارگستری و حمایت‌ها و مساعدت‌های اجتماع محور و مبتنی بر تحکیم نهاد خانواده و تقویت همکاری‌های جمعی
- ۷- ارتقای سطح بهداشت روان، گسترش خدمات مددکاری اجتماعی، تقویت بنیان خانواده و توانمندسازی افراد و گروه‌های در معرض آسیب
- ۸- طراحی و اجرای برنامه‌های تبلیغی و فرهنگ سازی توسط سازمان صداوسیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی و برای تبیین و ترویج گفتمان خیر جمعی و تشویق همکاری‌های جمعی و مشارکتهای گروهی
- ۹- بسط و توسعه نقش مردم و سازمانهای مردم نهاد در حوزه‌های مشارکت‌های گروهی و تامین مالی مبتنی بر رویکرد خیر اجتماعی و تلاش در جهت جلب مشارکت بیشتر ذینفعان در تامین منابع مورد نیاز
- ج- شناسایی و بهبود نقاط آسیب خیز
- ۱- شناسایی نقاط آسیب‌خیز و بحران‌زای اجتماعی در بافت شهری و حاشیه شهرها و تمرکز بخشیدن حمایت‌های اجتماعی، خدمات بهداشتی - درمانی، مددکاری، مشاوره اجتماعی و حقوقی و برنامه‌های اشتغال حمایت‌شده، با اعمال راهبرد همکاری بین‌بخشی و سامانه مدیریت آسیب‌های اجتماعی در مناطق یادشده
- ۲- بهبود کیفیت زندگی ساکنان سکونت‌گاه‌های غیررسمی و ترویج مهاجرت معکوس از طریق آمایش سرزمین، توزیع مناسب جمعیت و منابع و جلوگیری از بروز و تشدید آسیب‌های اجتماعی در این مناطق با ایجاد شغل و سکونتگاهی مناسب در روستاها
- ۳- تدوین برنامه‌های ارتقاء سلامت اجتماعی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی با رویکرد توسعه محلی (در سکونت‌گاه‌های غیررسمی) و بازنگری و اصلاح سیاست‌های اجتماعی به منظور پیشگیری از جدایی‌گزینی گروه‌های فرودست در فضاهای شهری
- ۴- ارائه تسهیلات تشویقی به بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در برنامه‌های سلامت اجتماعی برای سکونت‌گاه‌های رسمی، محله‌ای و غیررسمی با رویکرد ترویج مسئولیت اجتماعی
- ۵- برنامه‌ریزی برای مدیریت و توزیع متناسب فعالیت، جمعیت و مهاجرت در کشور و ممانعت از توسعه حاشیه نشینی با رویکرد تقویت مبادی مهاجرت، به گونه‌ای که سالانه ده درصد نسبت به ساماندهی مناطق و کاهش جمعیت حاشیه‌نشینی اقدام شود.
- ۶- سامان بخشی مناطق حاشیه‌نشین تعیین شده توسط شورای عالی شهرسازی و معماری ایران از طریق تدوین و اجرای ساز و کارهای حقوقی، مالی و فرهنگی و توانمندسازی ساکنان

بافتهای واقع در داخل محدوده‌های شهری با مشارکت آنها، در چهارچوب «سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاههای غیرمجاز» و ایجاد شهرکهای اقماری برای اسکان جمعیت مهاجر

- ۷- وضع مقررات بازدارنده و اعمال ممنوعیت ارائه کلیه خدمات زیربنایی به ساخت و سازهای غیرمجاز خارج از محدوده شهرها و روستاها و تخریب آنها با همکاری قوه قضائیه
- ۸- تهیه و اجرای طرح هادی برای روستاهای واقع در حریم کلان شهرها با رویکرد کنترل محدوده روستاهای مذکور در حد رشد طبیعی آنها
- ۹- طراحی و ایجاد کمربند سبز در اطراف مراکز جمعیتی از طریق منابع دولتی توسط شهرداریها

۱۰- گسترش و ارتقاء خدمات سازمان بهزیستی، کمیته امداد امام خمینی (ره) و خیریه‌ها در زمینه‌های توان بخشی مبتنی بر جامع، راه‌اندازی پایگاه خدمات اجتماعی برنامه‌های اجتماع محور، خدمات مددکاری خدمات مددکاری اجتماعی روان‌شناختی تسهیلات مالی خرد، فوریت‌های اجتماعی، برنامه رشد، تکامل و امنیت غذایی کودکان نیازمند به سکونت‌گاه‌های غیررسمی با مشارکت سازمان‌های محلی و غیردولتی مردم‌نهاد

د- حمایت از زنان سرپرست خانوار

تهیه و اجرای کامل طرح جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار توسط دولت تا پایان برنامه. معاونت امور زنان ریاست جمهوری با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر نهادهای ذیربط تهیه و تصویب برنامه مذکور در هیئت وزیران و نظارت بر اجرائی شدن آن را به عهده دارد.

ه- مقابله با اعتیاد

۱- ستاد مبارزه با مواد مخدر موظف است نسبت به کشف و شناسایی اموال منقول و غیرمنقول و سرمایه‌های قاچاقچیان و شبکه‌های تولید، توزیع و ترانزیت مواد مخدر، روان گردان‌ها و پیش‌سازهای مرتبط (به ویژه سرباندها و سرشبکه‌ها) در داخل و خارج از کشور و ضبط این اموال با همکاری دستگاههای اجرایی ذیربط اقدام نماید. وجوه حاصل از فروش این اموال در اجرای قانون مبارزه با مواد مخدر و اصلاحات و الحاقات بعدی آن برای اجرای تکالیف مندرج در این قانون در اختیار ستاد مبارزه با مواد مخدر قرار می‌گیرد.

۲- دستگاههای اجرائی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مکلفند در راستای اجرائی کردن سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر و سیاست‌های کلان برنامه توسعه، ضمن اجرای دقیق تکالیف مندرج در سند راهبردی طرح ملی مبارزه همه‌جانبه با مواد مخدر، روان‌گردان‌ها و پیش‌سازها با رویکرد اجتماعی و با محوریت پیشگیری از اعتیاد، درمان، بازتوانی و کاهش آسیب، صیانت و حمایت اجتماعی، مقابله با عرضه مواد مخدر و روانگردان‌ها و پیش‌سازها و بازنگری در عناوین مجرمانه و مجازات‌های مرتبط اقدام لازم را به عمل آورند.

۳- سازمان بهزیستی مکلف است با همکاری شهرداریها نسبت به بهره برداری و تکمیل مراکز نگهداری، درمان و کاهش آسیب معتادان متجاهر و بی خانمان و راه اندازی مراکز جامع توانمندسازی و صیانت اجتماعی برای معتادان بهبود یافته در استانها اقدام نماید. اداره این مراکز به عهده سازمان بهزیستی کشور یا شهرداری ها با بهره گیری از ظرفیت سازمان های مردم نهاد و بخش غیردولتی خواهد بود. نیروی انتظامی موظف است پس از اخذ حکم قضائی نسبت به جمع آوری این معتادان و تحویل آنها به این مراکز اقدام نماید. ترخیص این افراد از مراکز مورد نظر با تایید سازمان بهزیستی و با هماهنگی نیروی انتظامی و مقام قضائی خواهد بود. آئین نامه اجرایی این بند توسط ستاد مبارزه با مواد مخدر تصویب و ابلاغ می گردد.

و- حمایت از بیماران روانی مزمن

تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن با پوشش حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) جمعیت هدف در پایان برنامه

ز- توانبخشی سالمندان

تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی سالمندان با پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) جمعیت هدف

ح- تامین مسکن نیازمندان

۱- دولت مکلف است به منظور تامین نیاز اقشار آسیب پذیر و گروههای هدف سازمانهای حمایتی به مسکن و رفع فقر سکونتی حداکثر تا پایان سال اول اجرای برنامه نسبت به تدوین و اجرای برنامه تامین مسکن اجتماعی و حمایتی اقدام نماید.

۲- افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از پرداخت هزینه های صدور پروانه ساختمانی، عوارض شهرداری و دهیاری و هزینه های انشعاب آب، فاضلاب، برق و گاز برای واحدهای مسکونی اختصاص یافته به آنان براساس الگو، فقط برای یک بار معافند.

ط- ساماندهی کودکان خیابانی

ساماندهی وضعیت کودکان کار و خیابانی از طریق سازمان بهزیستی با همکاری سایر دستگاهها به نحوی که جمعیت کودکان خیابانی تحت حمایت تا پایان برنامه حداقل ۲۵ درصد افزایش یابد.

ماده ۹۶ - دولت مکلف است در اجرای بند ۴۰ سیاستهای کلی برنامه، نسبت به برقراری، استقرار و روزآمدسازی نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی چند لایه مشتمل بر حوزههای امدادی، حمایتی و بیمه های اجتماعی با رعایت سطح بندی خدمات در سطوح پایه، مازاد و مکمل براساس غربالگری اجتماعی و آزمون وسع و نیازمند یابی فعال و مبتنی بر سطح دستمزد و یا درآمد افراد و خانواده اقدام نماید. به منظور ساماندهی منابع و مصارف مربوط به

یارانه های اجتماعی، رفع هم پوشانی ها، دسترسی عادلانه به خدمات، اجرای این نظام از طریق ایجاد پایگاه اطلاعات، سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تامین اجتماعی و مبتنی بر شکل گیری پرونده الکترونیک رفاه و تامین اجتماعی برای تمامی آحاد جامعه صورت می پذیرد و کلیه سازمانها، صندوقها، نهادها و دستگاههای اجرایی فعال در حوزه رفاه و تامین اجتماعی که به هر نحوی از انحاء از بودجه های دولتی و عمومی استفاده می کنند و یا از دولت مجوز فعالیت دریافت می نمایند مکلف اند از این نظام تبعیت کنند.

تبصره - آئین نامه های اجرایی مربوط به برقراری استقرار و روزآمدسازی نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی چند لایه متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور و همراستا با برنامه های توسعه با پیشنهاد مشترک وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی و سازمان به تصویب هیات وزیران می رسد.

ماده ۹۷- در صورتیکه نرخ رشد دستمزد اعلام شده بیمه پردازان صندوقهای تامین اجتماعی، کشوری و لشگری در دو سال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد بوده و با سالهای قبل سازوگار نباشد مشروط به آنکه افزایش دستمزد به دلیل ارتقاء شغل و تغییر کارگاه نباشد صندوق های مذکور علاوه بر دریافت مابه التفاوت میزان کسور سهم کارفرما و کارگر به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سالهای قبل از کارفرمای ذیربط، خسارت وارده به صندوقها را براساس آئین نامه ای که توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان تهیه و به تصویب هیات وزیران میرسد از کارفرمایان اخذ خواهد کرد.

ماده ۹۸-

الف- سازمانهای مناطق آزاد مکلفند به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری ۱٪ از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی به محرومین و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهد.

ب - دولت مکلف است با ارائه تسهیلات قرض الحسنه از طریق بانک مرکزی در طول برنامه هر ساله یکصد هزار شغل در راستای توانمندسازی خانواده های تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی به ترتیب ۷۰٪ از طریق کمیته امداد امام خمینی(ره) و ۳۰٪ از طریق سازمان بهزیستی ایجاد نماید.

ماده ۹۹- شغل آتش نشانی و پرتو کاری اشعه جزء مشاغل سخت و زیان آور محسوب شده و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف به ارائه آئین نامه نحوه اجرای مفاد این قانون می باشد. دولت مکلف به اجرای قانون پرتوها مصوب ۱۳۶۸ مجلس محترم شورای

اسلامی و اجرای کامل ماده (۲۰) قانون فوق الذکر و تعیین ردیف بودجه برای اجرای کامل آن و الزام تمام دستگاههای اجرایی، سازمان ها و نهادها و همچنین وزارت محترم بهداشت، نسبت به اجرای کامل ماده (۲۰) حفاظت در برابر پرتوها است.

ماده ۱۰۰ - به کارکنان مشمول صندوقهای بازنشستگی اجازه داده می شود در صورتی که بازخرید خدمت شوند و یا به دستگاههای دیگر منتقل شوند و یا با استفاده از مرخصی بدون حقوق (بدون محدودیت زمان) در بخش غیردولتی اشتغال یابند کماکان مشمول صندوق بازنشستگی خود باشند.

بخش ۱۶- امور ایثارگران

ماده ۱۰۱-

۱. کلیه دستگاه های اجرایی موظفند نسبت به اجرای صحیح سیاست های کلی ترویج فرهنگ ایثار و جهاد و سازماندهی امور ایثارگران ابلاغی مقام معظم رهبری اقدام نمایند.

۲. وزارت آموزش و پرورش مکلف است به منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نسبت به معرفی الگوها و قهرمانان ملی ایثار و شهادت در متون درسی کلیه پایه های تحصیلی و فعالیت های پژوهشی و برگزاری مسابقات علمی اقدام نموده و در جهت تعمیق ایمان و ترویج باورها در صیانت از فرهنگ دینی و انقلابی نسبت به اجرای یادواره های شهدای دانش آموز و فرهنگی و برگزاری راهیان نور ویژه دانش آموزان و فرهنگیان با بسیج همکاری لازم را بعمل آورند.

۳. صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است ضمن اختصاص بخشی از برنامه های شبکه های مختلف به موضوع ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، ده درصد (۱۰٪) از تولیدات برنامه های هنری نمایشی خود را به این موضوع اختصاص دهد.

۴. دولت موظف است به منظور بهره گیری از دستاوردهای دوران دفاع مقدس و انتقال و ترویج فرهنگ جهاد و مقاومت به نسل های آینده نسبت به ساماندهی گزارشهای شهدای سراسر کشور و یادمان شهدای گمنام، احداث و تکمیل موزه های دفاع مقدس و مرمت و نگهداری آنها اقدام نماید. وزارتخانه های نیرو و نفت و راه و شهرسازی و کشور موظفند کلیه هزینه های خدماتی مربوط به آب رسانی، برق رسانی، گاز رسانی و جاده مواصلاتی را تامین نمایند.

۵. دولت موظف است به منظور تداوم اجرای برنامه های شاخص در حوزه ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت به خصوص استمرار و فراگیر نمودن برنامه راهیان نور با ایجاد و توسعه ظرفیت ها و زیرساخت های لازم در دستگاه های اجرایی و فرهنگی نسبت به قرار دادن موضوع در سرفصل اعتبارات برنامه های فرهنگی و هزینه ای وزارتخانه ها و سازمان ها اقدام نماید.

۶. دولت مکلف است به منظور حفظ و ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت و تکریم از الگوهای این فرهنگ ماندگار به والدین شهیدی که دارای حداقل سه شهید یا دو شهید و یک

جانباز ۵۰٪ یا یک شهید و دو جانباز بالای ۵۰٪ به بالا هستند نشان ملی ایثار اعطا نموده و آنان را به عنوان چهره ماندگار کشور به جامعه معرفی نماید.

تبصره ۱- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم و تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور و بنیاد حفظ و آثار و ارزشهای دفاع مقدس و سایر نهادهای فرهنگی مکلفند جهت ارج نهادن به این چهره های ماندگار اقدام فرهنگی لازم را جهت معرفی آنها انجام دهند.

تبصره ۲- آیین نامه اجرایی این بند در ۶ ماه سال اول برنامه به پیشنهاد بنیاد شهید و امور ایثارگران و بنیاد حفظ و آثار و ارزشهای دفاع مقدس به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۷- کلیه دستگاه های اجرایی موضوع این قانون موظفند بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات فرهنگی خود باستانی فصول اول و ششم اعتبارات هزینه ای را براساس موافقتنامه مبادله شده با سازمان در چارچوب سیاست های مصوب ابلاغی شورای عالی ترویج فرهنگ ایثار و شهادت صرف این امور نمایند.

۸- بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس موظف است با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و شهرداری ها و سایر دستگاه های فرهنگی کشور تا پایان برنامه ششم نسبت به توسعه و تکمیل مراکز اسناد و مدارک دفاع مقدس و تدوین دایره المعارف دفاع مقدس و تدوین تاریخ دفاع مقدس اقدام نماید.

۹- وزارتخانه های علوم و تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش، دانشگاه آزاد اسلامی، بنیاد شهید و امور ایثارگران و ستاد کل نیروهای مسلح به منظور تعمیق و ترویج ارزش های دفاع مقدس به نسل های بعدی، رشته های مرتبط با ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در مقاطع مختلف دانشگاهی ایجاد نموده و تعدادی از واحد های درسی، موضوعات پژوهشی، پایان نامه ها و پروژه های علمی و تحقیقاتی خود را به موضوع فرهنگ ایثار و شهادت اختصاص دهند.

تبصره- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند گزارش عملکرد سالانه در حوزه ترویج فرهنگ ایثار و جهاد و مقاومت و شهادت را به سازمان، بنیاد شهید و امور ایثارگران، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس و کمیسیون های مرتبط مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

ماده ۱۰۲- دولت موظف است اقدامات لازم برای اجرای صحیح و به موقع قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران را در طول برنامه به عمل آورد و اعتبار کافی را در بودجه سنواتی پیش بینی نماید و کلیه آیین نامه های اجرایی آن را حداکثر تا شش ماهه اول برنامه تصویب و ابلاغ نماید.

۱- دولت موظف است کلیه مطالبات معوق خانواده های معظم شهدا و ایثارگران اعم از پاداش پایان خدمت و وجوه مربوط به ذخیره مرخصی استفاده نشده و کلیه مطالبات قانونی آنان را به طور کامل در دو سال اول برنامه تامین و توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران پرداخت نماید. به نحوی که در پایان سال دوم برنامه هیچگونه مطالبات معوقی در حوزه ایثارگران و خانواده معظم شهدا باقی نمانده باشد.

تبصره- مطالبات مذکور در این ماده در خصوص جانبازان و آزادگان مشمول قانون حالت اشتغال نیز بر حسب مورد توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران و دستگاه مربوطه در طی دو سال اول برنامه می بایست تامین و پرداخت گردد.

۲- دولت مکلف است در اجرای ماده ۶۱ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ مصوبه ۹۳/۱۲/۴ به نحوی برنامه ریزی نماید که تا ۲ سال اول برنامه کلیه مشمولین ماده مذکور تعیین تکلیف گردند. یگان های اعزام کننده موظفند گواهی حضور افراد در مناطق جنگی و اسناد و مدارکی که در اختیار دارند را به کمیسیون احراز بنیاد شهید و امور ایثارگران ارائه نمایند.

۳- دولت موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که تبعیض بین آزادگان تحت پوشش ارتش جمهوری اسلامی ایران و آزادگان غیر ارتشی برطرف شده و همسان سازی صورت گیرد.

۴- دولت موظف است خانواده معظم شهدا، جانبازان، آزادگان، رزمندگان و افراد تحت تکفل ایشان (والدین و همسر و فرزندان) دارای تابعیت غیر ایرانی که در طول هشت سال دفاع مقدس یا بعد از آن در راستای مأموریت محوله از سوی مراجع ذی صلاح به درجه رفیع شهادت یا جانبازی یا اسارت نائل آمده اند پس از تایید مراجع ذیصلاح تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار دهد و رزمندگان بنابه تشخیص ستاد کل نیروهای مسلح تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح (ساتا) قرار می گیرند.

تبصره: اعطای تابعیت و اقامت به افراد موضوع این ماده بر اساس آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارت امور خارجه و وزارت کشور تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی با رعایت اصل ۱۷۶ قانون اساسی می رسد.

ماده ۱۰۳-

۱- دولت موظف است اعتبار لازم را به منظور تامین حداقل معیشت گروه های عنوان شده ذیل که فاقد شغل یا هرگونه درآمدی یا معسر باشند را پیش بینی و حداقل حقوق قانون کار و تامین اجتماعی را به آنان جهت پرداخت در بودجه های سنواتی درج و در اختیار دستگاه های مربوطه قرار دهد.

الف: جانبازان به هر میزان درصد از کارافتادگی و آزادگان به هر میزان سابقه اسارت

ب: رزمندگان با حداقل شش ماه حضور در جبهه

ج: افراد تحت تکفل قانونی جانبازان متوفی، آزادگان متوفی، رزمندگان متوفی (با

حداقل شش ماه حضور در جبهه)

تبصره: تشخیص معسرین این جزء به عهده ایثارگران نیروهای مسلح بوده و مسئولیت ارائه

خدمات با سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (ساتا) می باشد.

د: فرزندان معظم شهداء، برادر و خواهر شهید دارای معلولیت جسمی، حرکتی، ذهنی، محجور، دارای بیماری خاص یا صعب‌العلاج یا معسر پس از تایید بنیاد یا کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران

ه: نامادری یا قیم شهید و فرزند شهید غیر مزدوج و فاقد شغل و درآمد با تایید بنیاد شهید و امور ایثارگران

۲- به منظور حفظ کرامت ایثارگران و خانواده معظم شهدا، جانبازان و آزادگان دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸/۷/۸۶ مجاز نیستند ایثارگران شاغل در آن دستگاه را به عنوان نیروی مازاد (عدم نیاز) معرفی نمایند.

۳- سازمان و بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلفند به کلیه فرزندان شاهد غیر شاغل خویش فرما، شاغل بخش خصوصی غیر دولتی که از مزایای فوق‌العاده ایثارگری‌های موضوع (بند ۲ ماده ۶۸ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۵۱ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران) برخوردار نیستند، نسبت به تامین و پرداخت معادل ریالی مجموع فوق‌العاده‌های ایثارگری مذکور از ابتدای سال ۱۳۹۶ اقدام نمایند.

۴- سازمان و بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلفند کلیه فرزندان شهید و فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) فاقد شغل و فاقد پوشش بیمه‌ای متقاضی شغل و کار مناسب را تا زمان تامین اشتغال پایدار (تهیه شغل استخدامی یا خوداشتغالی و کارآفرینی) تحت پوشش بیمه اجباری بازنشستگی و درمانی و از کارافتادگی سازمان تامین اجتماعی قرار داده و صددرصد (۱۰۰٪) حق بیمه مربوطه را معادل حداقل حقوق کارگری تامین و پرداخت نمایند.

تبصره- برای مشمولین ماده مذکور که با استفاده از هر نوع تسهیلات، اشتغالزایی نموده و دارای طرح کارآفرینی و خوداشتغالی باشند که اشتغال آنان صرفاً از طریق طرح تامین شده باشد دستگاه‌های صدر ماده به مدت پانزده (۱۵) سال صددرصد (۱۰۰٪) حق بیمه مربوطه را تامین و پرداخت نمایند.

۵- جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر آزادگان و فرزندان شهداء و رزمندگان با سابقه حداقل ۱۲ ماه جبهه (به شرط عدم بهره‌مندی از حقوق و مستمری از دستگاه‌ها یا شرکت‌های خصوصی و بیمه‌های اجتماعی) دارای مشاغل آزاد به میزان دو ونیم برابر معافیت‌های مالیاتی افراد عادی از مزایای معافیت مالیاتی در طول اجرای برنامه برخوردار میگردند.

۶- سازمان و بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلفند نسبت به تامین و پرداخت صددرصد (۱۰۰٪) هزینه بیمه عمر و حوادث والدین، همسر و فرزندان شهداء جانبازان و آزادگان فاقد پوشش بیمه عمر و حوادث اقدام نمایند.

تبصره- میزان تعهدات قرارداد مربوط به این ماده نباید از حداقل یک دوم ($\frac{1}{2}$) دیه سال قرارداد کمتر باشد.

۷- دولت مکلف است به منظور حمایت و تجلیل از رشادت های رزمندگان هشت سال دفاع مقدس که حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه دارند و جانبازان کمتر از (۲۵٪) جانبازی و آزادگان با کمتر از شش ماه سابقه اسارت و برای خانواده آنان تسهیلات رفاهی، معیشتی، بهداشتی، درمانی و فرهنگی به شرح زیر ارائه نماید.

الف: پرداخت حداقل ۳۰٪ هزینه تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی، دوره های شبانه دانشگاه های دولتی، دانشگاه پیام نور و سایر دانشگاه های مورد تایید وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صرفاً برای فرزندان رزمندگان با ۱۲ ماه و بالاتر سابقه حضور داوطلبانه.

ب: بهره مندی رایگان از خدمات مراکز فرهنگی عمومی و ناوگان حمل و نقل شهری و بهره مندی رایگان از خدمات آرامستان های وابسته به شهرداری ها و سازمان اوقاف و امور خیریه

ج: معافیت از پرداخت ۳۰٪ هزینه از طریق هر یک از شرکت های دولتی و خصوصی هواپیمایی، ریلی و دریایی در سفرهای داخلی و عتبات عالیات

د: بهره مندی از انشعاب رایگان آب، فاضلاب، برق و گاز برای یک بار
ه: ادامه تحصیل فرزندان مشمول این ماده در مدارس شاهد و ایثارگر و کمک به ارتقا سطح بنیه علمی آنان

و: بهره مندی از سهمیه کنکور ورودی دانشگاه های دولتی و آزاد اسلامی برای فرزندان رزمندگان با سابقه حداقل (۱۲) ماه حضور داوطلبانه در جبهه می باشد.

ز: اعطاء سهمیه عمره مفرده

ح: بهره مندی از امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر برای فرزندان شهداء، رزمندگان و جانبازان و آزادگان شاغل در دستگاه های موضوع ماده ۲ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران (این بند مشمول خانواده و فرزندان ایشان نمیگردد).

ط: اعطای نشان ملی قهرمان دفاعی و ایثار به رزمندگان واجد شرایط (دستورالعمل اجرایی این موضوع توسط ستاد کل نیروهای مسلح تهیه، تصویب و ابلاغ می گردد).

تبصره: در استفاده از کلیه امتیازات فوق فرزندان شهداء و آزادگان و جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر در اولویت هستند.

ماده ۱۰۴-

۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است در طول برنامه، سالیانه نسبت به ارائه تسهیلات مسکن با سود ۴٪ به تعداد پنجاه (۵۰) هزار نفر به رزمندگان دارای حداقل ۶ ماه سابقه جبهه و جانبازان کمتر از ۲۵٪ جانبازی و آزادگان زیر ۶ ماه اسارت که فاقد مسکن ملکی می باشند از طریق بانک های عامل اقدام نماید. مابه التفاوت سود مذکور تا سقف نرخ مصوب نظام بانکی توسط دولت تامین

و به بانک های عامل پرداخت می شود. (تعیین اولویت و نحوه معرفی افراد واجد شرایط به موجب دستور العمل ستاد کل نیروهای مسلح خواهد بود).

۲- تامین و پرداخت صد درصد (۱۰۰٪) هزینه های مزاد بر بیمه های پایه و تامین کلیه داروها و تجهیزات و اقلام پزشکی مورد نیاز و بیمه تکمیلی جانبازان و افراد تحت تکفل آنان، آزادگان و افراد تحت تکفل ایشان، فرزندان شهدا و افراد تحت تکفل آنها و پدر و مادر و همسر شهید شاغل در دستگاههای اجرائی بعهدہ دستگاه بوده و کلیه بازنشستگان کشوری و لشکری برعهده صندوقهای بازنشستگی و بازنشستگان مشمول قانون کار و تامین اجتماعی و غیر شاغل و شاغلین بخش خصوصی به استثنای ایثارگران نیروهای مسلح بر عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران می باشد.

تبصره ۱- در مواردیکه هزینه های خدمات بهداشتی و درمانی مشمولین ذکر شده در ماده فوق در ضوابط دستگاه لحاظ نشده یا قابل پرداخت نباشد مطابق ماده (۴۹) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۹۳ اقدام می گردد.

تبصره ۲- تامین و پرداخت هزینه بیمه پایه (سلامت) ایثارگران مذکور و نیز شهداء و افراد تحت تکفل آنها که تحت پوشش هیچ دستگاهی نبوده و فاقد بیمه پایه می باشند بر عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است.

تبصره ۳- به منظور پیشگیری از بروز بیماریها و کنترل صحت و سلامت مشمولین ماده مذکور و افراد تحت تکفل آنان بنیاد شهید و امور ایثارگران و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سازمانهای بیمه گر پایه و تکمیلی مکلفند پایش و کنترل کامل سلامت را بصورت سالانه یکبار برای افراد سی و پنج سال به بالاتر مشمول اجرا نمایند.

۳- ماده (۲۶) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می شود:

عبارت (جانبازان دارای محدودیت جسمی حرکتی) بعد از عبارت (جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی) اضافه می شود.

تبصره - والدین همسران و فرزندان شهداء که دارای بیماری های خاص یا صعب العلاج یا محدودیت جسمی حرکتی می باشند پس از تایید کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران مشمول این ماده می شوند.

۴- تبصره های ذیل به ماده ۳ مکرر قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران الحاق می گردد:

تبصره ۱- همسر، فرزندان متأهل جانبازان و آزادگان متوفی که فاقد مسکن می باشند، از یک فقره تسهیلات مسکن ارزان قیمت بهره مند می شوند.

تبصره ۲- دولت مکلف است به جانبازان، آزادگان، و همسر و فرزندان شهدای دارای مسکن نامناسب یا ناتمام که در سنوات قبل یک بار از وامهای کمتر از سقف سال ۱۳۹۵ استفاده نموده اند، مابه التفاوت آن را با همان وثیقه قبلی یا وثیقه جدید پرداخت نماید.

تبصره ۳ - بانکهای عامل مکلف هستند وام خرید یا ساخت مسکن ایتارگری مشمولین شامل (جانبازان، آزادگان، والدین، همسر و فرزندان شهداء) را در طی دوره بازپرداخت از طریق شرکتهای بیمه، تحت پوشش کامل بیمه عمر و حوادث شامل (طوفان، سیل، زلزله، آتش سوزی) قرار دهند، هزینه بیمه مذکور بعهده بانک عامل پرداخت کننده تسهیلات بوده و در ردیف مطالبات بانک عامل از دولت قرار گرفته و اخذ خواهد شد.

تبصره ۴ - ایتارگران مشمول در پرداخت هزینه‌های حق الثبت و حقوق دولتی ثبتی ترهین اسناد مالکیت تسهیلات وام خرید یا ساخت مسکن ایتارگری از هفتاد درصد (۷۰٪) معافیت برخوردار میباشند.

۵- ماده ۲۱ قانون جامع خدمات رسانی به ایتارگران به شرح زیر اصلاح می‌شود.

عبارت: «اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، شرکعی» بعد از عبارت «تأمین نیروهای مورد نیاز خود را» اضافه می‌شود.

تبصره ۱ - مرجع رسیدگی به اعتراض و تجدید نظرخواهی نسبت به کلیه آراء هیأت‌های تخلفات اداری و نظرات هیأت‌های گزینش دستگاههای مشمول ماده (۲) قانون جامع خدمات رسانی به ایتارگران، کمیسیون ماده ۱۶ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان و هسته مرکزی گزینش بنیاد شهید و امور ایتارگران می‌باشد. احکام صادره هیأت مرکزی گزینش بنیاد و کمیسیون ماده (۱۶) لازم الاجرا می‌باشند.

تبصره ۲ - جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان، والدین، همسر و فرزندان شهداء، همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و همسر و فرزندان آزادگان بالای سه سال سابقه اسارت شاغل در دستگاههای مشمول ماده (۲) قانون جامع با داشتن سه سال سابقه خدمت میتوانند بدون رعایت سایر ضوابط به محل خدمت و جغرافیایی مورد تقاضا برای ادامه خدمت منتقل شوند. محکومین هیأت‌های تخلفات اداری یا محاکم به تغییر محل خدمتی در طول دوره محکومیت مستثنی‌ء از حکم این ماده می‌باشند.

تبصره ۳ - دولت موظف است نسبت به تبدیل وضعیت مشمولین سهمیه بیست و پنج درصد (۲۵٪) ماده (۲۱) بدون رعایت شرایط سنی و تحصیلی با بیش از شش ماه خدمت قراردادی در دستگاههای مشمول ماده (۲) اقدام نماید.

حکم این جزء شامل سهمیه استخدامی دولت است و از تعداد افراد مشمول تبدیل وضعیت یافته، از مجوزها و سهمیه‌های قانونی استخدام دستگاههای مشمول ماده (۲) کسر می‌شود.

تبصره ۴ - جانبازان و آزادگان، والدین، همسران و فرزندان شهداء شاغل در کلیه دستگاههای مشمول ماده (۲) این قانون و مؤسسات تابعه آنها، نیروهای مسلح، شرکتهای عمومی دولتی، در صورت تنزل از مناصب بالاتر، اداری و لشکری، مشروط به عدم محکومیت آنها بر اساس آراء مراجع قضائی و یا اداری به تنزل پست، از کلیه حقوق و مزایای همان پست سازمانی یا همتراز شغل و پست بالاتر برخوردار می‌شوند.

۶- ایثارگرانی که به موجب قوانین و مقررات مربوط از امتیاز یک مقطع تحصیلی بالاتر بهره‌مند می‌باشند با داشتن مدرک کارشناسی، مشمول بند (الف) ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری بوده و می‌توانند تا سی و پنج سال خدمت کنند.

تبصره- مدت اسارت افراد مذکور که به خدمت اعاده می‌شوند صرفاً یک برابر محسوب می‌شود.

۷- متن زیر بعنوان ماده (۵۹) مکرر به قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران الحاق می‌شود.
«قوه قضائیه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، کانون وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی، مرکز وکلای و کارشناسان قوه قضائیه، مکلفند سی درصد (۳۰٪) از سهمیه صدور دفاتر خدمات قضائی و الکترونیک، سردفتری، صدور پروانه وکالت، مجوز کارشناسان رسمی دادگستری را به فرزندان و همسران شهدا، جانبازان با حداقل ده درصد (۱۰٪) جانبازی، آزادگان با داشتن حداقل شش ماه سابقه اسارت و رزمندگان با داشتن حداقل شش ماه حضور در جبهه و همسر و فرزندان جانبازان بالای ۲۵٪ جانبازی و فرزندان و همسران آزادگان و فرزندان رزمندگان دارای حداقل ۱۲ ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه، بدون رعایت شرط سنی اختصاص دهند.»

۸- آزادگانی که به دلیل استفاده از دو برابر شدن سابقه اسارت زودتر از خدمت سی سال بازنشسته شده‌اند، می‌توانند برای یک بار و با رعایت شرط سنی زیر شصت و پنج سال با بازگشت به خدمت، حسب مورد سی یا سی و پنج سال خدمت خود را تکمیل کنند و سپس با لحاظ عین سوابق اسارت به بازنشستگی نائل آیند.

تبصره- پاداش پایان خدمت آزادگان مشمول این بند به میزان خدمت مجدد آنها محاسبه و پرداخت می‌شود.

ماده ۱۰۵-

۱- وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده ۲ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران موظف‌اند ۲۵٪ از سهمیه‌های ورود به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و بورسیه‌های تحصیلی داخل و خارج از کشور، فرصت‌های مطالعاتی و دوره‌های دکترای تخصصی را به همسر و فرزندان شهدا، جانبازان، آزادگان و رزمندگان با شش ماه حضور در جبهه و همسر و فرزندان آنان اختصاص دهند.
تبصره- کسب حداقل ۷۰٪ درصد حد نصاب شرایط علمی و امتیاز پذیرفته شدگان برای کلیه رشته‌ها و مقاطع تحصیلی از جمله رشته‌های پزشکی برای دارندگان سهمیه الزامی است.

۲- از تاریخ تصویب این قانون دولت موظف است نسبت به پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز پرداخت صددرصد (۱۰۰٪) هزینه شهریه کلیه دانشجویان شاهد (همسر و فرزندان شهدا)، جانبازان ده درصد (۱۰٪) و بالاتر و همسران و فرزندان جانبازان بیست و پنج (۲۵٪) درصد و بالاتر و آزادگان و همسران و فرزندان آنان که در موسسات آموزش عالی غیر انتفاعی، غیر دولتی، پیام نور، شبانه دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و هر موسسه و دانشگاه آموزش عالی شهریه‌بگیر مورد تأیید وزارتین علوم تحقیقات و فناوری و

- بهداشت درمان و آموزش پزشکی شاغل به تحصیل می باشند و اعتبار مورد نیاز در بودجه سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران پیش بینی و پرداخت می گردد.
- تبصره ۱- کلیه ایثارگران و فرزندان شهدا و همسران شهدای اتباع خارجی تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران، مشمول این حکم می باشند.
- تبصره ۲- هزینه دانشگاه های پردیس بین الملل داخل و خارج دانشگاه های دولتی یا غیر دولتی حداکثر در سقف شهریه های دانشگاه ازاد اسلامی داخل کشور پرداخت می شود.
- ۳- کلیه دانشگاه ها و موسسات آموزشی و پژوهشی و مراکز علمی که از وزارتین علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اخذ مجوز نموده اند و دانشگاه آزاد اسلامی مکلفند حداقل ۲۰٪ اعضای هیأت علمی مورد نیاز خود را از بین جامعه ایثارگران شامل فرزندان و همسران شهدا، جانبازان ۱۵ درصد و بالاتر، آزادگان و همسران و فرزندان آنان، همسران و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر، رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه که دارای مدرک علمی مورد تایید وزارتخانه های علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد حسب مورد از طریق استخدام و یا موافقت با انتقال کارکنان دیگر دستگاهها یا تبدیل وضعیت کارکنان غیر هیئت علمی تامین و از ابتدا آنان به صورت عضو هیئت علمی رسمی قطعی با احتساب سوابق آموزشی پژوهشی و اجرایی مرتبط و تاثیر آن در پایه و مرتبه علمی بدون الزام به رعایت شرط سنی و آزمون و مصاحبه استخدام کنند. این افراد مشمول ماده ۲۶ این قانون (۳۵ سال خدمت و حداکثر ۶۵ سال سن) می باشد. مستنکف از اجرای این ماده به انفسال موقت از خدمات دولتی از یک ماه تا یکسال محکوم می گردد.
- مسئولیت اجرای احکام این ماده بطور مستقیم بر عهده وزیر و رئیس دستگاه های مذکور است و مقامات یادشده مجاز به اتخاذ تصمیم در این ماده می باشند.
- احکام و امتیازات این بند شامل اعضا هیئت علمی فعلی دارای شرایط فوق نیز می شود.
- ۴- چنانچه دریافتی ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول صندوق تامین اجتماعی و صندوق بازنشستگی همزمان گردد پرداخت کسور سهم بیمه شده مربوط به حق بیمه صندوق تامین اجتماعی توسط این افراد پرداخت می گردد و با تحقق شرایط بازنشستگی آنها در دو صندوق بازنشستگی به طور مستقل، مستمری بازنشستگی را از هر دو صندوق دریافت می نمایند.
- ۵- آزادگان و جانبازان ۲۵٪ و بالاتر و فرزندان شهدا برای یک بار از پرداخت ما به التفاوت برای ۱۵ سال سنوات بیمه ای ناشی از تغییر صندوق بیمه و بازنشستگی به هر عنوان و دلیلی به صندوق دیگر منتقل شوند معافند. این مبلغ به عنوان مطالبه صندوق متقل الیه از دولت منظور و توسط دولت پرداخت و تسویه می شود.
- ۶- متن زیر به انتهای بند ۱ قانون خدمت وظیفه عمومی الحاق و دو تبصره به بند ۳ ماده ۴۵ قانون الحاق می شود:

«در صورت تایید ستاد فرماندهی کل قوا بیست و چهار ماه آزادگی به دوازده ماه آزادگی، بیست و پنج درصد جانبازی به پانزده درصد جانبازی، سی ماه سابقه حضور در جبهه به پانزده ماه سابقه حضور در جبهه تغییر می یابد.»

ماده ۱۰۶-

۱- ۱۰۰٪ حقوق، پاداش، فوق العاده شغل و سایر فوق العاده ها و پرداخت ها اعم از مستمر و غیر مستمر شاهد، جانبازان، آزادگان و همسر و فرزندان شهدا و رزمندگان با حداقل ۱۲ ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه ها از پرداخت مالیات و بیمه سهم کارمند و کارگر به میزان چهاربرابر معافیت کارمندان مندرج در احکام قوانین بودجه سنواتی معاف می باشد.

۲- دولت موظف است کسورات بازنشستگی سهم کارمندان آزاده، جانباز، اسیر، مفقودالثر و فرزندان شهدا و رزمندگان با حداقل ۲۴ ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه، در بخش دولتی و غیر دولتی مشمول قانون کار و تامین اجتماعی را پرداخت نماید. تاخیر در پرداخت مانع ارائه خدمات درمانی و بازنشستگی مشمولین این ماده نخواهد شد و جزء مطالبات صندوق مذکور از دولت منظور می گردد.

۳- در ماده ۷۰ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران: بعد از عبارت «همسر و فرزندان جانبازان» عبارت «بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪)» حذف میگردد.

۴- در ماده ۶۶ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران: عبارت «بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر» حذف گردد.

۵- در تبصره ماده ۶۷ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران: عبارت «بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر» حذف گردد و حرف اضافه «و» به جای عبارت حذف شده قید گردد.

۶- ماده واحده اصلاح ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۹/۹/۲۸ به شرح ذیل اصلاح می گردد:

بعد از عبارت «از طریق مزایده عمومی» عبارت "یا به ایثارگران بدون شرط سابقه سکونت و نیز با اولویت بدون شرط در واگذاریهای جدید" اضافه می گردد.

۷- همسران و فرزندان شهداء از کلیه امتیازات و مزایای مقرر در قوانین و مقررات مختلف برای شخص جانباز ۵۰٪ و بالاتر به استثنای تسهیلات خودرو حق پرستاری، کاهش ساعت کاری و حالت اشتغال برخوردارند. (امتیازات ناشی از این بند به استثنای بیمه خدمات بهداشتی و درمانی) شامل وابستگان فرزند شهید نمی شود.

۸- دولت مکلف است نسبت به پیش بینی اعتبار و برقراری مستمری برای جانبازان زیر ۲۵٪ جانبازی و رزمندگان و چریکهای جنگهای نامنظم معسر و غیر شاغل با حداقل شش ماه حضور در جبهه های حق علیه باطل آن از طریق سازمان تامین اجتماعی نیروی های مسلح اقدام نماید. اعتبار مورد نیاز این بند در بودجه سنواتی پیش بینی می گردد.

بخش ۱۷ - فرهنگ، هنر و ورزش

ماده ۱۰۷- به منظور ارتقاء، تعالی، مقاوم سازی فرهنگی، بسترسازی فرهنگی و دستیابی به سیاست ابلاغی برنامه و اهداف سند چشم‌انداز نظام و اجرای سند مهندسی فرهنگی مبنی بر تحقق توسعه متناسب با مقتضیات فرهنگی و متکی بر حفظ و ارتقاء ارزش‌های اسلامی، انقلابی و ملی و مردم سالاری دینی، اصول و فضائل اخلاقی و کرامت و حقوق انسانی، هویت و انسجام ملی و ایفای نقش کارآمد، اثربخش و متعالی نهادها و تشکل‌های مردمی در این عرصه و همچنین حمایت از تولیدات و محصولات فرهنگی، مذهبی و هنری فاخر، صنایع دستی و میراث فرهنگی ملموس و ناملموس و تقویت ظرفیت آن در تعاملات بین‌المللی و نیز ارتقاء جایگاه و منزلت سرمایه انسانی در عرصه‌های فرهنگی اجتماعی و اصحاب فرهنگ، نخبگان و پیشکسوتان فرهنگ و هنر کشور و "نیروهای مومن به انقلاب اسلامی" و احیاء موقوفات و پاسداشت منزلت امامزادگان و تقویت و توسعه نهادهای فرهنگی_مذهبی در طول سالهای اجرای برنامه:

۱- دولت مکلف است با همکاری قوه قضائیه تمهیدات قانونی لازم مربوط به تسهیل فرآیند صدور مجوز و بازنگری و کاهش ضوابط و مقررات محدود کننده تولید و نشر آثار فرهنگی و هنری و ایجاد امنیت لازم برای تولید و نشر آثار و اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری دارای مجوز را تا پایان سال اول اجرای برنامه پیش بینی نماید.

۲- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما و سایر دستگاههای ذی‌ربط مکلفند با رعایت سیاستهای کلی و قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ فهرست مجوزها و تصدی‌گری فرهنگی و هنری قابل واگذاری به بخش خصوصی و تعاونی و سازمان‌های مردم‌نهاد را که تا پایان سال اول تعیین می‌شود در طول سالهای برنامه واگذار نمایند.

تبصره- آیین‌نامه این بند شامل شیوه تعیین فهرست مذکور و نحوه واگذاری و فروش با پیشنهاد سازمان و همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۳- دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای برنامه با مشارکت سازمان صدا و سیما و وزارت ورزش و جوانان، تمهیدات قانونی لازم در خصوص نحوه تقسیم درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی را پیش بینی نماید.

۴- سازمان اوقاف و امور خیریه مکلف است با همکاری سازمان، وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به صدور و اخذ اسناد موقوفات و تبدیل بقاع متبرکه به قطب‌های فرهنگی اقدام نمایند.

۵- دولت مکلف است نسبت به توسعه فرهنگ کتابخوانی با اولویت کتابخانه‌های روستایی در مناطق کمتر توسعه یافته، بر اساس طرح آمایش سرزمین و نیازهای منطقه‌ای با رویکرد تشویق

و جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در تولید کتاب و محصولات فرهنگی و سایر کالاهای فرهنگی و هنری، تا پایان سال اول اجرای برنامه با نرخ رشد سالانه (پنج درصد) ۵٪ نسبت به وضعیت موجود در طول اجرای برنامه اقدام نماید.

۶- دولت و شهرداری‌ها و سازمان آب و فاضلاب مکلفند با ارائه تعرفه فرهنگی در زمینه آب و برق و گاز، حمل و نقل و پست، با استفاده از کاربری فرهنگی در فضاهای مسکونی از کتابفروشان، ناشران و مطبوعات که دارای مجوزهای قانونی لازم هستند حمایت کنند. تبصره - آیین نامه اجرایی موضوع این بند توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت نیرو و وزارت کشور تدوین و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

۷- دولت مکلف است به منظور حمایت از حقوق پدید آورندگان آثار فرهنگی، هنری و امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و مطبوعات و قلم، بستر سازی برای حضور بین‌المللی در عرصه‌های فرهنگی، هنری و تنظیم مناسبات و روابط میان اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با امور فرهنگی و هنری اقدامهای ذیل را بعمل آورد:

الف- تهیه لایحه امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ تا پایان سال اول برنامه.

ب- بازنگری و اصلاح قوانین مطبوعات و تبلیغات نظام جامه حقوقی مطبوعات و رسانه‌ها و تبلیغات

ماده ۱۰۸- دولت مکلف است از ابتدای اجرای برنامه، سهم خود در تامین بودجه سازمان صداوسیما را حداقل به میزان ۷/۰٪ درصد بودجه عمومی دولت لحاظ و تخصیص دهد.

ماده ۱۰۹- دولت مکلف است بیست و هفت صدم درصد (۲۷/۰٪) از کل نه درصد (۹٪) مالیات ارزش افزوده را برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، ورزش روستایی و عشایری، ورزش بانوان و زیرساختهای ورزش بویژه در حوزه معلولین و جانبازان اختصاص دهد. این مبلغ در ردیفهای مربوط به وزارت ورزش و جوانان و وزارت آموزش و پرورش در بودجه سنواتی پیش بینی و پس از مبادله موافقت نامه در اختیار این وزارتخانه‌ها قرار می‌گیرد. تبصره ۱: این اعتبار فقط در استانها هزینه میشود.

تبصره ۲: پرداخت هر گونه وجهی از محل بودجه کل کشور به هر شکل و به هر نحو به ورزش حرفه ای ممنوع است و پیگرد قانونی دارد.

ماده ۱۱۰- به منظور توسعه فضاهای مذهبی فرهنگی و بهره‌گیری بهینه از اماکن مذهبی و تثبیت جایگاه مسجد به عنوان اصلی‌ترین پایگاه عبادی، تربیتی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- وزارت راه و شهرسازی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و شهرداری‌ها موظفند در طراحی و اجرای طرحهای جامع تفصیلی شهری و هادی روستایی و شهرک‌ها و شهرهای جدیدالاحداث، اراضی مناسب برای احداث مسجد و خانه عالم در جوار مساجد جهت استفاده امام جماعت همان مسجد پیش‌بینی کنند و پس از آماده‌سازی بدون دریافت هزینه و با حفظ مالکیت عمومی در اختیار متقاضیان احداث مساجد قرار دهند.

تبصره- مساجد از پرداخت هزینه‌های حق انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب و عوارض ساخت و ساز فقط برای فضای اصلی معاف می‌باشند.

ب- مالکان مجتمع‌های تجاری، اداری و خدماتی جدیدالاحداث موظفند نمازخانه مناسبی را در اماکن مذکور احداث نمایند. دستورالعمل این بند شامل تعداد واحدهای این مجتمع‌ها و مکان احداث در چهارچوب نقشه‌های مصوب به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری می‌رسد.

ج- سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و شهرداری‌ها موظفند نسبت به احداث یا اختصاص فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه در بوستان‌های ملی و بوستان‌های شهری اقدام کنند.

د- کلیه دستگاه‌های اجرایی، مراکز آموزشی، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، مجموعه‌های ورزشی، مجتمع‌های رفاهی، تفریحی و مجتمع‌های تجاری اعم از دولتی یا غیردولتی، موظفند نسبت به احداث یا اختصاص و نگهداری فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه اقدام نمایند.

ه- وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و نفت موظفند تمهیدات و اقدام لازم را جهت احداث مسجد و نمازخانه در پایانه‌های مسافربری و جایگاه‌های عرضه سوخت بین شهری و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه‌های مذکور از طریق بخش غیردولتی به عمل آورند.

و: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است به منظور ارتقای کارکرد فرهنگی و هنری مساجد، برقراری عدالت فرهنگی و ترویج فرهنگ اسلامی و جذب جوانان و نوجوانان به مساجد، با رعایت موازین اسلامی ترتیبی اتخاذ نماید تا کلیه مساجد شهری و روستاهای بالای هزار نفر جمعیت از کانون‌های فرهنگی و هنری برخوردار گردند.

ماده ۱۱۱- وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی، اراضی ملی غیر کشاورزی به استثناء اراضی واقع در مناطق چهارگانه محیط زیست و خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها را که مورد نیاز بخش غیردولتی است با تایید

وزارت ورزش و جوانان به قیمت ارزش معاملاتی اعلام شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به بخش غیردولتی و تعاونی با اولویت تعاونی های ایثارگران واگذار نماید. تغییر کاربری این اراضی ممنوع است.

ماده ۱۱۲- دولت مکلف است به منظور تعمیق ارزشها، باورها و فرهنگ مبتنی بر هویت اسلامی و ترویج سیره و سنت اهل بیت علیهم السلام و استفاده بهینه از ظرفیت معنوی اماکن زیارتی به ویژه در شهرهای مقدس مشهد، قم و شیراز و برگزاری و تمهید امکانات لازم مراسم سالانه پیاده روی اربعین، نسبت به انجام امور ذیل تا پایان برنامه اقدام نماید:

الف- شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائرین، برنامه ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائرین و تأمین زیرساختهای لازم از طریق حمایت از شهرداریها و بخشهای غیردولتی

ب- توسعه امکانات، فعالیتهای فرهنگی و خدمات زیارتی در قطبهای زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت مطلوب و اجرای پروژههای زیربنایی مورد نیاز در قالب بودجههای سنواتی

ماده ۱۱۳-

۱- دستگاههای اجرائی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند:

الف: هزینه های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیر منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست های ذیربط آثار در اختیار و در حیطه وظایف تخصصی همان دستگاه را از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چارچوب سیاستها و ضوابط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می شود.

ب: تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنایع است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می باشند.

۲- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدامات لازم را با همکاری و هماهنگی سایر دستگاههای اجرائی ذی ربط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را به عمل آورد.

ماده ۱۱۴- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل ۳۰۰ روستای دارای

بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تا پایان برنامه به انجام رسانده تا در چهارچوب مفاد این ماده حفظ، نگهداری و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

ماده ۱۱۵-

الف- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی به دولت ارائه نماید. دولت موظف است تمهیدات زیر را به عمل آورد:

۱- تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگاه‌های موضوع ماده (۳) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری

۲- تطبیق و اصلاح برنامه توسعه استانهای کشور با سند راهبردی توسعه گردشگری تا پایان شش ماه اول سال دوم اجرای برنامه

۳- اختصاص یارانه و تسهیلات مالی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات گردشگری در سواحل جنوبی و شمالی کشور تا سقف سالانه ده میلیون نفر بازدیدکننده داخلی و خارجی تبصره- آیین‌نامه تخصیص این تسهیلات توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارتخانه‌های کشور، جهادکشاورزی و سازمان برنامه و بودجه و سازمان حفاظت محیط‌زیست مشخص می‌شود.

۴- ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و سکونت، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان‌قیمت و سایر اقدامات حمایتی

ب- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگلهای شمال و شمال‌غرب کشور و سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران را تهیه و جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید.

ج- دولت مکلف است تا پایان سال اول برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.

د- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اختصاصی و کمک‌های مردمی از اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را که در اجرای ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ به صورت هیأت امنایی اداره می‌شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می‌گردد، واریز نماید. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله

و همچنین سهم کمک‌های دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در اختیار میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می‌گیرد تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.

ه- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند بخشی از وظایف و امور تصدی‌گری و اجرائی خود را به تشکل‌های حرفه‌ای و تخصصی گردشگری که براساس ماده (۲۵) آئین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه‌بندی و نرخ‌گذاری تأسیسات گردشگری مصوب ۱۳۹۴/۶/۴ هیأت وزیران، فعالیت می‌نمایند، واگذار کند.

تبصره- بدیهی است تعرفه‌های قانونی هزینه‌های این خدمات با تأیید سازمان مذکور، توسط تشکل‌های تعیین شده قابل دریافت و هزینه می‌باشد.

ج- شرکت ملی گاز مکلف است از محل منابع بند(الف) ماده(۶۵) قانون الحاق برخی مواد به تنظیم برخی از مقررات مالی دولت(۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ گازرسانی روستاهای هدف گردشگری را در اولویت قرار دهد.

ماده ۱۱۶- کلیه دستگاههای اجرائی موظفند به منظور تحقق اهداف مندرج در اصول دهم، بیستم و بیست و یکم قانون اساسی، اهداف سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی برنامه ششم و سیاست‌های کلی خانواده مبنی بر «تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و استیفای حقوق، شرعی و قانونی زنان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان» و نیز به منظور بهره‌مندی جامعه از سرمایه انسانی زنان در فرآیند توسعه پایدار و متوازن، با سازماندهی و تقویت جایگاه سازمانی امور زنان و خانواده در دستگاه، نسبت به اعمال رویکرد عدالت جنسیتی بر مبنای اصول اسلامی در سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرحهای خود و ارزیابی آثار تصمیمات خود در آن چهارچوب، براساس شاخصهای ابلاغی ستاد ملی زن و خانواده در چارچوب سیاست‌های کلی خانواده اقدام نمایند.

تبصره ۱- معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری موظف است ضمن ارزیابی و تطبیق سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرحهای دستگاهها و رصد مستمر ارتقای شاخصهای وضعیت زنان و خانواده، گزارش آن را به‌طور سالانه به هیأت وزیران ارائه نماید.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی این ماده در خصوص نحوه اعمال، سازوکارهای نظارت و پایش شاخصها و وظایف و الزامات دستگاههای اجرائی برای ارتقای شاخصهای مذکور، به پیشنهاد سازمان، معاونت امور زنان و خانواده و با همکاری سایر دستگاههای اجرائی ذی‌ربط، شش‌ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۷- دولت موظف است براساس سیاستهای کلی جمعیت و خانواده و سند جمعیت مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی با همکاری نهادهای ذیربط به منظور تقویت و تحکیم جامعه ای خانواده محور و تقویت و تحکیم و تعالی خانواده و کارکردهای اصلی آن با رعایت الگوی اسلامی- ایرانی و سبک زندگی- اسلامی- ایرانی با ایجاد سازوکارها و تامین اعتبارات لازم تا پایان سال اول اقدامات ذیل را به عمل آورد:

- ۱- کنترل و کاهش میانگین سن ازدواج به میزان ۱۰٪ نسبت به سال پایه ی اجرای برنامه
- ۲- اقدام قانونی لازم برای تنقیح و اصلاح قوانین مرتبط با حوزه ی حقوق خانواده و جمعیت، رویه های قضائی و مسئولیت‌های اجتماعی، کار و نظام تامین اجتماعی متناسب با سیاستهای کلی خانواده تا پایان سال سوم برنامه
- ۳- حمایت، پشتیبانی و ارتقاء معیشت و اقتصاد خانواده از طریق توسعه مشاغل خانگی، بنگاههای زود بازده اقتصادی و تعاونی‌های تولیدی روستایی و خانواده محور و افزایش نرخ رشد مستمر فعالیت ها نسبت به سال پایه
- ۴- مقابله فعال و هوشمند با جنگ نرم در عرصه خانواده و منع نشر برنامه های مخمل ارزش‌های آن از طریق برنامه‌سازی، آموزش، پژوهش و تبلیغ توسط کلیه ی دستگاههای ذیربط
- ۵- افزایش نرخ باروری به حداقل ۲/۵٪ در طول دوره اجرای برنامه
- ۶- پشتیبانی و حمایت از ترویج ازدواج موفق و آسان، فرزند آوری و تربیت فرزندان صالح، ارزش دانستن ازدواج و فرزندآوری، از طریق تمهید و ساز و کارهای قانونی و اعطای تسهیلات و امکانات و چتر فراگیر بیمه های درمانی و تکمیلی
- ۷- آموزش و مشاوره‌ی مستمر و مسئولانه‌ی نوجوانان، جوانان با اولویت خانواده‌ها قبل، حین و دست کم پنج سال پس از ازدواج توسط همه دستگاههای ذیربط، به ویژه وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت ورزش و جوانان و سازمان بهزیستی، مراکز آموزش عمومی و آموزش عالی دولتی و غیردولتی، سازمان نظام روانشناسی و مشاوره و سایر نهادهای ذیربط با برخورداری خدمات مشاوره و روانشناسی از تسهیلات و مزایای بیمه های پایه و تکمیلی

- ۸- ارائه تسهیلات و امکانات ساخت و اجاره مسکن با اولویت زوجهای دارای فرزند بیشتر و اقدام نسبت به سلامت ازدواج و درمان ناباروری
- ۹- بهره‌مندی از قضات و وکلای مجرب با اولویت وکلای متاهل، با ارائه آموزشهای لازم در پرونده‌های طلاق، برای وکلاء و قضاتی که پرونده‌های آنها منجر به صلح و سازش بین زوجین شود و ایجاد مشوقهای لازم نسبت به پرونده‌های مختومه
- ۱۰- حمایت و توسعه بیمه سلامت در بیمه‌های پایه و تکمیلی برای مادران در کلیه مراحل دوران بارداری و بعد از آن با اولویت مادران فاقد پوشش بیمه درمان
- ۱۱- ستاد ملی زن و خانواده مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، با تشکیل جلسات مستمر، عهده دار سیاستگذاری جامع، هدایت، ایجاد هماهنگی بین بخشی، نظارت کلان بر برنامه‌ها، اقدامات و ارزیابی عملکرد مربوط به وزارتخانه‌ها و دستگاههای اجرایی ذیربط و نهادهای عمومی و تشکل‌های مردمی و نیز بسیج ملی برای جلب مشارکت فراگیر در تحقق سیاستهای کلی ابلاغی و رصد و پایش تحولات خانواده و جمعیت خواهد بود و گزارش آن باید هر شش ماه یکبار به مجلس شورای اسلامی ارائه شود.
- تبصره- مصوبات این ستاد با امضای رئیس جمهور ابلاغ و برای کلیه دستگاهها و نهادهای اجرایی و عمومی لازم الاجراء و در حکم قانون خواهد بود.

ماده ۱۱۸-

- الف- دستگاههای اجرایی مکلفند مردان متاهل دارای فرزند را در شرایط مساوی با مردان متاهل فاقد فرزند در اولویت استخدام قرار دهند.
- ب- از تاریخ تصویب این قانون کلیه مردان شاغل در بخش‌های دولتی و غیردولتی که صاحب فرزند می‌شوند از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار می‌شوند.
- ج- در بند ۴ ماده ۶۸ قانون مدیریت خدمات کشوری عبارت "حداکثر تا سه فرزند" حذف می‌شود.
- د - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است در راستای سیاست‌های تحکیم خانواده ظرف شش ماه تمهیدات لازم برای ایجاد بیمه تأمین اجتماعی زنان متأهل خانه‌دار حداقل دارای ۳ فرزند را در قالب نظام چند لایه تأمین اجتماعی فراهم آورد.

ه- قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت صرفاً جهت بانوان متأهل دارای حداقل ۲ فرزند تا پایان برنامه تمدید و لازم‌الاجرا می‌باشد. اعتبار مورد نیاز این کار همه ساله در قوانین بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی و تأمین خواهد شد.

و- دولت مکلف است بخشی از اعتبارات عمرانی خود را به تأمین خوابگاه‌های مناسب برای دانشجویان متأهل اختصاص دهد. اولویت استفاده از این خوابگاه‌ها با زوجین دارای فرزند می‌باشد.

ماده ۱۱۹-

الف- سازمان بهزیستی مکلف است در راستای کنترل و کاهش نرخ طلاق به ۲۰٪ سال پایه اجرای برنامه، از طریق مرکز فوریت‌های اجتماعی و مددکاری جهت پیشگیری از اختلاف و بحران‌های خانوادگی و وقوع طلاق اقدامات خود را در جهت مشارکت تمام سازمان‌ها و نهادهای متولی خدمات مشاوره‌ای ساماندهی دهد.

ب- سازمان صدا و سیما مکلف است در برنامه‌های خود ترویج ازدواج، ضد ارزش بودن طلاق و آسیب‌های اجتماعی آن برای زوجین و فرزندان، فرهنگ افزایش پایداری زوجین به خانواده و حفظ حرمت خانواده را به عنوان محورهای اصلی مد نظر قرار دهد.

بخش ۱۸- سیاسی، دفاعی و امنیتی

ماده ۱۲۰- در راستای اجرای مفاد مصرح در قانون اساسی و افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور و به‌منظور مدیریت منسجم، هماهنگ و مؤثر روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای اصل عزت، حکمت و مصلحت و برای پشتیبانی تحقق اهداف برنامه ششم توسعه، دستگاه‌های اجرائی مکلفند، تمامی اقدامات خود در زمینه روابط خارجی را با هماهنگی وزارت امور خارجه انجام دهند. وزارت امور خارجه موظف است نسبت به اجرای موارد زیر اقدام نماید:

- ۱- طراحی و اجرای اقدامات اعتمادساز در سیاست خارجی؛
- ۲- ایجاد بسترها و شرایط سیاسی لازم برای تنوع‌بخشی و تقویت پیوندهای راهبردی با کشورهای جهان به ویژه کشورهای منطقه، همسایگان و قدرت‌های نوظهور؛

- ۳- تقویت دیپلماسی اقتصادی با تمرکز بر ورود به بازارهای جهانی برای صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی، تأمین مالی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و دستیابی به فناوری‌های نوین؛
- ۴- حمایت همه جانبه از حقوق ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آنها در توسعه کشور
- ۵- به‌کارگیری ظرفیت‌های دیپلماسی رسمی در سطوح دو و چندجانبه برای ایجاد محیط سیاسی و امنیتی با ثبات و پایدار در منطقه؛
- ۶- بهره‌برداری از دیپلماسی عمومی و روشها و ابزارهای نوین و کارآمد اطلاع‌رسانی در گستره فرامرزی برای تبیین دیدگاههای جمهوری اسلامی ایران در ابعاد گفتمانی و معنایی و ارتقای جایگاه ایران در افکار عمومی جهان؛
- ۷- به‌کارگیری همه امکانات جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با تروریسم و افراط‌گرایی؛
- ۸- صیانت از وجهه بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با موضوعات حقوق بشری از طریق رصد و پایش وضعیت حقوق بشر در عرصه بین‌المللی، پاسخگویی متناسب به ادعاهای بین‌المللی و گسترش حقوق بشر اسلامی با همکاری دستگاههای ذی‌ربط؛
- ۹- اعطای کمکهای توسعه‌ای به کشورهای هدف در چهارچوب قوانین بودجه سالانه کشور؛
- ۱۰- برنامه‌ریزی و اقدام مؤثر در راستای ارتقای استقلال سیاسی، فرهنگی و افزایش مقاومت اقتصادی؛

ماده ۱۲۱-

الف- دولت مکلف است در اجرای بند ۵۲ سیاست‌های کلی برنامه و به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی، حداقل پنج درصد از منابع بودجه عمومی به‌استثنای واگذاری دارایی‌های مالی، درآمد هزینه دستگاهها و درآمدهای اختصاصی را به‌عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیفهای تقویت بنیه دفاعی در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد.

ب- دولت پشتیبانی‌های لازم را به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی، با انجام اقدامات اساسی زیر بعمل آورد:

۱- تحکیم و تقویت بنیه دفاعی کشور با پشتیبانی از:

۱-۱- توسعه و افزایش توان تولیدی موشکی

۱-۲- توسعه و تقویت توان پدافند هوایی در سطوح مختلف برد کوتاه، متوسط و بلند

۱-۳- توسعه و به روز رسانی شبکه های ارتباطی امن و پایدار و تعامل پذیر و برخوردار از

فناوریهای مناسب با هدف استقرار کامل سیستم فرماندهی و کنترل

۱-۴- هوشمند و متحرک سازی تمامی سیستم های تسلیحاتی متناسب با تهدیدات

۱-۵- توسعه و تقویت جنگ الکترونیک و دفاع سایبری

۱-۶- تحقیق، طراحی و تولید اقلام مورد نیاز برای مواجهه و تقابل با گروههای مسلح

تروریستی

۱-۷- توسعه و تقویت توان ناوگان هوایی در حوزه های مختلف آفندی، پدافندی و پشتیبانی

رزمی با اتکا به سامانه های پیشرفته هواپیمایی، بالگردی و پهپادی

۱-۸- توسعه و بازسازی صنایع هوایی دفاعی برای پشتیبانی از ناوگان هوایی نیروهای مسلح

(اعم از هواپیما، بالگرد و تسلیح آنها)

۱-۹- توسعه و به روز رسانی توانمندی تولید پهپادها و تسلیح آنها

۱-۱۰- نوسازی سامانه های ناوبری و کمک ناوبری و نظارتی ویژه نظامی هواپیماهای

نیروهای مسلح

۱-۱۱- توسعه ناوگان نیروی دریایی با تجهیز به شناورهای سطحی، زیرسطحی سنگین،

یگانهای پروازی دریاپایه و تسلیح آنها به سامانه های کشف، شناسایی و ردگیری و کنترل آتش

و سلاحهای پیشرفته و به روز و کارآمد.

۱-۱۲- توسعه و تقویت یگان های رزمی و تیپ های واکنش سریع نیروهای مسلح

۲- تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان و حضور بیشتر نیروهای مردمی در صحنه های امنیت

و دفاع از کشور، دفاع از آرمان ها و مبانی اندیشه انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ امر به

معروف و نهی از منکر از طریق:

۲-۱- حمایت از زیرساخت ها برای توسعه نواحی شهرستانی و رده های مقاومت متناسب با

توسعه و تغییرات تقسیمات کشوری

۲-۲- تعمیق ارزش های انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ و تفکر بسیجی با استفاده از هسته های تربیتی، غنی سازی اوقات فراغت، توسعه فرهنگ ارزش و استفاده از نخبگان بسیجی

۲-۳- مقابله با جنگ نرم در حوزه های مختلف با اولویت حضور فزاینده در فضای مجازی و رایانه ای با رویکرد بومی

۲-۴- جذب و بکارگیری ۳۵ میلیون نفر از بسیج دهها میلیونی با رویکرد فرهنگی اجتماعی و علمی

۲-۵- توسعه و مشارکت بسیج سازندگی در کمک به دولت در امر محرومیت زدایی و سازندگی کشور

۲-۶- تأمین پوشش بیمه ای و جبران خسارت های ناشی از بکارگیری بسیجیان در مأموریت های محوله

۲-۷- در راستای تحقق اصل ۴۸ قانون اساسی به منظور کمک به پیشرفت عمران و آبادانی روستاهای کشور می بایستی ده تا سی درصد از اعتبارات اختصاص یافته بدین منظور، با استفاده از ظرفیت و توانمندی بسیج سازندگی توسط دستگاه های اجرایی ذیربط هزینه شود.

ج - به منظور کاهش آسیب پذیری زیرساخت ها و ارتقاء پایداری ملی، کلیه دستگاه های اجرایی ملزم به رعایت سیاست های پدافند غیر عامل و انجام اقدامات زیر می باشند:

۱- اجرای کامل پدافند غیر عامل برای کلیه مراکز حیاتی و حساس کشور بر اساس طرح مصوب کمیته دائمی پدافند غیر عامل مبتنی بر گسترش هوشمندان و مصون سازی آنان

۲- تهیه و تدوین طرح های ایمن سازی و حفاظت از مراکز مهم کشور و به اجرا درآوردن آنها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیر عامل

۳- تهیه پیوست پدافند غیر عامل برای طرح های جدید کشور و الزام به رعایت و اجرای آنها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیر عامل

د- به منظور تأمین امنیت پایدار مناطق مرزی، کاهش جرم و جنایت، مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روان گردان ها، پیشگیری و مقابله قاچاق کالا و ارز از طریق پیش بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه سالیانه اقدامات زیر به عمل آید:

۱- انسداد الکتریکی، الکترونیکی، اپتیکی و فیزیکی مرزها با اولویت مناطق مرزی مستعد ناامنی، بهره‌گیری از توان اطلاعاتی واجا، تقویت و توسعه زیر ساختها و توان عملیاتی مرزبانی ناجا، مشارکت دهی مرزنشینان در طرح‌های امنیتی، توسعه فعالیت‌های اطلاعاتی غیر اقتصادی و تقویت دیپلماسی مرزی براساس طرح (ارتقاء امنیت و کنترل موثر مرزها) که توسط وزارت کشور با همکاری سازمان برنامه و بودجه و ناجا ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۲- برنامه‌ریزی برای کاهش جرم و جنایت با هدف کاهش ۱۰ درصدی سالانه و مصادیق سهم آن

۳- برنامه ریزی برای مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روان گردان‌ها و مدیریت مصرف آنها با هدف کاهش ۲۵ درصدی اعتیاد

۴- برنامه ریزی برای پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار

ه- رعایت فاصله سطح حقوقی و دستمزد کارکنان نیروهای مسلح با کارکنان کشوری بر اساس تبصره ۳ ماده ۱۱۷ قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۱۲۲- به منظور افزایش ظرفیت‌های قدرت نرم و دفاع سایبری و تأمین پدافند و امنیت سایبری برای زیرساخت‌های کشور، طرح جامع دربرگیرنده توسعه قدرت نرم دفاعی و سایبری و مقابله با جنگ نرم با مشارکت ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات در سال اول برنامه تهیه و پس از تصویب شورای عالی فضای مجازی از سال دوم به اجرا در می‌آید.

ماده ۱۲۳- به منظور ارتقاء نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم، کنترل موثر مرزها و همچنین کاهش تخلفات و حوادث رانندگی اقدامات زیر در طول برنامه اجراء می‌شود:

الف) ارتقاء نظم و ایمنی حمل و نقل و عبور و مرور؛

۱- دولت مکلف است اقدامات و سازوکار لازم برای کاهش تلفات حوادث رانندگی با تأکید بر تجهیز و تقویت پلیس راهنمایی و رانندگی، ارتقاء کیفیت ایمنی وسایط نقلیه، تقویت و

تکمیل شبکه های امداد رسانی و فوریت‌های پزشکی، اصلاح نقاط حادثه خیز جاده ای و توسعه فرهنگ صحیح ترافیکی را فراهم نماید بنحوی که تلفات حوادث رانندگی نسبت به تعداد ده‌هزار دستگاه خودرو تا پایان برنامه ۳۱٪ درصد کاهش یابد.

۲- کلیه معابر اصلی، میادین و بزرگراهها در مراکز استانها و کلان شهرها و همچنین جاده‌های اصلی و آزادراهها با نصب، نگه داری و بروزرسانی سامانه های کنترلی و مراقبتی هوشمند توسط شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی تحت پوشش قرار گرفته و این سامانه‌ها و دسترسی لازم آن در اختیار نیروی انتظامی قرار گیرد.

۳- مفاد قانون الحاق سه تبصره به بند(۱۲) ماده(۴) قانون تشکیل نیروی انتظامی (مصوب ۷۹/۲/۱۸) به مراکز استان ها و شهرهای بالای یک میلیون نفر تسری می یابد.

ب) به منظور کنترل و مبارزه موثر با قاچاق کالا به نیروی انتظامی و گمرک اجاده داده می شود نسبت به نصب، راه اندازی و به روزرسانی سامانه های کنترل خودرویی و کانتینری (ایکس‌ری) در مبادی گمرکی، ورودی و خروجی مرزها و ایستگاههای بازرسی و کنترلی ناجا از طریق اشخاص و موسسات حقیقی و حقوقی غیردولتی اقدام نمایند. مدیریت و بهره برداری از این سامانه ها حسب مورد در اختیار نیروی انتظامی و گمرک می باشد.

به منظورتأمین هزینه‌های مربوط به راه‌اندازی، نگهداری و بروزرسانی سامانه های کنترلی خودرویی کانتینری (ایکس ری) و تجهیزات مربوط به آن صاحبان بار یا خودرو مکلفند به هنگام کنترل و صرفاً در مبادی ورودی و خروجی نسبت به پرداخت تعرفه مربوط اقدام کنند. میزان این تعرفه همه ساله به پیشنهاد مشترک نیروی انتظامی و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج) شهرداری‌ها و دستگاههای ذیربط موظفند کلیه شهرکها و مجتمع های اداری، تجاری، مسکونی و صنعتی و همچنین مراکز عمومی را مکلف نمایند پیوسته‌های حفاظتی- انتظامی لازم برای ارتقاء امنیت و ایمنی این اماکن و پیشگیری از سرقت را برابر استانداردهای اعلامی نیروی انتظامی تهیه و اجرا نمایند.

تبصره - آئین‌نامه نحوه اجرای این بند توسط وزارت کشور با همکاری نیروی انتظامی و شورای عالی استانها تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

د) به نیروی انتظامی اجازه داده می شود با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به منظور متناسب سازی استعداد نیروی انتظامی با نیازهای امنیتی - انتظامی کشور و کاهش فاصله این استعداد با شاخص ۵ نفر نیرو به ازای هزار نفر جمعیت، در طول اجرای برنامه سالانه شش هزار نفر پایور استخدام و به موجودی خود اضافه نماید. دولت مکلف است بار مالی ناشی از اجرای این بند را در بودجه های سنواتی پیش بینی نماید.

ماده ۱۲۴- در راستای ارتقاء و صیانت از حاکمیت، منافع و امنیت ملی کشور و به منظور ایجاد بستر امن و حمایت از اجرای برنامه های توسعه و پیشرفت کشور، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی موظفند اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف: ارتقاء کمی و کیفی ظرفیتها و زیر ساختهای اطلاعاتی، امنیتی، عملیاتی، علمی، فنی، حفاظتی، حراستی و صیانتی با هدف تحکیم امنیت پایدار و ارتقاء توانایی و برتری در نبرد اطلاعاتی

ب: پیشگیری و مبارزه با فساد و اختلال در امنیت اقتصادی، تهدیدها و جنگ نرم امنیتی، جاسوسی و اقدامات سوء بیگانگان، اختلال و هرگونه تهدید علیه منافع و امنیت ملی ایران در سطوح منطقه ای و بین المللی، اختلال و تهدید امنیت زیستی و اقدامات بیوتروریستی، اختلال و ایجاد ناامنی در فضای تولید و تبادل اطلاعات، اختلال در امنیت دارایی های ارزشمند کشور، واگرایی، افراط گرایی ها و تهدید علیه هویت، انسجام و وحدت ملی و پایداری کشور، جرائم سازمان یافته ضد امنیتی و اقدامات تروریستی، در مقام ضابط قضائی.

ج: ارتقاء ظرفیتها، زیرساختها و سازوکارهای لازم برای افزایش نقش و مشارکت مردمی در فعالیتهای اطلاعاتی در راستای تقویت و تحکیم امنیت پایدار کشور.

د: ارتقاء همکاریها و ارائه خدمات اطلاعاتی - امنیتی به دستگاهها و نهادهای کشور از طریق:

۱- ارتقاء و روزآمدسازی بانک جامع اطلاعاتی کشور

۲- روزآمدسازی، هماهنگ سازی و اجرای مستمر طرح های صیانت از امنیت دارایی های ارزشمند کشور از جمله: طرح نظام ملی تعیین صلاحیت امنیتی مشاغل دولتی و عمومی و خصوصی، طرح حفاظت از سرمایه های فکری کشور، طرح حفاظت از سامانه های اطلاعاتی و ارتباطی، طرح حفاظت از اماکن، مراکز و پروژه های کلان، ملی، حیاتی، حساس و مهم، طرح

ارتقاء آگاهی‌های عمومی صیانتی- امنیتی اقشار مختلف جامعه و طرح ارتقاء دانش و مهارت‌های اطلاعاتی، حفاظتی و حراستی کارکنان دولت، بویژه حراستها.

۳- طرح مبارزه با بیوتروریسم (امنیتی زیستی) با تشکیل مستمر کمیسیون ویژه امنیت زیستی با حضور دستگاهها و نهادهای ذیربط و تدوین، روزآمدسازی، هماهنگ‌سازی، تعیین وظایف دستگاهها و اجرای مشترک طرح جامع امنیت زیستی کشور.

تبصره- تعیین جزئیات و نحوه همکاری ها، چگونگی ارائه خدمات و تشکیل کارگروه‌های تخصصی کمیسیون ویژه با همکاری اعضاء کمیسیون، در چهارچوب آیین‌نامه‌ای خواهد بود به تصویب شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.

ه- توسعه دیپلماسی دفاعی و امنیتی پویا از طریق:

۱- برقراری پیوندها و پیمان‌های دفاعی و امنیتی با کشورهای اسلامی و همسو در سطح منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای.

۲- توسعه رزمایش‌های مشترک برای انجام عملیات شبکه‌ای و هم‌افزایی و ارتقاء سطح مناسبات بین کشورهای همسو در ابعاد دفاعی و امنیتی.

۳- ارتقای سطح همکاری‌های مشترک دو جانبه در تامین تجهیزات دفاعی و امنیتی از خارج از کشور. تبصره- موارد فوق براساس آیین‌نامه‌ای توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه‌های اطلاعات، کشور و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.

ماده ۱۲۵- دولت مکلف است با هدایت و هماهنگی سازمان پدافند غیرعامل اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف- ایجاد سامانه پدافند سایبر در سطح ملی و ارتقاء قدرت رصد، پایش، تشخیص و هشداردهی، مصون‌سازی و افزایش توان مقابله با پیامدهای ناشی از وقوع احتمالی تهدید با بهره‌گیری از ظرفیت دستگاههای استانی و نیروهای مسلح با هدف مصون‌سازی و یا بی‌اثرسازی این‌گونه تهدیدات بر سرمایه‌های ملی

ب- افزایش سطح آموزش سایبری مدیران و کارکنان دستگاهها اجرایی به منظور جلوگیری از نفوذ و مختل نمودن سیستم‌های نرم افزاری دستگاه ذیربط و توسعه آمادگی‌ها

ماده ۱۲۶- دولت مکلف است هر ساله در بودجه سنواتی، کمک‌هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) ساکن در خانه‌های سازمانی پس از کسر از دریافتی آنان به حساب مخصوصی نزد خزانه داری کل کشور واریز کند و هر ساله معادل وجوه واریز شده به حساب ردیفهای بودجه‌ای نیروهای مسلح برای تأمین هزینه‌های تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی در طول مدت پنج‌ساله پیش‌بینی و واریز نماید.

ماده ۱۲۷- دولت مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:

- الف- استقرار و احداث زیرساختهای نظامی، فرهنگی، رفاهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در سواحل مکران
- ب- فراهم نمودن اعتبارات لازم در سال اول برنامه جهت پرداخت مطالبات حق اشعه خلبانان و دیگر کارکنان اداری ذینفع
- ج- ارتقاء کیفیت مراکز آموزشی و فرهنگی نیروهای مسلح برای تربیت نیروهای کارآمد
- د- تقویت تأمین امنیت مرزها و انسداد مرزهای کشور مجهز به نصب دوربین‌های مداربسته حرارتی، بازسازی سنگرها و پایگاهها و نصب برجک و احداث جاده‌های موازی با مرزها و احداث پد بالگرد.

ماده ۱۲۸- به‌منظور جبران عقب‌ماندگی‌های استانهای مناطق عملیاتی دفاع مقدس:

- الف- ستادکل نیروهای مسلح محدوده مناطق عملیاتی دفاع مقدس را تا پایان سال اول برنامه به سازمان اعلام نماید.
- ب- سازمان موظف است ارزیابی جامعی از وضعیت توسعه‌یافتگی زیرساختهای این مناطق را تا سطح شهرستان تهیه کند.
- ج- دولت موظف است ردیف متمرکزی را درقوانین بودجه سنواتی به‌جبران عقب‌ماندگی‌ها و ارتقاء شاخص‌های برخورداری مناطق موضوع این ماده اختصاص دهد به‌گونه‌ای که سالانه ده‌درصد (۱۰٪) افزایش یافته و به سطح متوسط شهرستانهای برخوردار کشور برسد.

د- دولت موظف است حداقل سالانه بیست و پنج درصد (۲۵٪) نسبت به لایروبی ارونرود و توسعه سواحل آن اقدام نماید.

ه- سازمان اعتبار لازم را برای اعمال سقف فوق‌العاده پیش‌بینی شده در بند (۱) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری برای کارکنان شاغل در این مناطق از سال اول برنامه تأمین و اعمال نماید.

و - سازمان مکلف است نسبت به صدور احکام پرداخت مزایای شاغلین مناطق عملیاتی دفاع مقدس برابر جداول و ضوابط ابلاغی سازمان امور اداری و استخدامی (۱۳۷۶) از سال اول برنامه اقدام نماید. دستگانهائی که مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری نیستند مکلفند از منابع مربوطه، موارد موضوع بندهای (ث) و (ج) را به صورت مشابه اعمال نمایند.

بخش ۱۹ - حقوقی و قضائی

ماده ۱۲۹- به منظور افزایش دقت و سرعت در ارائه خدمات قضائی، تحقق عدالت قضایی و احیای حقوق عامه، ارتقاء کیفیت و کاهش اطاله دادرسی و ایجاد فرصت برابر برای دسترسی آحاد مردم به خدمات قضائی و کاهش ورودی پرونده‌ها و پیشگیری از وقوع جرم و دعاوی و اصلاح مجرمین و کاهش جمعیت کیفری:

الف- سازمان بهزیستی کشور مکلف است در راستای تحکیم نهاد خانواده نسبت به ارائه خدمات مشاوره‌ای رایگان برای افراد فاقد تمکن مالی با معرفی مقام قضایی که در اجرای قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱ توسط مقام قضائی صلاحیت‌دار برای رفع اختلاف به آن سازمان برای مشاوره خانواده معرفی می‌شوند، اقدام لازم بعمل آورد.

ب- مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء و نیز اسناد عادی که به موجب قانون در حکم اسناد رسمی لازم‌الاجراء هستند، از طریق ادارات اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجرا می‌شوند. دعاوی راجع به اجرای مفاد اسناد مذکور ابتدائاً در محاکم دادگستری قابل استماع نمی‌باشد. اجرای ثبت مکلف است بلافاصله پس از تقاضای اجرائیه نسبت به شناسایی و توقیف اموال مدیون اقدام کند. چنانچه مرجع مذکور نتواند ظرف مدت دو ماه از تقاضای اجرا، نسبت به شناسایی و توقیف اموال متعهد سند، اقدام کند یا ظرف مدت شش ماه نسبت به اجرای مفاد سند اقدام نماید متعهدله سند می‌تواند با انصراف از اجرای مفاد سند به محاکم دادگستری رجوع نماید.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرای این بند به پیشنهاد وزارت دادگستری و با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

تبصره ۲- چنانچه متعهد سند لازم‌الاجراء، ظرف مدت بیست روز نسبت به انجام تعهد خود یا جلب رضایت متعهدله سند اقدام نماید، از پرداخت هزینه‌های اجرایی معاف خواهد بود. در غیر این صورت مراتب جهت درج در سامانه سجل محکومیت‌های مالی موضوع بند (۲۸) این ماده منعکس خواهد شد. کلیه دستگاه‌های اجرایی و بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری از انعقاد هرگونه قرارداد مالی و پرداخت تسهیلات، موافقت اصولی، صدور کارت بازرگانی و پروانه صادرات و واردات به این اشخاص ممنوع هستند. تخلف از این حکم موجب انفصال درجه شش از خدمات عمومی و دولتی خواهد بود.

تبصره ۳- چنانچه متعهد سند مدعی اعسار باشد، می‌تواند با رعایت قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی دادخواست اعسار خود را به مرجع قضایی صالح تقدیم کند. در صورت صدور حکم اعسار، متعهد سند از شمول قسمت اخیر تبصره (۱) معاف خواهد بود.

ج- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است در راستای اجرای سیاست‌های کلی برنامه، موضوع بهبود بخشیدن به وضعیت زندان‌ها و بازداشتگاه‌ها، اقدامات لازم برای تسریع در انتقال بیست زندان داخل محدوده شهرها با اولویت کلان‌شهرها به خارج از شهرها را از طرق زیر انجام دهد:

۱- فروش زندان‌های داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به روش مذاکره و توافق به شهرداری‌ها و دیگر سازمان‌های عمومی غیردولتی و سایر نهادهای عمومی بدون الزام به رعایت مقررات و قوانین مربوط به مزایده به صورت نقد یا فروش زندانهای داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به اشخاص حقیقی و حقوقی (به‌استثنای اشخاص ذکر شده در صدر این بند) با رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط.

وجوه حاصل از فروش هر کدام از زندان‌های مذکور که به تدریج و براساس توافق بعمل آمده به حساب ویژه نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد به عنوان درآمد اختصاصی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تلقی می‌گردد و بدون الزام به رعایت محدودیت سال مالی، صرف احداث زندان‌های جایگزین در همان استان می‌گردد.

در صورت وجود مازاد درآمد حاصل از بند فوق، اعتبار مذکور صرف تکمیل، تعمیرات اساسی و تجهیز دیگر زندان‌های همان استان می‌گردد.

تبصره- دولت مکلف است ردیفی تحت عنوان انتقال زندانها از شهرها به خارج شهرها ایجاد نماید به نحوی که پس از احداث زندانهای جدید از محل فروش زندانهای قدیمی مبلغ مذکور به خزانه اعاده گردد.

۲- در صورت تفاهم بین سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور با خریدار یا خریداران و پس از عقد قرارداد رسمی، ساختمان زندان داخل شهر تا اتمام احداث و بهره‌برداری از زندان جدید به صورت اجاره در اختیار سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور قرار می‌گیرد و اجازه داده می‌شود اجاره بهای آن از مبلغ مورد تفاهم قیمت زندان کسر گردد.

۳- وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگلها و مراتع) و سازمان امور اراضی مکلفند نسبت به واگذاری زمین رایگان به سازمان زندانها برای احداث زندانهای مذکور اقدام نمایند. همچنین کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند حسب مورد همکاری لازم را در صدور مجوزهای قانونی و ایجاد و تأمین تأسیسات زیربنایی مورد نیاز (اعم از آب، برق، گاز، تلفن، کابل نوری و مسیرهای دسترسی) در این طرحها را به عمل آورند.

۴- سازمان ثبت و اسناد و املاک کشور مکلف است پس از استقرار زندانیان در محل زندان جدید خارج از شهر با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از اعلام رسمی وزارت دادگستری نسبت به انتقال کلیه اسناد و مدارک زندان مذکور به خریدار یا خریداران اقدام نماید.

۵- سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مجاز است مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و عمومی را در حوزه بهره‌برداری و یا توسعه زیرساختهای لازم در زمینه‌های حرفه‌آموزی، اشتغال حین حبس و پس از آزادی، آموزش، سلامت و درمان، طرحهای حمایتی از خانواده زندانیان و کمک به خودکفایی زندانها در قالب انواع مختلف قراردادهای رسمی جلب و یا توسعه دهد.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به‌وسیله سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

د- به منظور پیشگیری از وقوع جرم با هدف کاهش ۱۰ درصدی سالانه آمار مجرمین:

۱- قوه قضائیه مکلف است با استفاده از ظرفیت‌های تمامی دستگاههای اجرایی و بهره‌گیری از مشارکت اجتماعی مردم و سازمانهای مردم‌نهاد و مراکز علمی و پژوهشی کشور نسبت به

تهیه و تدوین برنامه جامع پیشگیری از جرم و ارتقای سلامت اجتماعی با رعایت قوانین مربوط تا پایان سال اول برنامه اقدام نماید.

۲- قوه قضائیه مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم اجرای برنامه به منظور پیش‌گیری و کاهش جرائم، دعاوی و اختلافات، نسبت به شناسایی عوامل مؤثر در بروز دعاوی و جرائم به تفکیک در حوزه‌های قضایی هر استان اقدام و پس از بررسی جامع پژوهشی، اقدامات لازم را انجام و لوایح مورد نیاز را تهیه و به مجلس تقدیم نماید.

۳- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی مکلف است ضمن آگاهی دادن به مقامات قضایی در خصوص وضعیت آمار زندانیان و فضای آزاد زندان، ظرفیت پذیرش زندانیان را به صورت برخط و با رعایت جهات امنیتی در اختیار مقامات قضایی صلاحیت‌دار قرار دهد. قضات با لحاظ ظرفیت اعلام شده و تناسب قرار تأمین، از صدور قرارهای تأمین منتهی به بازداشت و یا احکام حبس جز در موارد ضروری به موجب قوانین مربوط خودداری و با رعایت قوانین مربوط از تأسیس‌های جدید کیفری مانند تعلیق تعقیب یا مجازات، تعویق صدور حکم، آزادی‌های مشروط و مجازات‌های جایگزین حبس استفاده خواهند نمود. دادسرای انتظامی قضات بر حسن اجرای این بند نظارت می‌کند.

تبصره- دستورالعمل اجرایی این بند توسط سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ه- قوه قضائیه (دادگستری جمهوری اسلامی ایران) می‌تواند سالانه حداکثر ۸۰۰ قاضی جدید برای تکمیل پست‌های قضایی بلا تصدی مصوب خود و به تعداد ۳۲۰۰ نفر نیروی اداری و پشتیبانی برای تکمیل پست‌های اداری و پشتیبانی بلا تصدی خود در سقف اعتبارات مصوب از طریق آزمون استخدامی و در فضای رقابتی از میان استعدادهای برتر و نخبگان دانشگاهی و حوزوی جذب نماید.

و- سازمان پزشکی قانونی مجاز است خدمات پزشکی قانونی مورد نیاز دستگاه‌های دولتی و غیردولتی، نهادهای عمومی، مراکز تشخیصی و درمانی، بیمه‌ها، مردم و بخشی از وظایف مذکور در ماده (۱) قانون تشکیل سازمان پزشکی قانونی کشور به استثنای موارد موضوع بند (۱) ماده (۱) قانون مذکور را با اعمال نظارت کامل به پزشکان معتمد که به این منظور تعیین خواهند شد واگذار نماید.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند به وسیله سازمان پزشکی قانونی و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رییس قوه قضائیه می‌رسد.

ز- در اجرای سیاست بازنگری در قوانین جزایی و با هدف کاهش عناوین مجرمانه:

۱- قوه قضائیه مکلف است با همکاری وزارت دادگستری به منظور تبدیل جرائم کم اهمیت به تخلف و تدوین آیین رسیدگی به آن، حداکثر تا پایان سال اول برنامه تمهیدات لازم را پیش‌بینی نماید.

۲- قوه قضائیه مکلف است به منظور کاهش مجازات‌های سالب حیات که در شرع مقرر نشده است، کاهش عناوین مجرمانه و استفاده از ضمانت اجراهای انتظامی، انضباطی، مدنی، اداری و ترمیمی و متناسب‌سازی مجازات‌ها با جرایم، نسبت به تنقیح، اصلاح و رفع خلأهای قوانین جزائی اقدام و حداکثر تا پایان سال دوم برنامه اقدامات قانونی مورد نیاز را به عمل آورد.

ح- به منظور استفاده از خدمات کارشناسان و مشاوران در دستگاه‌های اجرائی به ویژه در زمینه‌های بودجه‌ریزی، برنامه‌ریزی، حقوقی، اداری و استخدامی، تعرفه خدمات مذکور برای دستگاه‌های اجرائی که مطابق قوانین موضوعه مجاز به استفاده از آنها هستند توسط سازمان و با همکاری معاونت حقوقی رئیس‌جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ط- در جهت حفاظت بهینه از بیت‌المال و حقوق و اموال دولت، دستورالعملی مشتمل بر سازو کارهای مختلف تشویق و ماندگاری شاغلان در پستهای تخصصی حقوقی در دستگاه‌های اجرائی از جمله در مورد فوق‌العاده حمایت قضائی مشترکاً توسط معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، وزیر دادگستری و رئیس سازمان پیشنهاد و پس از تصویب هیأت وزیران ابلاغ می‌گردد.

ی- قوه قضائیه مکلف است نسبت به ارتقاء شاخص‌های توسعه حقوقی و قضایی در طول برنامه حداقل به شرح جدول شماره (۱۶) اقدام کند. دولت نیز مکلف است اعتبارات مورد نیاز را بر اساس سیاست‌های کلی قضائی مبنی بر تأمین بودجه متناسب با مأموریت‌ها و وظایف قوه قضائیه از جمله موارد مندرج در جدول شماره (۱۷) در بودجه‌های سنواری پیش‌بینی و تأمین نماید.

جدول شماره (۱۶) - شاخص‌های توسعه حقوقی و قضایی

ردیف	شاخص	واحد اندازه گیری	وضعیت موجود سال پایه (۱۳۹۵)	وضعیت مطلوب پایان برنامه (۱۴۰۰)	متوسط رشد
۱	میانگین زمان رسیدگی به پرونده‌ها	روز	دادسرای عمومی: ۵۱	۴۶	%۱/۹۶
			دادگاه کیفری ۲: ۸۹	۷۹	%۲/۲۵
			دادگاه های حقوقی: ۱۱۴	۱۰۴	%۱/۷۵
			دادگاه های بخش: ۷۸	۷۰	%۲/۰۵
			دادگاه انقلاب: ۹۶	۸۶	%۲/۰۸
			دادگاه تجدید نظر: ۱۰۰	۹۰	%۲
			دادگاه کیفری ۱: ۲۴۴	۲۲۴	%۱/۹۷
۲	نسبت ابلاغ الکترونیک اوراق قضایی به کل اوراق ابلاغی	درصد	۰	%۵۰	%۱۰
۳	نسبت پرونده‌های بایگانی الکترونیک به کل پرونده‌های بایگانی	درصد	ثبتی: %۸۴	%۱۰۰	%۳/۸۱
			قضایی: %۴۸	%۱۰۰	%۱۰/۴
۴	سرانه قاضی به صد هزار پرونده	نفر	۱۵/۶۵	۱۹/۳۷	%۰/۷۴
۵	نسبت پرونده‌های مختومه اجرایی به کل پرونده‌های اجرایی احکام	درصد	۶۱/۵۴	۶۵/۸۴	%۱/۴
۶	سرانه ورودی پرونده به ۱۰۰ هزار نفر جمعیت	فقره	۱۴,۹۲۷	۱۴,۹۲۷	۰
۷	میزان پرونده‌های منتهی به صلح و سازش به کل پرونده‌های ورودی	درصد	%۲۱/۱	%۲۲/۱	%۰/۹۴
۸	نسبت صدور کارنامه قضایی به کل قضات	درصد	%۹۵/۳	%۱۰۰	%۰/۹
۹	نسبت شعب مورد بازرسی انتظامی به کل شعب	درصد	%۷۷	%۱۰۰	%۶/۶

ردیف	شاخص	واحد اندازه گیری	وضعیت موجود سال پایه (۱۳۹۵)	وضعیت مطلوب پایان برنامه (۱۴۰۰)	متوسط رشد
۱۰	نسبت پرونده‌های مختومه به وارده در دادسرای انتظامی قضات	درصد	٪۸۶	٪۱۱۳	٪۲۷
۱۱	میانگین زمان رسیدگی به شکایات مردم از عملکرد کارکنان و قضات در مراجع انضباطی	روز	کارکنان:	۲۵۰	۹۰
			قضات (دادسرا):	۶۵	۵۰
			قضات (دادگاه):	۲۷۰	۶۰
۱۲	تعداد زندانیان به ازای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت	نفر	۲۸۸	۲۶۲	٪۱/۸-
۱۳	نسبت بازگشتی زندانیان به زندان به کل زندانیان	درصد	٪۱۶	٪۱۴	٪۲/۵-
۱۴	نسبت بازداشت‌شدگان تحت قرار به کل قرارها	درصد	٪۲۵	٪۲۰	٪۴-
۱۵	نسبت زندانیان تحت پوشش نظارت الکترونیک به کل زندانیان	درصد	(۰)	٪۱۰	٪۲
۱۶	سرانه فضای زندان برای هر زندانی	مترمربع	۸/۷۵	۱۱	٪۵
۱۷	نسبت اراضی ثبت شده ملی به کل اراضی ملی	درصد	٪۱۲/۶	٪۱۰۰	٪۱۷/۴۸
۱۸	نسبت صدور اسناد مالکیت کاداستری به کل اسناد	فقره سند	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۶,۵۰۰,۰۰۰	٪۱۷/۸۶
۱۹	نسبت پاسخ فوری (کمتر از دو روز) به استعلامات املاک نسبت به کل استعلام‌ها	درصد	٪۷۰	٪۱۰۰	٪۸/۵۷
۲۰	نسبت ثبت الکترونیک فوری (کمتر از دو روز) خلاصه معاملات به کل معاملات	درصد	٪۸۱	٪۱۰۰	٪۴/۶۹
۲۱	میزان جانمایی نقشه محدوده بستر و حریم رودخانه‌ها و سواحل در بانک جامع اطلاعات املاک و کاداستر	هکتار	۹۷۳,۶۴۲	-	٪۱۵

ردیف	شاخص	واحد اندازه گیری	وضعیت موجود سال پایه (۱۳۹۵)	وضعیت مطلوب پایان برنامه (۱۴۰۰)	متوسط رشد
۲۲	نسبت طلاق‌های توافقی نسبت به کل طلاق‌های صورت گرفته	درصد	٪۶۹	٪۶۷	-%۰/۴
۲۳	نسبت آرای اعتراض نشده به کل آراء	درصد	-	-	٪۲
۲۴	نسبت آرای قضایی تأیید شده به آرای مورد اعتراض	درصد	-----	-----	٪۳
۲۵	نسبت آرای اجرا نشده دیوان عدالت اداری نسبت به کل آرای اجرایی	درصد	٪۵۶	٪۳۰	٪۹/۲۸
۲۶	میانگین زمان اظهار نظر پزشکی قانونی در تشخیص علت فوت	روز	۷۹/۴۷	۷۰	
۲۷	میزان رضایت عمومی از خدمات قضایی	درصد	---	----	٪۲
۲۸	زیربنای ساختمان‌های قضایی قوه قضاییه	مترمربع	۱,۷۳۳,۶۸۷	۲,۵۵۸,۵۴۷	٪۹/۵۲
۲۹	نسبت پرونده شخصیت تشکیل شده برای متهمان موضوع ماده ۲۰۳ قانون آ.د.ک نسبت به کل مشمولین	درصد	۰	٪۱۰۰	٪۲۰
۳۰	نسبت پرونده شخصیت تشکیل شده برای متهمان موضوع ماده ۲۸۶ قانون آ.د.ک نسبت به کل مشمولین (اطفال و نوجوانان)	درصد	۰	٪۱۰۰	٪۲۰
۳۱	تعداد وکیل معاضدتی تعیین شده برای افراد فاقد بضاعت	نفر	۴۴۷۴	۷۲۰۵	٪۱۰
۳۲	تعداد مشاوره حضوری رایگان برای افراد فاقد بضاعت	نفر	۶۶۸۲۷۱	۱,۰۷۶,۲۵۷	٪۱۰
۳۳	نسبت کارشناس رسمی تعیین شده برای افراد فاقد بضاعت به کل افراد فاقد بضاعت درخواست کننده	درصد	۰	٪۱۰۰	٪۲۰

ردیف	شاخص	واحد اندازه گیری	وضعیت موجود سال پایه (۱۳۹۵)	وضعیت مطلوب پایان برنامه (۱۴۰۰)	متوسط رشد
۳۴	نسبت مترجم رسمی تعیین شده برای افراد فاقد بضاعت به کل افراد فاقد بضاعت درخواست کننده	درصد	۰	٪۱۰۰	٪۲۰
۳۵	نسبت پرونده‌های وارده با موضوع حل اختلاف به دیوان عالی کشور نسبت به کل پرونده‌های وارده	درصد	٪۲۴	٪۱۰	٪۳
۳۶	کاهش تخلفات کارکنان و قضات از ضوابط قانونی و اداری به پنجاه درصد سال پایه	درصد	-	-	٪۱۰
۳۷	نسبت آرای صادر شده در شعب دادگاههای تخصصی به کل آراء	درصد	-	-	٪۳
۳۸	نسبت آرای صادر شده به وسیله نهاد داورى به آرای صادر شده محاکم دادگستری	درصد	-	-	٪۵
۳۹	نسبت آرای ابطال شده داورى به آرای اجرا شده داورى	درصد	-	-	-٪۵

جدول شماره (۱۷) - برآورد مصارف بودجه عمومی قوه قضائیه در برنامه ششم توسعه کشور

ردیف	عنوان	سال پایه ۱۳۹۵	سال اول ۱۳۹۶	سال هدف ۱۴۰۰	مجموع برنامه	میزان رشد سالانه	واحد اندازه گیری
۱	تأمین کادر قضایی	۱۲,۵۲۸	۱۳۳۲۸	۱۶۵۲۸	۴۰۰۰	۸۰۰	نفر
۲	تأمین کادر اداری و پشتیبانی	۴۰,۶۴۹	۴۳۸۴۹	۵۶۶۴۹	۱۶۰۰۰	۳۲۰۰	نفر
۳	الکترونیکی کردن فرآیند دادرسی پرونده های قضایی	۱۲,۰۶۸,۳۶۷	۱۲,۶۷۱,۷۸۶	۱۵,۴۰۲,۶۳۴	۱۵,۴۰۲,۶۳۴	٪۲۰	پرونده
۴	آرشیو الکترونیکی پرونده های بایگانی راکد	۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۷۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	پرونده
۵	آرشیو الکترونیکی پرونده های ثبتی	۷,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	پرونده
۶	آموزش های قضایی، اداری، ضابطین و مشاغل مرتبط	۳,۸۰۰,۰۰۰	۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۱,۰۰۰,۰۰۰	نفر ساعت
۷	احداث و تجهیز فضای قضایی	-	۴۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	متر مربع
۸	تکمیل تعمیر، مقاوم سازی و تجهیز فضا های موجود		۴۱۱,۷۱۰	۴۱۱,۷۱۰	۲,۰۵۸,۵۴۷	۴۱۱,۷۱۰	متر مربع
۹	تشکیل پرونده شخصیت و حق الزحمه پزشکان و روانپزشکان	۰	۴۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	پرونده
۱۰	صدور اسناد مالکیت اراضی و املاک دولتی، موقوفه و منابع طبیعی مبتنی بر طرح کاداستر	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	۱۲,۵۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	فقره
۱۱	تأمین وکیل معاضدتی برای افراد مشمول قانونی و سایر هزینه های قضایی قانونی	۰	۸۰۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	پرونده

تبصره- قوه قضائیه مکلف است گزارش دقیق عملکرد سالانه خود در طول برنامه را در پایان هر سال به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۱۳۰- به قوه قضائیه اجازه داده می شود به منظور تسهیل دسترسی مردم به خدمات قضائی و حفظ شان و منزلت مراجعان و کارکنان قوه قضائیه هر ساله نسبت به شروع عملیات اجرایی

(۴۰۰۰۰) متر مربع ساختمان جدید اقدام نماید. دولت مکلف است اعتبارات مورد نیاز اجرای این بند را در سرجمع اعتبارات قوه قضائیه پیش بینی و تأمین نماید. مشخصات فنی و توجیه زیست محیطی پروژه‌های مذکور به تصویب کمیسیون موضوع ماده (۲۳) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳ می‌رسد.

ماده ۱۳۱- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تا پایان سال دوم برنامه با راه‌اندازی و سازماندهی دفتر املاک کشور به صورت الکترونیک، کلیه معاملات راجع به املاک و اراضی را در آن به صورت آنی و الکترونیک به نحوی ثبت نماید که امکان ثبت معاملات به صورت لحظه ای و برخط در دفتر املاک و نیز پاسخ آنی و برخط در همان لحظه به استعلامات فراهم باشد. دفتر مذکور جایگزین دفتر املاک موجود و در حکم آن خواهد بود.

ماده ۱۳۲- سازمان امور مالیاتی و سازمان تأمین اجتماعی مکلفند حداکثر ظرف مدت دو سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون با اتصال به سامانه ثبت الکترونیک معاملات، حسب مورد نسبت به اعلام آنی و برخط میزان مالیات نقل و انتقال (عین و حق واگذاری محل) و مطالبات موضوع ماده (۱۸۷) قانون مالیاتهای مستقیم و بدهی موضوع ماده (۳۷) قانون تأمین اجتماعی به منظور وصول آن از طریق دفاتر اسناد رسمی اقدام نماید. در صورت عدم انجام تکلیف مذکور ظرف مدت مقرر، سر دفتر مکلف است به درخواست طرفین سند رسمی انتقال ملک را تنظیم نماید. در این صورت منتقل الیه و سر دفتر هیچ مسئولیتی در قبال این بدهی‌ها نخواهند داشت و انتقال دهنده متعهد به پرداخت این بدهی خواهد بود. مسئولان مربوط در سازمان امور مالیاتی و تأمین اجتماعی که تکلیف مقرر در این ماده را اجرا نکنند به انفصال درجه شش از خدمات عمومی و دولتی محکوم می‌شوند.

ماده ۱۳۳- پس از لازم الاجرا شدن این قانون، برای تنظیم و ثبت سند معاملات راجع به انتقال مالکیت اموال غیر منقول که در رهن بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری قرار گرفته اند، اذن مرتهن لازم نیست لکن این موضوع باید پس از استعلام از بانک و تعیین میزان بدهی توسط سردفتر تنظیم اسناد رسمی به اطلاع منتقل الیه برسد. انتقال مال مذکور نافذ حقوق مرتهن در وصول مطالبات خود از محل مال مرهون در صورت عدم پرداخت دین در مهلت مقرر نخواهد بود.

ماده ۱۳۴- هر نوع وکالت و عزل آن و نیز وکالت بلا عزل در مورد اموال غیر منقول دارای سند رسمی باید در دفتر املاک منعکس و در پاسخ استعلامات ثبتی درج شود.

ماده ۱۳۵- قوه قضائیه موظف است از سال اول اجرای برنامه ششم، به طور سالانه گزارش نحوه اجرای قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسؤولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۴/۸/۹، شامل تعداد مشمولان این قانون، تعداد افرادی که در اجرای قانون مذکور فهرست دارایی خود را تقدیم کرده‌اند و تعداد کسانی که از اجرای تکلیف قانون مذکور استنکاف کرده‌اند و نحوه برخورد با آنها را به مجلس شورای اسلامی ارائه دهد. عدم اجرای قانون مذکور توسط مدیران و مسؤولان مشمول آن قانون و کتمان دارایی و عدم ارائه فهرست دارایی یا گزارش ناقص آن به قوه قضائیه مستوجب مجازات انفصال درجه شش از خدمات عمومی و دولتی است.

ماده ۱۳۶-

الف- در راستای کاهش مراجعه مردم به مراجع قضایی و تسریع در حل و فصل اختلافات، قوه قضائیه مکلف است با همکاری دولت به منظورافزایش حل و فصل اختلافات از طریق داوری، ایجاد و توسعه نهادهای داوری و اعتماد سازی و ایجاد اقبال عمومی و حمایت از آنها، تا پایان سال اول برنامه تمهیدات لازم را پیش بینی نماید.

ب- قوه قضائیه مکلف است با بهره گیری از فناوری های نوین، سیستم بازرسی کارآمد جهت کشف تخلفات قضات و کارکنان قضایی فراهم و با متخلفین مطابق ضوابط قانونی و در کمترین زمان ممکن برخورد نماید.

ج - قوه قضائیه مکلف است در راستای شفاف سازی فعالیت های اقتصادی و ایجاد زمینه اعتبار سنجی، سامانه سجل محکومیت های مالی را ایجاد نماید تا امکان استعلام برخط کلیه محکومیت های مالی اشخاص محکوم علیه از این سامانه برای بانک ها و مؤسسات مالی و اعتباری و دستگاههای اجرایی و دفاتر اسناد رسمی فراهم آید.

تبصره- آیین نامه اجرایی این بند به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت دادگستری، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۳۷- دولت مکلف است هزینه بیمه درمانی کارکنان شورای حل اختلاف و افراد تحت تکفل آنها، افراد تحت حمایت های قانونی مانند مجانین و صغار فاقد سرپرست و زندانیان و افراد تحت تکفل آنها را تأمین و پرداخت نماید.

ماده ۱۳۸- در راستای تضمین حقوق مالکیت و استحکام قراردادها، کاهش اطاله دادرسی و کاهش اطاله در اجرای احکام صادر شده دادگاهها و مفاد اسناد رسمی لازم الاجراء:

الف) قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال دوم برنامه سامانه‌ای الکترونیک ایجاد نماید که امکان پاسخگویی فوری و برخط به استعلامات مورد نیاز مراجع قضایی ذی صلاح در خصوص اموال اشخاص محکوم‌علیهم به طور متمرکز برای قوه قضائیه و تحت نظارت مستقیم رییس قوه قضائیه از طریق دسترسی برخط به کلیه بانکهای اطلاعاتی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی محکوم‌علیهم را فراهم نماید تا توقیف اموال مزبور به سرعت و سهولت انجام گیرد. تمام مراجعی که به هر نحو اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند، مانند سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، شهرداری ها، سازمان امور مالیاتی، نیروی انتظامی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی و کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و سامانه کدرگیری اتحادیه مشاوران املاک مکلفند کلیه اطلاعات خود در مورد اموال متعلق به اشخاص مذکور و کلیه تغییرات راجع به آنها و هر نوع نقل و انتقال بعدی آنها را، به نحوی که این اطلاعات به صورت برخط (انلاین) و آنی از طریق سامانه مذکور قابل دسترس باشد، در اختیار قوه قضائیه قرار دهند. اطلاعات قابل دسترسی از طریق این سامانه دارای طبقه بندی محرمانه است و صرفاً با تأیید قضات منصوب رییس قوه قضائیه به درخواست مراجع قضائی صالح یا مراجع اجرا کننده رای یا مراجع اجرا کننده مفاد اسناد رسمی در اختیار آنان قرار می‌گیرد. نحوه اجرای این بند به موجب آیین‌نامه است که ظرف شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امور اقتصاد و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب) سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان سال اول برنامه اقدامات قانونی لازم برای الکترونیک کردن فرآیندهای اجرای مفاد اسناد رسمی را انجام دهد.

ج) هزینه اجرای مفاد اسناد لازم الاجرا صرفاً از محل اموال توقیف شده متعهد سند و پس از وصول مطالبات متعهدله سند، به وسیله اجرای ثبت وصول می‌گردد.

د) قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول برنامه درگاه الکترونیک ایجاد نماید که با اتصال به سامانه‌های الکترونیک دستگاههای اجرایی، کلیه استعلامات مورد نیاز مراجع قضایی به صورت الکترونیک قابل انجام و پاسخگویی باشد. کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند در اجرای این بند با قوه قضائیه همکاری کنند و استعلامات مورد نیاز قوه قضائیه را به صورت الکترونیک و در کمترین زمان ممکن از طریق سامانه مذکور پاسخ دهند.

تبصره- آیین‌نامه اجرایی این بند به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ه) تا پایان سال دوم اجرای برنامه تمهیدات لازم مربوط به موضوع مسئولیت مدنی را پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۳۹- کلیه وجوهی که به عنوان جزای نقدی یا جریمه نقدی بابت جرائم و تخلفات توسط مراجع قضائی، شبه قضائی، انتظامی و اداری اخذ می شود به خزانه واریز می گردد. دستگاههای ذی ربط حق استفاده از درآمد فوق را ندارند.

دولت موظف است اعتبار مورد نیاز دستگاههای مذکور را که از محل درآمد- هزینه تاکنون تأمین گردیده است در ردیفهای اعتبارات عمومی بودجه سنواتی مربوطه لحاظ نماید.

تبصره- کلیه قوانین و مقررات مغایر از زمان لازم الاجراء شدن این قانون لغو می گردد.

ماده ۱۴۰- دولت موظف است در طول سنوات برنامه حداقل ۳/۲٪ از منابع عمومی دولت را برای اجرای تکالیف و برنامه های قوه قضائیه و سازمانهای وابسته در بودجه های سنواتی پیش بینی و تامین نماید.

بخش ۲۰- نظارت و ارزشیابی برنامه

ماده ۱۴۱- دولت و قوه قضائیه موظف اند تا پایان سال دوم برنامه اسناد ذیل را با رعایت قوانین و مقررات مربوط تهیه و به تصویب هیات وزیران برسانند:

- ۱- الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت
- ۲- سند ملی کار شایسته
- ۳- سند ملی راهبرد انرژی کشور
- ۴- سند ملی روابط فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سطح بین المللی
- ۵- سند ملی توانمند سازی و ساماندهی سکونتگاههای غیرمجاز
- ۶- سند امنیت قضائی

ماده ۱۴۲- به منظور اجرایی نمودن جداول کمی و احکام این قانون و نظارت بر اجرای برنامه:

- ۱- دولت مکلف است گزارش های نظارتی سالانه برنامه شامل اهداف کمی مندرج در جداول اصلاح شده، احکام برنامه های بخشی و فرابخشی را به همراه لوایح بودجه سنواتی به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.
- تبصره- سازمان مکلف است امکان دسترسی به شاخص های توسعه عملکرد برنامه های پنجساله و بودجه های سالانه را با تعریف شاخص های متناسب و محاسبه منظم آنها، حداکثر تا سال دوم برنامه برای کمیسیون های تخصصی مجلس شورای اسلامی فراهم نماید.
- ۲- به منظور احیا و تحکیم نظام نظارت در برنامه اقدامات زیر به عمل می آید:

الف: سازمان موظف است با تعریف نظام جامع نظارت عملیاتی، گزارش‌های سه‌ماهه، شش‌ماهه و سالانه را براساس وظایف مندرج در قانون برنامه و بودجه، درباره بودجه‌های سنواتی و برنامه ششم به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ب: دیوان محاسبات کشور موظف است به منظور نظارت بر عملکرد برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سنواتی (نظارت بر اثر بخشی برنامه‌های اجرایی و فعالیتهای دستگاههای اجرایی) اقدامات لازم را انجام دهد به‌گونه‌ای که از سال دوم برنامه گزارش‌های فوق به همراه گزارش تفریح بودجه به مجلس شورای اسلامی تقدیم شود.

ج: تبصره ماده(۲) قانون دیوان محاسبات کشور به این شرح اصلاح می شود:
بعد از عبارت «هر واحد اجرائی که بر طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی مالکیت عمومی بر آنها مترتب بشود» عبارت «از جمله کلیه فعالیتهای و درآمد- هزینه و منابع، مصارف شهرداریها، سازمان تامین اجتماعی و واحدهای وابسته به آنها و مناطق آزاد و موارد کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی» اضافه می شود.

ماده ۱۴۳- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن برای دوره برنامه تنفیذ می‌شود.

ماده ۱۴۴- سیاست‌های کلی برنامه و سایر سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در حکم قانون بوده و لازم‌الاجراست و تخلف از اجرای آنها مشمول حکم ماده(۵۷۰) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) می‌باشد.